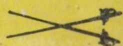
MICHEL ZÉVACO SERİSİ

GÜZEL FİORİNDA

İNKILÂP ve AKA

GÜZEL FİORİNDA

MİCHEL ZÉVACO

GÜZEL FİORİNDA

(FİORİNDA LA BELLE)

Çeviren :

AYŞE BİNNAZ

İNKILÂP ve AKA
KİTABEVLERİ Koll. Şti.
İstanbul, Ankara Caddesi No. 95

HİKMET GAZETECİLİK LTD. ŞTİ.
(Tan Matbaası)
İstanbul — 1970

GÜZEL FALCI

FİORİNDA'YLA FERİER'İN NİŞANI

Rönesansla dinî reform birbirinden ayrılamaz. Bu hem politikada hem dinde bir inkılâptı.

1534 senesinde Kalven tarafından Fransa'da konulmuş ve katoliklerle protestanlar arasında uzun harplere sebep olmuştur.

Fransua I. ve Henri II. zamanında bile Katolik olmayanlar zulme uğramış; Valuaların katli, Etien Dolet ve An dü Burg'a yapılan zulümler korku salmıştı.

Fakat Fransua II. zamanında açık mücadele patlak verdi.

Fransua II, Fransua de Giz ve Kardinal dö Loren'in yeğeni Mari Stuart'la evliydi. Annesi Katrin dö Medicis de pek sevmezdi onu. Küçük oğlu Henri'yi tercih ederdi. İstikbalin Henri III. ü ana kraliçe Fransua II. yi ne bahasına olursa olsun tahttan uzaklaştırmak ister, bu sebeple Baron Rospinyak gibi vicdansız kavgacıları etrafına toplardı.

Sevil o karanlık günlerinde. Fransua II, Şövalye Borevers'le ve Vikont Ferier'le ahbap olur.

Genç ve tecrübesiz kralın hayatını korumak için cesaretle Katrin II.ye ve adamlarına karşı koyarlar.

Bir vazife sırasında Vikont Ferier güzel Fiorinda'yla tesadüfen karşılaşır.

Fiorinda falcıdır. Adam ona âşık olur ama ihtirası ona vazifesini unutturmaz: Kralın hayatını korumak. O da dostlarıyla tehlikeyi paylaşmak için «Kont dö Luvr» ismini alır.

Ana kraliçe Katrin II, Rospinyak tarafından haberdar edilir. Oğlu, Şövalye Borevers ve vikont Ferierle ve onların dostlarıyla ahbaptır. Bunlar: Trinkemay, Strapafar, Rudibal ve Burakan'dır.

Düşmanlarına kin bağlar kadın. Fakat onlar da uyanık davranır. Yine de sevdikleri kadınların hayalini unutmazlar.

Şövalye Borevers matmazel Floriz dö Ronşörol'le nişanlıdır.

Vikont Ferier, Fiorinda'yı birkaç günden beri özlediğinden gidip onu görmeye karar verir.

O sabah saat on bire doğru Ferier evinden çıkar. Borevers'in söz verdiği ziyareti o saate kadar boş yere beklemiştir.

Saat daha çok erken olduğundan biraz daha beklemesi mümkünken sabırsızlanıp gitti.

Aksine Fiorinda'yı da bulamadı. İlk önce gittiği Mate sokağındaki ev yerle bir olmuş, yıkılmıştı.

Akşam geç vakit aldığı bazı malûmattan sonra onu Trahof civarında bulabilidi.

— Sizi arıyordum Fiorinda... Sizi bu sabah on birden beri arıyorum.

Kadın merak etti:

— Allahım! Acaba M. Borevers'e yoksa M. Luvr'a bir şey mi oldu?

Başını saladı; hayır der gibi ve devam etti:

— Sizi sevdiğimi bilmelisiniz... İnkâr etmeyin... Kaçmayın... Rica ederim... Sen-Bervais ağaçlığında bana söylediklerinizi unutmadım. Sizi ilk gördüğüm andan beri seviyorum Fiorinda. Şunu da ilâve etmek isterim Fiorinda: Karım olarak beni dünyanın en mutlu erkeği yaparsınız. Söyleyin ister misiniz?

Böyle ifade edilen tertemiz bir aşktı. Fiorinda bunu gördü ve anladı. Hayat veren bir ışık süzüldü içine.

Cevabını ne derin bir korkuyla beklediğini de gördü ve sadece:

— Evet monsenyör.

Derin bir nefes aldı. Kendine terk edilen ele eğildi ve ince parmaklara bir sevgi busesi kondurdu.

O eli kendi elinde zaptederek, üstünde bir inci olan altın halkayı parmağına geçirdi; nişan halkası, ve çok tatlı bir sesle:

— Bu annemin nişan yüzüğüydü, sadık bir aşk nişanesi olarak kabul edin... ölünceye kadar.

Gözleri buğulanarak yüzüğü seyretti kadın. Elini dudaklarına götürerek inciyi heyecanla öptü. Ferierin önünde eğildi ve çok tesirli bir sesle, yemin edermiş gibi:

— Mezara kadar sadık olacağım, yemin ederim size.

Böylece güzel bir mayıs akşamı Traho'nun haçı altında, sadakat yemini ettiler.

Vikont Ferier müstakbel Kont dö Şambli, Baron dö Folenbray ve fal bakıcısı Fiorinda... Zavallı halk kızı fakirdi.

Elele tutuştular, yan yana yavaş yavaş gecenin karanlığında kayboldular.

Önce Ferier kendini toparladı:

— Gece olunca sokaklar emniyetli değildir. Bütün gün süren halkın galeyanı sakinlemiş gibi görünüyor ama ben inanmıyorum. Dönmek gerek. Şimdi vazifem sizi korumaktır, tatlı vazife. Evinize kadar size refakatimi kabul edin.

— Artık evim yok, dedi kız tatlı tatlı gülümsiyerek, iyi kalpli Mirta'nın misafiriyim, bilirsiniz M. Borevers'in kardeşinin evindeyim, tabiî başka bir yer bulasıya kadar.

— Kocanızın, evinin hanımı oluncaya kadar, çünkü bu gece babamla konuşacağım.

— Peki sizi bu dost evinde bekliyeceğim. Vikont Ferier'in nişanlısı

artık fal bakamaz. Güle güle monsenyör, Paris'i katedeceksiniz, çok geç kalmamanız daha iyi olur. Allah sizi korusun, diyerek alnını uzattı.

Yanan dudaklarını koyu kahverengi saçlara değdirdi erkek ve:

— Yarına, hayatım.

— Yarına benim efendim.

Acele gitti. Fiorinda farkında olmadan onu daha çok görebilmek için yolun ortasına doğru birkaç adım atmıştı. İçini çekerek:

— Bu bir rüya değil! dedi yüksek sesle. O anda kulağına alaylı bir cevap geldi:

— Şarabı doldurmak içmek demek değildir!

Birden döndü, ve gözleri arzuyla parlayan Baron Rospinyak'ı üzerine eğilmiş gördü. Dört silâhlı adam etrafını sarmıştı, heykel gibi hareketsizdiler.

Rospinyak konuşmadan işaret etti, hemen kadını yakalayıp ayağını yerden kestiler. Mukavemet edemedi. Bağırdı. Bütün kuvvetiyle bağırdı:

— İmdat Ferier!... Borevers!... İmdat!....

— Ağız tıkacı! diye emretti Rospinyak'ın sert sesi.

Acele emri yerine getirildi. Dört hamal sırtlarında kıymetli yükleriyle uğzaklaştılar. Kokiyer sokağına doğru gittiler. Rospinyak sessiz yanlarında yürüyordu.

Birkaç metre ötede bir sedye gizliydi. Perdeleri örtülü yatağın yastıkları üstüne yavaşça koydular Fiorinda'yı.

— Haydi, dedi Rospinyak.

Ve yola çıktılar. Bu kaçırma gayet acele olmuştu.

Rospinyak'ın kadına görünmesinden bu yana ancak bir dakika geçmişti. Adam arkasını dönerek karanlıkta kayboldu. Tam o sırada Peti San sokağında küçük evin kapısı açıldı.

Sokağa bir adam fırladı, bu Berevers'di. Kapının eşiğinde iki adam vardı. Tam teçhizatlı. Hareketsiz duruyorlardı.

Borevers sokağa fırlamıştı. Kimseyi görmediğine şaştı. Kapının etrafını aradı.

«Tuhaf, dedi kendi kendine. Kendi ismimi duydum sanki.»

Tekrar kapıya döndü. İki adam kıpırdamamıştı.

— Aldanmışım, dedi üzgün...

Ve emir şeklinde:

— İyi muhafaza edin, genç kız gelince dışarda beklemesin. Ona benim kardeşimmiş gibi bakın. İyi geceler. Her yeri kapayın.

Bu son tenbihten sonra geniş adımlarla uzaklaştı.. Yürürken söyleniyordu:

— Yine de tuhaf ve acaip, şu küçük Fiorinda'nın daha gelmemesi!... Bu kız hürriyeti o kadar seviyordu ki... Belki bu ev ona kafes gibi gelecek.. Belki kendine daha uygun bir yuva arardı... Keşki öyle olsa ama... Onun sesini tanıdım gibi geldi bana!... Ne yapayım... Kâfi derece vakit kaybettim!... Fiorinda'yla meşgul olurum..

II

LUVR

Katrin, koltuğuna dimdik oturmuş, dudaklarını sıkarak, hareketsiz, konuşmadan Rospinyak'a bakıyordu. Adam ona hesap vermek için gelmiş, önünde eğilmişti.

Bu tehditkâr bakış karşısında Baron ensesinde aşağı bir ürperme hissediyordu.

— Madam beni bakışlarınızla bıçaklamadan önce, kabahatli olup olmadığımı bilmeniz doğru olur. İşin bozulduğu doğru. Fakat benim suçum yok.

— Anlatın!

— Tertibatımı biliyordunuz, tasvip etmiştiniz, halbuki M. dö Giz her şeyi bozdu.

— Raporunuzu verin!

Rospinyak vaziyetin düzeldiğini sezdi. Büyük bir yükten kurtulmuştu. İstenilen raporu verdi. En küçük tafsilâta kadar anlattı. Giz'lerin lüzumsuz konuşmalarıyla birliğin gecikmesini iyice belirtti.

Söz bitince bir saniye Katrin de sustu. Rospinyak hürmetkâr, göz ucuyla yüzündeki ifadeyi ve niyetini anlamaya çalışıyordu. Lüzumsuz gayret, çünkü Katrin'in yüzü kadar hislerini belli etmiyen biri daha yoktur.

Hiç bir şey olmamış gibi:

— Zannedersem bu akşam M. dö Giz'le M. dö Vidam'ın gizli bir görüşmesi olacak.

— Evet madam.

— Orada olacaksınız.

— Evet madam.

— İyi. Yarın gelip bana anlatacaksınız, düşüneceğim. Yarın yeni emirler verebilirim belki. Gidin.

Rospinyak eğildi ve kapıya yönelerek:

«Memnun değil.. Fakat bana bir şey diyemez... benim için mühim olan bu.»

Tam kapıya varırken durdurdu ve:

— Borevers'in yanan evden inmesine yardım edenin ismini öğrenmek gerek.

— Ben de düşündüm madam.

— Evet ama bulmak lâzım.. Hem çabuk.... Sakın Vikont Ferier olmasın?

Bunu söylerken dik bakışlarla onu süzüyordu. O çok tabiî bir şekilde cevap verdi.

— Bu fikir bana da geldi. Bir müddetten beri Ferier ve Borevers ayrılmaz oldular.

— Emin olmanız lâzım.

— Peki madam.

— Hepsi bu kadar değil: Bu genç kızı bulup getirmelisiniz. Şu falcı Fiorinda'yı. Bu gün istiyorum onu!

Çok memnun gitti adam. Evet bu gün Fiorinda'yı ele geçirecekti. Eğer genç kızın bir macerada ne rol oynadığını bilse belki daha az telâş gösterirdi. Sevincin yerini derin bir endişe alırdı. Katrin'in bildiğini bilseydi.

Fakat Rospinyak bu teferruatı bilmiyordu daha. Onun için Katrin'in sözüne inanmış, zevk içinde yüzüyordu ve emri yerine getirmek için tertibat alıyordu.

Rospinyak gittikten sonra Katrin kalktı. Aynı adımlarla Kralın dairesine gidip içeri girdi.

Yalnız Ana Kraliçe böyle girerdi. O sıra Fransua Kraliçe Mari Stuart'la beraberdi. Kendilerini rahatsız edenin kim olduğunu anlamak için arkalarını dönmeye ihtiyaç yoktu. İki çocuk gibi birbirlerinden ayrıldılar, ve merasim duruşuna uygun bir vaziyet aldılar.

— Aşk hayatı yaşamanız çok iyi Fransua. Fakat her şeyin bir sırası vardır; ve siz bu sırayı çok fena seçiyorsunuz. Etrafınızda mühim şeyler oluyor, siz farkında değilsiniz!

— Ya! Neymiş sizce bu mühim şeyler?

— Bilmemeniz mümkün mü? Çok şükür ben varım da!

Onu elinden tutup bir pencereye yanaştı, pencereyi açtı ve elini uzatarak:

— Bakın, dinleyin.

— Bakıyorum, dedi Fransua, sakin, halk ellerinde bastonlarla koşuyor; benim halkımla ilgisi olmayan insanlar bağırıyor: «hügönolara ölüm...» bunda heyecanlanacak ne var?

Bunu büyük bir soğukkanlılıkla söylemişti Fransua. Pencereyi kapatıp sükûnetle dönüp oturdu.

— Halk bu bağırışmaları sizin aleyhinize yapınca belki heyecanlanırsınız ama belki o zaman çok geç olur.

— O zaman onlara karşı bir müfreze gönderirim. En çok bağıranı yakalatır astırırım. Her şey yoluna girer.

Katrin düşündü: «Bu senin fikrin değil, Borevers sana bunu öğretmiş... Mücadelesiz teslim olmam yerinde!...»

— Oğlum, işlerden bu kadar uzak durmayınız, vaziyetin vahim olduğunu anladınız, bütün dikkatinizi toplayın, annenizin size malûmat vermesine müsaade edin.

— Öğrenmekten çok memnun olacağım, konuşun, sizi bütün dikkatimle dinliyorum.

— Halkın Mügöno dedikleri adamların komplosuyla karşı karşıyayız. Hedefleri? Krallığı reddetmek, idare içinde idare kurmak. Harp ve kuvvete dayanarak kraliyetin efendisi olacaklar. Yani sizi yıkıp belki öldürürler.

— Demek böyle? Halbuki ben ihtilâlcilerin sadece Allaha istedikleri şekilde dua etme hakkını aradıklarını zannediyordum. Ben bu hakkı doğru buluyorum.

— Bahane oğlum. Bahane!

— Peki, istedikleri verilirse bu insanlar sakinleşmez mi? Belki işlerden anlamam ama okadar karanlık görmüyorum. Tecrübe etmekle de bir şey kaybetmeyiz.

— Yanlış oğlum. Bunu verince başka bir şey isterler.

— Nasıl madam? Lütfen izah edin.

— Meselâ, bütün katoliklerin onlar gibi vaıze gitmeleri.

— Pöh!

— Peki ama fazla iyisiniz Fransua. Şimdilik bütün Paris bağırıyor.

— Bırakın bağırsınlar, yorulunca susarlar.

Katrin mağlup gelinine çattı.

— Kızım, kraliçelik vazifelerinizi anlamayışınız çok yazık.

— Ben mi madam! diye mırıldandı Mari Stuart şaşkın, hangi vazifemi eksik yaptım size göre? Lütfen söyleyin!

— Kocanız kralın böyle eğilmesine nasıl tahammül edersiniz! diye bağırdı Katrin. Biliyorum bu eğilmede ailenizin istifadesi var bunda. Fakat her şeyin bir sınırı vardır. Kral çoğu zaman evinin dışında. Bu sizi meraklandırmasın. Bu sizin tarafınızdan büyük bir itimadı gösterir. Fakat dedikoducu insanlar itimat kelimesini «lâkaydî» kelimesiyle değiştirirler. Bunda da haklı görünürler... Sözümü kesmeyin lütfen... Kral evde kaldığı zaman da onu kapatıyorsunuz... Kimse onu görmüyor. Biilyorsunuz ki bu böyle devam ederse, Luvr'da ve bütün sarayda bir efendi olduğu unutulacak ve bir tek insan tanınacak efendi olarak: Amcanız dük dö Giz.

Mari Stuart, iyi kalpli ve yumuşak olmakla beraber kayınvalidesinin kötü imalarına cevap vermeden tahammül edecek kadın değildi. Onu tersleyecekti; fakat Kral ona vakit bırakmadı. Bir hareketle Mari Stuardı susturdu ve zor zaptettiği bir hiddetle:

— Madem istiyorsunuz münasip gördüğüm zaman hükümdarlığımı iyice göstereceğim. Herkes emrime itaat etmeli. Anladınız mı, madam. Herkes. Belki memnun kalmasınız. Kendinize kızın, siz istediniz.

Bu sözler ve bilhassa tonu Katrini şaşırttı. Biraz endişe bile etti.

Fakat Fransua bu söylediğini hiç bir zaman yapamaz diyerek kendini teselli etti.

Oğlunu iyi tanımazdı dedik. Fransua bir zile bastı ve yüksek sesle bir emir verdi.

Alçak sesle bir emir daha verdi ve Katrin çok dikkat etmesine rağmen anlayamadı. Tekrar merak etti. Yüksek sesle verilen emir üzere kapılar açıldı. Kral umumi bir toplantı yapıyordu.

Bu mühim bir hadiseydi. Çünki kral çoğu zaman Luvr'dan uzaktı. Ve Sarayda olduğu zaman kendi arzusuyla yanlız samimi dostlarını kabul ederdi. Yanlız reddedemediği hususî kabullerde bulunurdu. Yani nadiren böyle bir toplantı olurdu.

Haber yayıldı. Ve bütün Saraylılar Kral ve Kraliçelerinin yanına koşuştular.

Borevers girdi. İçeri ayak atar atmaz kral onu gördü. Bir hareket yapmadı, tek kelime söylemedi, yalnız uzun bir bakış... Borevers bu bakışın mânasını anladı. Ve bir hareketle;

— «Ben buradan kıpırdamam» dedi. Şöyle kenara çekilmek istedi fakat Katrin onu görmüştü. Ona gülümsedi. O da gelip onun önünde eğilmek zorunda kaldı. Böylece kurtulacağını düşünmüştü. Halbuki Mari Stuart en tatlı gülümseyişi ve sesiyle:

— Ah mösyö Borevers, sizi tekrar gördüğüme memnunum, diyerek elini uzattı. Şövalye bu elin üstüne eğildi ve dudaklarını değdirdi. Bu andan istifade ederek kadın iki adım ötedeki Fransua'yı göstererek:

— Dikkatli olun Şövalye, dikkatli... dedi.

Borevers mânalı bir bakışla:

«Bana güvenin» diyordu sanki, ve gidip halkın arasına karıştı. Yalnız Fransua'yı gözden kaybetmiyecek ve onun da görebileceği mesafedeydi. İlk harekette yetişirdi böylece.

M. de Giz'in arkasından kimsenin dikkatini çekmiyen biri girdi. Bu insan huzursuzdu. Bu Luvr'un kapıcısı, Katrin'in casusuydu.

Kimse ona dikkat etmedi dedik. Yanıldık. Onu çağırtmış olan Kral farkına vardı girer girmez. Halbuki o Mişel dö l'Ospitalin arkasına gizleniyordu. O da dük dö Giz'in arkasındaydı.

Demek Fransua kapıcıyı gördü ve hemen:

— Gelin buraya kapıcı Mösyö! dedi.

Sesinde tehdit vardı. Bir ölü kadar sarı, terler içinde zavallı adam sarsak adımlarla gelip Kralın karşısında eğildi. Kral ona soğuk soğuk bakıyordu. Sert bir sesle:

— Mösyö, iki kişi gelip uşağım Grifonu istiyeceğini size kendim bizzat bildirmiştim. Vakit kaybetmeden uşağımı çağırmanızı tenbih etmiştim. Gelenlerden hiç bir tafsilât istemeyip yanlız isimleri kâfiydi. Dün, tahmin ettiğim oldu. Beş dakikadan az bir zamanda

yapacağınız iş nasıl oldu da yarım saatten fazla sürdü, izah eder misiniz?

— Sir, diye mırıldandı zavallı adam. M. Grifona hemen haber gönderdim... Anlıyamıyorum...

— Hakikaten anlamıyor musunuz?... Bütün tenbihlerime rağmen gelenleri bir çeyrek saat sorguya çektiniz... Bu işten bir uşak değil, siz sorumlusunuz. Siz niye karışıyorsunuz?... Demek benim verdiğim emirlerin değeri yok sizin için?...

Kızmıştı. Şimdiye kadar zaptettiği hiddet haklı bir sebeple patlak veriyordu...

Kral ikl defa herkesin yanında böyle hiddetleniyordu. Nadir görülen haldı. Daima yumuşak görünen Kralın bu hali daha da tesirli oldu, biraz çekingen bir hali oluşunu Katrin yermemiş miydi?

Kendine hakim olarak tekrar söze başladı. Bu seferki soğuk sükûnet daha da korkunçtu.

— Bunlara bir son verme zamanı geldi. Burda benden başka hükümdar olmadığı bilinmeli. Anlaşıldı mı? derken bütün topluluğa hitap ediyordu. Etrafına baktı ve bu bakışın Madam Katrin ve MM. dö Giz üstünde durduğu fark edildi.

Kral, yarı ölü halde olan kapıcıya dönerek, buz gibi bir sesle:

— Size gelince, etrafımda itimat edemediğim uşaklar istemem. Vazifenizi terk etmeniz için kırk sekiz saat müddet veriyorum.

Kapıcı gayri ihtiyari Katrine baktı, yardım istiyordu. Fakat Katrin beceriksiz adama içinden küfrederek başını çevirdi.

Kral bu bakışı görmüştü. Sözünü şöyle bitirdi:

— ... Topraklarınıza çekilin... Gidin. Başınızı kurtarmak isterseniz. Öyle davranın ki size ne Sarayda ne şehirde raslamıyayım...

Casus çekilirken, tasvipkâr bir mırıltı oldu. Kral tam bir hükümdar gibi konuşmuştu. Saraylılar onun tarafındandı tabiatiyle.

III

GİZ AİLESİ

Dük Fransua Giz ve kardeşi Kardinal Şarl bu hadisenin sonunu hareketsiz beklediler.

İkisi de aynı derecede meraktaydılar, alçak sesle birbirlerinin fikirlerini anladıktan sonra Krala doğru yöneldiler. Ve iki kardeşin yaradılış farklarını gösteren bir şekilde tepki verdiler.

Dük, kırk bir yaşında, uzun boylu, kırmızı yüzlüydü. Alnında bir de kıpkırmızı kılıç izi, sert bakışına bir kat daha sertlik katıyordu. Küstah bir duruşu vardı. Gülümsemeden Krala dik dik bakıyordu. Kudretli bir çınar gibi başını kaldırıp fırtınaya kafa tutuyordu.

Kardinal daha kısa boylu, daha zayıf, daha yakışıklıydı, teni soluk, bakışı buğuluydu, bitmeyen bir selâmlama halinde sağa sola eğiliyor ve yeğenine bakışlarıyla ne yapması gerektiğini soruyordu.

Mari Stuart daha iyi dikelebilmek için eğilen kamış gibiydi.

Böylece Kralı selâmlamaya geldiler ve Dük kudretinden emin, Kraldan hususî bir görüşme istedi. Mühim ve acele işler konuşmak için Kardinal ve Şanselyeyi beraberinde getirmişti.

Böylelikle Kralın fikrini alır gözükerek Krala manevî bir haz verecekti.

Memnuniyetle Kral görüşmeleri kabul eder, ve kendine yapılan teklifleri reddetmezdi.

Dük bu sefer de her zamanki gibi olacağını sandı. Kralın tok sesine şaştı:

— Konuşun Dük, sizi dinliyorum.

— Ne! dedi Dük sıkılarak, hususî konuşulacak işleri herkesin yanında mı anlatayım?

— Affedersiniz, bana ihtilâlcilerden bahsedeceğinizi söylememiş miydiniz, bu gün sokaklarda olan kaynaşmalar söz konusu değil mi?

— Evet efendim, mesele bu, fakat size bundan bahsettiğimi hatırlamıyorum.

— Sahi mi?... Halbuki siz söylediğiniz gibi her neyse. Bundan bahsetmek istediniz. Öyleyse konuşun, bunlar mühim değil, herkesin yanında görüşülebilir.

Fransua'nın bu sözleri söylerken takındığı durum görülmeye değerdi.

Kardinalin işaretlerine rağmen Dük sonuna kadar gitmek istedi. Sesini alçaltarak:

— Sir, dedi, bu mühim meseleyi kalabalıkta konuşmak mümkün değil.

— Bu sizin fikriniz, dedi Kral soğuk bir sesle. Ben böyle düşünmüyorum. Konuşun Dük, yüksek sesle konuşun ki anlaşılsın. Bunu istiyorum ben.

Kral «istiyorum» deyince eğilmekten başka çare yoktu.

Dük kudurarak bunu yaptı. Fakat tam söze başlayacağı sıra Kardinal ona öyle bir mânâlı baktı ki, aldırmamak mümkün değildi ve şöyle söyledi:

— Bu uzun bir konuşma, Dükten fazla benim vazifem, o ne de olsa her şeyden evvel askerdir, haşmetmeap söz almama müsaade ederler mi?

— İkinizden hangisi konuşursa konuşsun sizi dinliyorum Kardinal... Yalnız kısa kesin.

Kuru bir hitap. Dük dudaklarını kanatırcasına ısırdı. Fakat kardeşinin bir bakışı ona itidal telkin ediyordu yine.

Kardeşinin düşüncelerine çok kıymet verirdi, onun için kendini tuttu.

Kardinale gelince sanki büyük bir iltifat karşısındaymış gibi yerlere kadar eğildi, aslında o da üzülmüştü. Bir açıklama gerekiyordu. Kralın itimadından istifade ederek Giz ailesi mühim tedbirler almış bulunuyordu. Bu tedbirler kraliyet içinde sivil harbe meydan verebilirdi. Bunu biliyorlardı ve istiyorlardı. Bu tedbirlerin Kral tarafından tasdik edilmesi gerekti. Bu şekilde bir geri basış olamazdı. Kuvvet hareketlerindeki taktikleri buydu.

Fakat birden Kral onların aleyhine dönmüştü. Bu işlerin veçhesini değiştiriyordu. Kralın şu haleti ruhiyesi içinde ona, bunu açıklamak tehlikeliydi. Halbuki ondan muvafakat alınmadan emirler verilmişti bile. Bunu bilhassa ondan gizlemeliydi. İşte bu yüzden Kardinal konuşmak istemişti.

Kendini toparlamak için de zaman kazanmıştı.

Nihayet söze başladı. Az evvel Katrin'in ihtilâlciler hakkında söylediklerini etraflıca tekrarladı.

Fakat fazla konuşmadı, Kral sözünü kesti:

— Daha ileri gitmeğe lüzum yok. Bu konuda kararlıyım. Sizin gibi bir âlimin bu çeşit ithamlara alet olmanıza şaşıyorum Kardinal. Bu mesele hakkında zannettiğinizden fazla bilgim var. Bu sayede sizin hatalı olduğunuzu anlıyorum. Hayır ihtilâlciler beni öldürmek istemiyor ve devlete çatmıyor... Fakat sabırları tükenirse bunu da yaparlar... İstenilen belki budur... nerdeyse inanacağım buna. Bana tedbirler teklif etmiye geldiniz her halde. Şiddet istersiniz. Halbuki şiddet büyük hatâ olur, bu bizi dahili harbe götürür. Bazılarının da amacı bu, kendi ihtiraslarının tatmini için memleketi kana boyamaktan çekinmezler. Fakat size söz veriyorum, onlara inanmıyacağım, kötü projeleri tatbik edilmeyecek. Şiddet tavsiye etmeniz lüzumsuz; icap eden biraz müsamahadır. Onları kışkırtacak yerde sevgi

ve anlayış telkin etmeli. Bu geniş ve güzel ülkenin insanları büyük bir ailenin fertleri gibi birbirlerine yardımcı olmalıdır; azgın köpekler gibi birbirlerini yememelidir. İşte benim politikam bu. Belki biraz basit buluyorsunuz. Fakat iyidir. İstediğim gibi tatbik edilirse... Böyle olmasına itina göstereceğim. Yakında memlekette huzur olur.. O zaman eğer ömrüm varsa, ima ettiğim canileri arama sırası gelecek, ve size yemin ederim ki aranıp bulunacak, hüküm yiyip cellada teslim edilecek.

Beklenilmiyen bu küçük söylev büyük tepki yarattı. Bu genç ve hastalıklı kraldan umulmayan bir vekarla gelmişti üstelik.

Bilmediği zannedilen işler hakkında münakaşası da büyük bir şaşkınlığa sebep oldu.

Sessizliğin içinde tasdik eden cesur bir ses yükseldi:

— Çok güzel söylediniz Sir, bu tam bir hükümdar konuşması.

Söz eden Mişel dö Lospital'di. Açıkça Giz'lere karşı koyuyordu.

Bu müdahale Kralın hoşuna gitti. En güzel gülümseyişiyle teşekkür etti:

— Sizin gibi namuslu birinin takdiri kıymetlidir. Karakterinizin yüksekliğini bildiğimden şaşmadım buna.

Bu iltifata nazır eğildi ve kibar başını kaldırarak:

— Unutamıyacağım, sözleriniz bana gurur ve sevinç verdi Sir, Allah ömür verirse büyük bir kral olacaksınız.

— İstediğim o değil, yeter ki tebaam benim iyi ve doğru bir kral olduğumu bilsin. Fazlasını istemiyorum. Sizin gibi kıymetli nazırların yardımıyla muvaffak olacağımı umarım.

İçindeki gizli korkuyu belirten derin bir üzgünlükle ikinci defa tekrarladı:

— Yine de Allah ömürler verirse.

Kısa bile olsa bu konuşma içinde Giz'ler kendilerini toparladı.

Dük söz aldı. Eğilerek:

— Kral, kendilerine teklif edeceğimiz tedbirleri dinlemeden reddettiler. Kralın iradesi önünde eğilirim. Herhalde, Kral, dün olanları da dinlemek istemiyecek. Kimden geldiği belli olmayan raporlarla Kral bu kanaata varmış...

— Doğru Dük, diye sözünü kesti Kral. Dediğiniz gibi bir kanaata vardım ama zannettiğiniz gibi müphem raporlarla değil. Ben bizzat kendim oradaydım, anladınız mı Dük?... Kendi gözlerimle gördüm. Kendi kulaklarımla duydum.

Kendine hâkim olmakla beraber Dük bu darbeyle sarsıldı. İki adım geriledi. Kral hakikati biliyordu.

Herkesin önünde kendini katledeceğini açıklamıyacaktı.

— Majeste orada mıydılar? diye kekeledi. Ne söylediğini bilmez bir halde.

En beteri Kral bu şaşkınlıktan memnun görünüyordu. Kötü kötü bakıyor, cevap vermekte acele etmiyordu. Nihayet çok aheste:

— Evet dük, gördüm ve duydum. Siz orada değildiniz. Öyleki ancak siz raporlara dayanarak konuşursunuz. İyi niyetinizden şüphem yok. Bu raporlar müphem değil. Yalancı raporlar demiyorum. Onlara inanbilirsiniz. Fakat kendi gördüklerimin aksini söylerler. Öyleki krala mensup iki subay nasıl olur da böyle aldanır. Suçluysalar onlara acımamak gerek. Anladınız mı Dük?

Kardinal'le Dük'ün anladığı en mühim şey kralın kendilerini itham etmemesiydi. Madem iyi niyetlerinden şüphe etmiyordu, ikisi de nefes aldılar. Yanlız kuvvetlice sarsılmışlardı. Boşluğu görmüşler, başları dönmüştü. Bunu tekrar hissetmek istemezlerdi. Bu sebepten Dük kafa tutacağına eğilir gibi göründü krala. Kendisini tanıyanları şaşkınlığa uğratarak:

— Kralın sözünden kim şüphe edebilir. Kral hazretleri bana verilen raporların yanlış olduğunu söylerlerse, bu böyledir. Araştırma yapılacaktır Sir, size söz veriyorum. Beni sizin karşınızda küçük düşürenler de cezalarını bulacaktır.

Kral hafif bir baş işaretiyle iktifa etti. Dük devam etti:

— Yine de gecikmeden tedbir almalıyız. Bu gün sokakta heyecanlı bir hal var.. Bu husustaki emirlerinizi rica ederim.

IV

BOREVERS'İN İŞE KARIŞMASI

Kibarlar topluluğunda bir şaşırma oldu. Demek mağrur, muktedir Fransua dö Giz söz etmeden vaziyeti kabullenmişti.

O ki şimdiye kadar işleri yürütmüştü, hemen hemen kovulmuştu. Bir açıklama bile istemeden ağlıyor, emir bekliyordu.

Bu gerilemeden fazla bir çökmeydi. Dış görüntülerin aldatıcı olduğunu bilmeyenler böyle düşünüyorlardı.

Kral da öyle zannederek bir zafer pırıltısı göründü gözlerinde.

Fakat Katrin aynı kanaatta değildi. İnce dudaklarında acaip bir gülümseme vardı.

Borevers de öyle hükmetmedi. Yerinden ayrılıp Kralın önünde eğildi.

Fransua, onun önemli bir şey söyleyeceğini anladı, gülümsedi. O gün herkese gülümsüyordu. Amcalarından maada, lûtfetti:

— Konuşun Şövalye.

Dük, yeni gelene şöyle bir yüksekten baktı, başını çevirdi ve söyliyeceği şeye ehemmiyet vermediğini belirtmek için kardeşinle konuşmaya başladı. Halbuki herkes Kral ve Katrin dahil Şövalyenin ne diyeceğini merakla bekliyordu. Borevers, Dük'ün küstahlığına ve herkesin dikkatini çekmiş olmasına aldırmadan berrak bir sesle söze başladı:

— Sir, anladığıma göre zatıalinizle dük dö Giz arasında bir anlaşmazlık var. Vaziyet vahim olduğundan bunu bertaraf etmek gerek.

Dük tuhaflaştı. Borevers'in söyledikleri bir yardım gibi geldi ona. Müttefik görünen bir delikanlıya anlayışsız hareket etmekte hatalıydı. Davranışlariyle onu üzmüş olmaktan ürktü ve ona döndü. Gizlediği alâkayı açıkladı.

Kardeşi Kardinal daha alçakgönüllü gülümsedi.

Bu gözle görünür değişiklik Borevers'in açık renk gözlerinde bir şimşek çaktırdı. Fakat farketmemiş görünerek devam eetti:

— Majeste, M. dö Giz'le benim özel görüşmeme müsaade ederler mi? Burada bir köşeye çekiliriz. Meselâ şu pencerenin yanı. Bu kısa görüşmeden sonra tamamiyle sizinle aynı fikirde olacaklarını söz veririm.

Tereddütsüz Kral kabul etti.

— Peki Şövalye, size güveniyorum.

Borevers, Dük'e döndü, kararını beklerken, reddedeceğini sezdi. İki adım yaklaştı, hemen hemen göğüs göğüse geldiler. Kulağına fısıldadı:

— Tercih ederseniz herkesin önünde yüksek sesle konuşurum. Ama sizin için söyliyeceklerimin aramızda kalması daha iyi.

Bunu söylerken gülümsüyordu. Görenler basit bir şeylerden bahsettiğini sanırdı. Fakat bakışı öyleydi ki Dük anladı. Bir tehditti bu.

Kardeşi de Borevers'in ne dediğini keşfetmişti. Tehlikenin büyüklüğü karşısında kardeşinin onurunu korudu:

— Haydi kardeşim, madem Kralın emri! diyerek kolunu tuttu ve sıkarak tedbirli olmasını imâ etti. Dük kabul etti.

— Doğru, Kralın emrine karşı gelinmez... Haydi...

Üç erkek perdenin arkasına çekildi. Bir saniye sessizce bakıştılar. Dük alaycı bir edayla hücuma geçti:

— Sizi dinliyorum, söyliyecekleriniz Kralla beni anlaştıracakmış güya.

— Kralla aranızda olan anlaşmazlığı ben meydana getirdim. Durumunuzu ben sarstım.

Dük kızgın kükredi:

— Demek siz ha! Ve bunu yüzüme söylüyorsunuz! Aman Allahım, ne cüret!

— Cüret değil dürüstlük. Evet, vuranları arkadan vurmam ben. Bu benim kazanacağımı bildiğim bir çeşit düello. Size haber verdim, daha da neler yapabileceğimi söyliyeyim!

— Ya! Daha neler yapacakmışsınız bakalım?

— Sizi mahveder kafanızı koparırım.

Dük dikildi ve ezici bir şekilde:

— Mösyö; Kral kanını taşıyan biri iflâs ettirilir, zehirletilir yahut bıçaklanabilir, fakat hiç bir zaman başı koparılamaz.

Kardinal Borevers'i tetkik etmiş ve yanlış bir sonuca varmıştı. Şöyle: Borevers kendini pahalıya satmak isterdi. Bu fikre dayanarak Kardinal söze karıştı:

— Lüzumsuz ve telâfi edilemeyecek sözler söylemeyelim, mösyö Borevers. Kudretinizin bizimkinden fazla olduğunu açıkladınız. Doğru, sizin sayenizde gözden düştük. Devam edebileceğinizi iddia ettiniz, bu daha ispat edilmedi, fakat yine de kabul ediyorum. Bunu yapabileceğinizi söylediniz; fakat yapacağınızı değil. Bundan çıkardığım şu ki bize bazı teklifler yapacaksınız.

Borevers eğildi:

— Zekânıza hayranım Monsenyör.

Kardinal alçakgönüllü görünmek istiyerek:

— Bu çocuk oyunu, konuşun mösyö Borevers konuşun... İstemekten çekinmeyin. Sizinle anlaşmak isteriz.

— Dinliyoruz! dedi Dük te soğuk bir halle.

Borevers başladı:

— İhtilâlcilerle barış.

— Fakat mösyö, dük Kralın emrinde olduğunu söylediğini duymadınız mı?

— Şüphesiz ama bir elle yaptığınız öbür elle bozulmamalı.

— Yani bizden şüphe mi ediliyor?

Müthiş bir soğuklukla Borevers:

— Evet Dük! dedi.

Bu bir taş kadar sertti. Şaşkınlıklarından istifade ederek devam etti:

— Siz Kardinal, başınıza Sen Pier'in tacını giymeyi kuruyorsunuz. Siz Dük krallık tacını dükalığınkine tercih ediyorsunuz. Büyük ihtirasların içine inkılâpçılar giriyor. Sizin onlara kininiz bu yüzden. Bu devrimciler sizin lehinize kuvvetlerini birleştirseler, siz de vaizlere gider: Gebersin katolikler! diye bağırırsınız. Tıpkı bu gün: Gebersin Hügönolar! diye bağırttığınız gibi. Siz kral olursanız benim için hiç bir endişe yok fakat Fransua II yi mahvetmeyi kuruyorsunuz. Ancak ben hayattayken kimse onun varlığına el süremeyecek. Bunun için sizin yolunuza çıktım. Bu zavallı küçük Kralı müdafaa edeceğim. Siz ona sadakat yemini ettiniz fakat mahvedeceksiniz. Başlangıç olarak ciddî mâni ihtilâlciler, onları yok etmenize razı olmayacağım. Bu hususta siz boyun eğeceksiniz, Kral değil. Eğer böyle hareket ederseniz vaziyetiniz sarsılmaz, fakat karşı koyarsanız... Mahvolursunuz.

Bu kadar iyi tahlil edilmekten dolayı kuduruyorlar ve ses çıkaramıyorlardı.

Kardinal titrerken, Dük dikeliyor ve Borevers'i tehditkâr bir bakışla süzüyordu. Bir an Şövalye'nin üstüne hücum edecek gibi oldu. Hançerini boğazına saplayacaktı nerdeyse.

Fakat birden sekinledi, gülümsedi bile, ve küçümser bir hal takınarak kardeşine döndü:

— Neredeyse kızacaktım!... Gidelim, gidelim Kardinal.

Borevers gülümsedi. Elini uzatıp perdenin ucunu kaldırdı ve korkunç bir sükûnetle:

— Bitmeyen bu konuşmayı bırakmadan önce kapılara bir göz atın, buradan çıkmak size kolay gibi mi gelir?

Her şeye rağmen Giz'ler kapılara bakmak zorundaydılar ve donakaldılar. Her kapının önünde iki sıra muhafız dizilmişti.

Kardinal yemyeşil oldu. Duvara dayandı, bacakları titriyordu. Dük hâlâ kafa tutarak bağırdı:

— Bu tedbirler bizim için mi?

— Kimin için olacak?

Diyerek perdeyi kapattı Borevers.

— Bu ne demek? diye mırıldandı Dük.

— Siz benim mahpusumsunuz, dedi Borevers. Bu pencere girintisine girdiğiniz andan beri.

Dük iradesini kullanarak ve sakin gözükerek:

— Bir tuzağa düştük... Olabilir.. Kral bize hesap vermek mecburiyetinde. Gelin Kardinal.

— Bir dakika daha, dedi Borevers kımıldamadan. Tafsilâtını duymak sizin menfaatiniz icabı. Yoksa Krala toplantı ânında söylerim. Bu basit deyimler sizin için müthiş. Krala diyeceğim ki: «Sir, dün caniler tarafından takip edildiniz, birliğin başında M. La Ros vardı. Sağ salim kurtulmanız mucizedir. Bu alçakça hareketin kimin tarafından desteklendiğini ööğrenmek istediniz. Aradım... Buldum. Kudret ve kurnazlıklarını bildiğimden, kapıları muhafaza altına aldım, işte Sir. Canileri size teslim ediyorum.»

Borevers onlara konuşma imkânı vermeden devam etti:

— İtham kâfi değil, delil lâzım diyeceksiniz. Doğru. Çok deliller var. Yarın da onları Krala vereceğim tabiî. Deliller üstünde de münakaşa olur diyeceksiniz. Doğru ama Kralın şahadeti de var, ben ve birkaç kişi daha.... Bunlardan Baron Rospinyak o da salonda, sizin gibi mahpus. Zoru görünce, ifşaatta bulundu ve konuştu:

Birincisi geçen hafta salı günü Otel Kluni'de ne yaptığını anlattı. İkincisi, neden ve nasıl olup da Kardinalle görüştükten sonra belediye reisi onun emrine girdiğini.

Üçüncüsü, ne münasebetle sizden büyük bir para almıştır.

Nihayet dördüncüsü, Buci sokağındaki bir evin çatısına gizlenip askerlere nasıl emirler verdiğini...

Bunlardan sonra tek kelime ilâve etmedi. Sadece yana çekildi, yol verdi. Mücadeleyi açıkça yapmak isterlerse serbesttirler. Bunu davranışlarıyle imâ ediyordu.

Büyük bir sevinçle Giz'lerin kımıldamadıklarını gördü.

Davranışları başarılı olmuştu.

Kardinal konuştu:

— Mösyö, müthiş tehditlerinizin konuşulacağı yer burası değildir. Herhalde ne söylediğinizin siz de pek farkında değilsiniz, yoksa halk içinde açıklamaya yeltenmezdiniz.

— Evet ama öyle hareket ederek sizi darağacına yollardım..... Halbuki benim bu işten hoşlanmadığımı anlamanız gerek.

— Peki, şartlarınız nedir?

Borevers zafer havası takınarak, sade ve soğuk cevap verdi:

— Söylediklerime ilâve edecek bir şey yok.

— İhtilâlcilerle barışmamızı istiyorsunuz? dedi Kardinal.

— Muhakkak... dinleyin: Bu barışı yaparak el uzattığınız Kral tacı sizden uzaklaşıyor. Sizin için her şeyi baştan başlamak lâzım. Başlayacağınızdan eminim. O zaman düşününüz asilzadeler. Unutmayın ki hep yolunuzun üstünde olacağım!

— Krala gidelim! diyerek Kardinal elini perdeye uzattı. O zaman

Dük, Borevers'in karşısına dikildi, kinli yüzü kırışarak, gözleri şimşekler çakarak köpürdü:

— Cehennemî kurnazlığınla bu gün kazandın. İyi, fakat benim sıram da gelir Borevers, şimdiden sonra yemin ederim elimden kurtulamazsın.

— Tahmin ederim, ama sizden korkmayacağım.

Dük önde, Kardinal arkada, salona girdiler.

V

BOREVERS SEN-GERMEN'DEKİ VİDAM OTELİNDE

Genç kızın sesini duyunce Borevers, küçük evden dışarı fırlamış, etrafa bakmış; kaybedecek vakti olmadığından, Luvr iskelesine gitmiş, Sen nehrini geçmek üzereydi.

Biraz sonra Borevers Ogüstin iskelesine ayak bastı. Koşarak Rondel sokağındaki Vidam Otelin önünde durdu.

Nehri geçmek on dakika bile sürmemişti. Fakat Fiorinda'yı ararken vakit kaybetmişti. Geç kalmış olmaktan korkuyordu. Bunun için koşmuştu.

Kapıya yakın durunca nereden çıktıkları belli olmayan Trinkemay ve Burakan yanında belirdiler.

Şövalye alçak sesle sordu:

— Daha girmediklerini umarım?

— Hayır, mösyö, kimse girmedi, dedi Trinkemay.

— İşler yolunda diye mırıldandı Borevers rahat nefes alarak.

Ve tekrar koşmaya başladı.

İskeledeki alçak kapının önünde durdu. Bu sefer Strapafar ve Korpodibal önüne dikildi. Soru beklemeden Strapafar izah etti:

— Birkaç dakika önce girdi.

— Kapıyı kim açtı?

Kordibal cevap verdi:

— Hiç kimse, anahtarı vardı.

Memnun, Borevers kendi kendine: «Haydi işler yolunda, yetişin.»

Ferier'in bahçe kapısına yanaştı. Kordibal ve Strapafar'a kendini takip etmeleri için işaret verdi.

Arkadaşlarının yardımıyla duvardan atladı ve Vikontun bahçesine düştü.

Şimdi etrafı tanımıştı. Vikontun bahçesinden Vidam'ın bahçesine geçti.

Giriş kapısındaki mermer merdivenleri çıkıp kapıya yaklaştı. Bu bir balkon kapısıydı. Renkli camlarından içeri baktı. Büyük mumlar çok aydınlık yapıyordu içerisini. Rospinyak'la konuşan Vidam'ı kolayca tanıdı.

Yalnız kapı kapalı olduğundan hiç bir kelime duyamıyordu. Halbuki çok iyi işitirdi.

Tereddüt etmedi. İtinayla, sessizce kapıyı açmayı denedi. Kilitli olmadığına sevindi. İcap edince açabilirdi, şimdilik bu yeterdi.

Sabırla bekledi. Birkaç dakika sonra ayakta duran Rospinyak kayboldu.

— İşte umduğum, dedi Borevers memnun. Baron ziyaretçileri kabul edecek. M. Vidam da en azından onları karşılamak için kapıya çıkması gerekecek. O zaman ben kolaylıkla girerim.

Aldanmamıştı tahminlerinde. Rospinyak kapıyı açmayı kabul etmişti. Giz'ler geleceği için kapıcı uzaklaştırılmıştı çünkü.

Yalnız kalınca, Vidam etrafa baktı ve zamanı geldiği inanciyle o da gidip antrede durdu. Vakarla ziyaretçilerini bekledi.

Dışarıda uzun zaman kalmıyacağı malûmdu.

Borevers saniye kaybetmedi. Yavaşça kapıyı açıp girdi, bir küçük gizli kapıyı daha açtı. Karanlık bir odanın eşiğindeydi. Işığın girmesi için biraz kapıyı açık tuttu. Acele karara vardı. «Buradan hem görür, hem duyarım» diye düşündü.

Girdi, arkasından kapıyı kapayınca karanlıkta kaldı, tekrar hafifçe açtı. Kendini belli etmeden duyup görecekti.

Soğukkanlılıkla bekledi.

Acele etmemiş olmakta haklıydı. Vidam'ın dönüşü bir iki dakika daha uzadı.

Misafirleri üç kişiydi: Dük Fransua dö Giz, Kardinal Şarl ve Dük dö Nemur.

Birkaç dakika hâl hatır edildi. Sonra Dük hürmetkâr, söze başladı:

— Mösyö Vidam, sizinle birleşmenin bizim için bir şeref olduğunu bizzat söylemek istedim.

Vidam eğilerek:

— Monsenyör, sizin asaletiniz bizimkinden üstündür, bütün şeref bana ait.

Teşekkür kabilinden dük eğildi bu sefer ve:

— Oğlunuz vikont Ferier'le, kardeşimiz Klod dö Giz arasındaki evlenme akdi bir an evvel yapılmalıdır.

Vidam bir saniye kendini toparladı ve:

— Beyler, bilirsiniz ki mütekidim, size vaiz vermek istemem, fakat inancım, dünyayı dinin kurtaracağıdır.

— Biliyoruz, dedi Kardinal. Herkes de biliyor bu hislerinizi, düşmanlarınızın bile hayranlığını topladınız.

Vidam selâmlıyarak cevap verdi:

— Partinize girersem ne gibi bir yardımım dokunacak?

— Din ve politik hayatta birçok gayrımemnunlar çoğaldı. Bunlar bir parti olmak için bir başkan beklerler; kuvvetli bir parti olup o zaman sizin için hakiki bir tehlike teşkil ederler.

— Evet, dedi dük kararararak. Navar kralı da bunların başına geçmek için hazırdır. Kabul ederim ki bu ihtimal beni üzüyor.

Vidam kendinden emin bir tavırla:

— Navar kralı bu partinin başına geçmek için bir an teereddüt etmez. Bunu yapınca da ister istemez size karşı yürür. İki partiyle mücadele zorunda kalırsınız: Dindarlar prens Konde tarafından idare edilir, gayrimemnunlar Navar kralı tarafından.

Bu partiler tek tek ele alınırsa mağlup edilir. İnanın. Birleşirlerse ki birleşeceklerdir, siz mahvolursunuz. Ancak mağlubiyeti gerektirirsiniz okadar.

Benim tesirli olduğumu bilirsiniz.

Tabiatiyle iktidarım emrinizdedir. ...Eğer sizlerden olursam.

Diğer taraftan, bu yaşta mücadeleye girdimse hareketsiz kalmak için değildir. Kuvvetimi esirgemiyeceğim. Neticede size karşı koymaya hazır olan gayrimemnunları size katacağım. Belki hepsini temin edemem, hayır, fakat o kadar azalacaklar ki parti kuramıyacaklar. Az bir topluluğun başına geçmiye razı olmaz Navar kralı; zaten ne paraları ne birlikleri, ne kuvvetleri kalır. Sizin için ilk hamlede yapacaklarım kayda değer sanırım.

Dük heyecanlanarak:

— Mühim, bu vaziyetten istifade etmemek için çok beceriksiz olmalıyız.

Kardinal söze karıştı; gülümseyerek:

— «İlk hamlede» dediniz; demek bir de «devamı» var?

— Doğru, dedi Vidam, kâfirleri kendi kuvvetleriyle bırakmak epey bir şey, yine de kâfi değil çünki kendi kuvvetleri de mühim. Bu kuvveti bölmek daha iyi. Bir parçasını bölüp size getirmek, fevkalâde. Düşmanın gücü azalırken sizinki çoğalacak.

Mücadelenin neticesinden şüphe edilmez, yanlız ciddî mücadele olacağından şüphe yok.

— Fevkalâde, diye içini çekti Dük karamsar. Bunu hakikat yapmak için Burbonlarla benim aramda kuvvetli bir anlaşma lâzım. Bu bana mümkün değil gibi geliyor.

Vidam kuvvetle konuştu:

— Sizin partinize girdiğimden yirmi dört saat sonra Burbon Kardinali sizin tarafınızdadır, ve bir ay sonra Burbon kralıyla bir mukavele imzalanır.

— Ya! dedi Dük. Zanneder misiniz...

— Bir aya kadar mukavele imzalanacağına başım üstüne yemin ederim, ve açıkladı:

— Burbonyalı Antuan karaktersiz bir adamdır. Kararsız değil, kararsızlığın tâ kendisidir. Eğer idareyi karısına bıraksa tehlikeli olabilirdi. Fakat araları açık. Bu ciddî anlaşmazlığı dikkatle devam ettirmek gerek.

Söz verdiğim gibi size gelince, elinizde itaatkâr bir âlet olur. İstediğiniz tarafa çekersiniz. Küçük kardeşi, prens Konde'den bah-

setmeniz kâfi; onu çok kıskanır. Çünki kendisi ne kadar tenbel ve kararsızsa öteki o nispette hareketlidir.

Hakiki üstünlüğünü çekemez kardeşinin.

Kardinal ısrarla:

— Kardeşim, Mgr. Vidam'ın söyledikleri çok mantıklı, dedi.

— Eh! dedi Dük terslenerek, anlamadığımı mı zannettiniz!.. Öyle mükemmel ki bütün bunlara inanacağım gelmiyor.

— İsterseniz, böyle olacak! diye tekrarladı Vidam, sirayet edici bir inançla.

— İstemek mi? Aman Allah sorar mısınız?

Çok memnundu dük ve arkadaşları. Biraz sonra kendini toparlayıp soğuk bir halle:

— Yine de söylemek istediğiniz bazı şeyler olduğunu sanıyorum. Anlaşamazsak çok hayal kırıklığına uğrayacağım.

— Size sadece bir sual sormak isterim. Cevabınıza göre ya size iltihak edeceğim, yahutta etmiyeceğim.

Derin bir sessizlik oldu. Nihayet Vidam şöyle dedi:

— Sizin yükselme ihtirasınızdan bahsederler... Bazıları hatta...

— Fransa tacını aşıracağımı sanırlar. Bunu söylemek istediniz.

— Evet, dedi Vidam. Sormak istediğim buydu. Cevabınız üzere karar vereceğim.

— Aldanmadıklarını söylersem... Tacı alma hayalim var; elimde tuttuğum bu taâcı başıma giyeceğim dersem ne cevap verirsiniz?

— O halde hiç bir zaman sizinle olamam.

Bu sözler çok keskindi.

Dük kendinden emin bir parşömen çıkardı, açtı.

— Papaya bir sual tevcih ettim: «Kral olan muhakkak tacı taşımalı mı?»

İşte Papa Pi IV'ün cevabı: O Allahın mümessilidir. Kardinalleriyle de konuşmuş, alın, okuyun. Bu eskisinden ileri gidiyor.... Ben bu kadar ileri gitmesini dilememiştim.

Açık parşömeni uzatırken anlattı:

— Benim tayin ettiğim gün bu halka okunacak. Fransa'daki yüz elli bin kilisede aynı zamanda.

Bir şey olmamış gibi Dük devam etti:

— Kralın kâfirleri tuttuğunu reddedemezsiniz.

— Maalesef hayır.

— Daha ileri, gidiyorum. Kral kendisi de kâfirdir. Bunu size ispat edeceğim. Kralın tebdili kıyafet şehirde dolaştığını duymuşunuzdur.

— Evet ama hiç bir zaman delil bulunamadı. Mantıklı insanlar bunu dedikodu olarak kabul ettiler.

— Biz de böyle sandık uzun zaman. Kral iyi tertibat almıştı. Fakat size temin ederim ki, bu bir hakikattir. Dün Pre-O-Klerk'te olanlardan haberdar mısınız?

— Maalesef! hayır dedi, Vidam pişman, evden çıkmadım, raporları tetkik ederim.

— Mühim şeyler bulacaksınız diyerek, Dük kendine göre düzelterek hadiseyi anlattı. Ve hakikaten Luvr Kontu kimdir bilir misiniz?

— Öğrenmek şerefini bekliyorum.

Dük hemen cevap vermedi, tesir etmek için bekledi. Nihayet:

— Luvr Kontu Kral Fransua II'dir, dedi.

— Kral ha! diye bağırdı Vidam. Ayağa kalkarak, Kral kâfirlerle beraber, onlarla beraber dua ediyor ha!

— Evet, monsenyör, dedi Dük, bizzat Kral kendisi. Kral kâfir derken haklıyım. Katolik Fransa'ya hükmedemez.

O anda berrak bir ses, bir şamar gibi duyuldu:

— Yalan söylüyorsunuz Dük!

Yıldırım düşse daha çok tesir edemezdi.

Üç ses birleşerek:

— Borevers, diye bağırdılar.

— Şeytan Borevers!

Bunlar, Dük, Kardinal, ve Rospinyak'tı. Hepsi birden ayağa kalktılar. Kılıçları ellerinde. Yalnız Vidam kalkmadı, çünkü kılıcı yanında değildi. Az sonra bir çığlık daha duyuldu.

Kardinal:

— Papanın emirnamesi! diye bağırdı.

Hepsi masaya baktılar. Kâğıt Vidam'ın koyduğu yerde yoktu. Bu ikinci bir yıldırım çarpması oldu. Birinciden de daha korkunçtu. Mahvoldular. Papanın emirnamesi yok olmuştu.

VI

İŞLER BOZULUYOR

Onları yalın kılıç görünce Borevers de aynı şekilde hareket etti. O da kılıcını eline aldı. Âni görünmesinin, ve parşömenin kayboluşunun verdiği şaşkınlıktan istifade ederek rahat kımıldayabilecek duruma geldi. Alaycı sesiyle izah ediyordu aynı zamanda:

— Üzülmeyin mösyöler, parşömen kaybolmadı. O benim elimde, yani iyi ellerde.

Sesi kırıcı, harekâtı tehditkârdı. O konuşurken öbürleri kendilerini topluyordu. Kılıçsız olduğu halde Vidam Dükün önüne atılmıştı. Ve göğsüyle onu koruyordu.

Rospinyak, Nemur çok cesur olmamakla beraber geleceğin Kralı yanındaydılar.

Dük boğuk bir sesle:

— Bu casus buradan sağ çıkarsa hepimiz mahvoluruz!

Kardinal korkak:

— Ne yazık ki adamlarımızı getirmedik!

Rospinyak zoraki gülümseyerek:

— Allahtan ben düşünceliyim, bir ıslıkla yirmi kişi gelebilir.

Bu mırıldanılmıştı. Borevers hâlâ konuşuyordu. Rospinyak düdüğünü çıkarmak için elini göğsüne götürürken Vidam duymuştu.

Dükün, etrafındakilere dönerek yüksek sesle:

— Kimse kıpırdamasın, kimseyi çağırmayın. Burası benim evim. Size olandan ben mesulüm. Bu hadiseyi düzeltmek bana düşer.

O kadar mütehakkim konuştu ki ikmse kımıldayamadı.

Rospinyak hareketini bitiremedi, Borevers bile ihtiyarın ne yapacağını merakla bekledi.

— Mösyö, evime bir hırsız gibi girdiniz...

Borevers reddedecekken:

— Kelime size ağır geldi fakat utanılacak hareketiniz için başka kelime bulamıyorum delikanlı. Tekrarlıyorum: Buraya hırsız gibi girdiniz. Adamların yokken ben de sizi öldürebilirim acımadan. Bu cinayetten vicdanım muzdarip olmaz. Fakat gençliğinize acıyorum. Size söylüyorum: Haksız olarak aldığınız parşömeni iade edin. Burda mühim sırlar duyduğunuzu unutacağız. Size söz veriyorum. Sağ ve hür çıkar gidersiniz.

Borevers acaip bir şekilde baktı Vidam'a. Hayranlık, hürmet, acıma vardı bu bakışta. Tatlılıkla:

— Ya reddedersem? dedi.

— O takdirde Allah bilir, ben haklı olduğum için Allah beni muzaffer kılar. Sizi öldürürüm delikanlı, şüpheniz olmasın. Belki bu daha doğrudur.

Bunu söylerken müthiş bir inanca sahipti.

İkinci defa Borevers ona acıyarak baktı. Sonra dük ve arkadaşlarına döndü, hiddetle düşünüyordu:

«Ah alçaklar bu kibar adamın dürüstlüğünden faydalanıyorlar!»

Vidam bu bakışı gördü, yanlış tefsir ederek misafirlerine:

— Kılıçlarınızı kınına sokup bize yer açın mösyöler. Bu mösyöyü katletmek niyetinde değiliz, böyle zannetmesin.

Hitap ettiği dört kişi tereddüt edince önce Dük itaat etti, diğerleri onun gibi yaptılar, ve kılıçlarını kınlarına sokup gerilediler.

Vidam Boreverse döndü mağrur bir edayla.

— Ne zaman isterseniz, dedi.

Borevers başını salladı ve yumuşak:

— Ya sizinle dövüşmeyi reddedersem?

— Terbiyeli olduğumdan size insanî muamele ettim, casusluk gayesiyle namuslu bir eve girdiğinizi...

Borevers hakaretin geldiğini anladı. Çok sabırlı değildi, sözü kesti:

— Bir ihtiyarla dövüşmek istemedim; madem ısrar ediyorsunuz... Bitirelim. Kabahat benden gitti.

Sert bir hareketle iki koltuğu masadan uzaklaştırdı. Bunlar aslında ona mâni değildi ama herşeye dikkat etmeliydi. Vidam arkasındaki dört kişiye itimat etmiyordu. Ferier'in babası ne derse desin, dördü birden arkadan saldırabilirdi. Bu koltukların arkasında biraz nefes alabilirdi icabında.

İki erkek dövüşme vaziyeti aldılar, kılıçları karşılaştı. Borevers, dük ve arkadaşlarını gözden kaçırmıyordu. Karşısındakine hemen hemen bakmıyordu bile. O mühim değildi. Hakikaten hiç bir karşılaşma bundan kısa olamazdı. Bir iki çarpışta Vidamın kılıcı elinden fırladı, on adım ötedeki halıya düştü, böyle bir şey ummayan Vidam şaşırmıştı Borevers hürmetle özür diledi:

— Allah ta bilir, sizin küçültmek istemem; fakat ısrar ettiniz.

— Tekrarlayalım! dedi Vidam soğuk ve kılıcını aldı.

— İstediğiniz kadar; emrinizdeyim! dedi Borevers terbiyeli ve kılıcının ucunu botunu burnunu dayayıp bekledi.

Dük bağırıyordu.

— Belliydi böyle olacağı. Vakit kaybediyoruz. Casus kaçabilir. Adamlarınızı çağırıp Rospinyak, onlar gelinceye kadar dördümüz birden yüklenip öldürelim.

Bir düdük sesi duyuldu. Hepsi birden:

— Öldür! Öldür, diye hücum ettiler.

Yalnız Rospinyak düdük çalmak için gecikmişti. Kardinal de isteye-

rek gecikmişti. Neticede Dük ve Nemur kalmıştı. Dük kudurmuş, düşünemez halde üç arkadaşının önüne geçti.

Borevers tetikteydi zaten. Şaşırmadı.

— Aferin Dük, bu gün cinayeti hiç olmasa kendiniz yapıyorsunuz!

— Alçak, casus! diye bağırdı kuduran Dük, öleceksin.

Dük Borevers'e yaklaşmıştı.

Borevers düşündü:

«Rospinyak'ın evi sardıracağını düşünmeliydim!... Adamları beni saracak. Yavru tilki gibi yakalanacağım.»

Ne yapabilirim? Bilemiyordu ne yapacağını. Aynı anda Dükün arkadaşlarından üç adım ayrıldığını gördü.

Darbeyi bekliyordu. Fırtına gibi hareket etti. Dükün üstüne yıldırım düştü sanki. Bu darbeyle kılıcını havalandırıp, madenî bir kıskaç boğazına sarıldı; tüy gibi attı. Yani boğulmuş Dükten bir inilti geldi, kılıcını bıraktı. Borevers hançeri dişleri arasında, serbest kalan sağ eliyle Dükü kemerinden yakaladı ve:

— Bir adım daha atarsanız Dükünüzü öbür dünyaya yollarım. Bakalım orada aşıracak taç varmıymış.

O kadar acele hareket etmişti ki, şayanı hayretti. Kimse karşı koyamamıştı. Küfürler savurdular ama ne çare, anladılar ki hareket ederlerse hiddetten kuduran Borevers tehdidini tahakkuk ettirmekte tereddüt etmeyecek ve Dük'ü gözleri önünde bıçaklayacak.

Vidam anlamıyan bir insan gibi bakıyordu. Bu alçakça hücüma çok kızmıştı.

Dük ölü gibi hareketsizdi. Borevers vaziyete hâkimdi. Dükün kıpırdayamıyacağını anlıyarak onu bıraktı. Nefes alabilirdi ama hançerinin ucu boğazına dayalıydı.

O sıra Giyon Pentecot ve adamları kapıda göründüler. Borevers onları görünce düşündü:

«Tam zamanı!» diye yüksek sesle:

— Rospinyak bunların içeri girmemesini tavsiye ederim, dedi.

Tehdidi anlayan Rospinyak, emri verme ümidiyle sıçramak istedi. Fakat Borevers oyuna gelmezdi kolayca.

— Kımıldamana ihtiyaç yok. Sesini tanırlar, konuş.

Rospinyak kızgın, emir vermeye mecbur oldu:

— Girmeyin, emirlerimi bahçede bekleyin.

Giyon Pentekot ve adamları gölgeye çekildiler.

Borevers memnun, gülümsedi ve:

— Konuşalım şimdi, fakat haberiniz olsun yalnız M. Vidam'ın sözüne inanırım.

Kardinal Vidam'a yalvararak baktı. Olayların üzerindeki kötü tesirlerden sıyrılarak:

— Şartlarınızı söyleyin, bu mösyöler ve kendi namıma, münakaşasız kabul. Size söz veriyorum.

— Bu kâfi. Dükünüzü sağ salim teslim ediyorum. Karşılık ben de hür olacağım. M. Vidam beni sokak kapısına kadar geçirmek şerefini bana bahşederler.

— Hepsi bu kadar mı? diye şaştı Vidam.

— Hepsi bu kadar. Evet mi? Hayır mı? Cevap verin.

— Evet, yüz kere evet.

— Peki, ilk harekete geçiyorum.

Dükü bıraktı. Kılıcını rahatça kınına yerleştirdi, masadan uzaklaştı, Dük yavaş yavaş kendine geliyordu.

Sakin adımlarla bahçeyi geçtiler, sessiz rıhtıma geldiler.

— Serbestsiniz, sözümü tuttum delikanlı. Dikkatli olun, kudretli düşmanlarınız var. Benim elime de düşmeyin. Sağ kurtulamazsınız.

— Teşekkürler, dedi Borevers eğilerek, dürüstsünüz siz. Fakat aynı dürüstlüğü prensinize de göstermeniz gerek. Ona sadakat yemini etmiştiniz.

— Bu vicdanımla benim aramda bir şey.

— Lûtfen Mösyö Vidam bu kapının eşiğini aşmadan size bildirmem gereken şeyler var; sabrınızı tüketmem.

— Emredersiniz, söz verdim, mâni olamayıp tahammül edeceğim.

— Dinî inançlardan ötürü Giz'lere iltihak ettiniz. Ben sırf dostluktan Kralla beraberim.

Kralı sizin gözünüzden düşürdüler. Sebebi, dürüstlüğünüzün mâni olacağı bir şeyi yapmanız gayesi.

Kralı elimden geldiği kadar müdafaa ediyorum. Onun için tehlikeye atılmaktan korkmadığımı gördünüz. Yaşadığı müddetçe tahtını koruyacağım. Dükünüz hiç bir zaman Fransa Kralı olamaz.

Bu Kral emri değil. Arzu ettiğim için böyle yapıyorum. Kral bunu bilmiyor bile. Sizi ele vermiyeceğim. Kral benden bir şey öğrenmiyeceğine size söz veriyorum. Size ispat edeyim, diyerek papanın parşömenini çıkardı.

— Bunu tanıdınız mı?

— Evet.

Borevers eğilip bir taş aldı. Kâğıdın ortasına koyup bir top yaptı. Vidam şaşırmış bakıyordu.

— Suya yanaşır mısınız lûtfen?

Sorup cevabı beklemeden kapıdan çıktı. Su kenarında yürürken Vidam onu takip ediyordu.

Borevers yaptığı topu kuvvetle fırlattı. Bir «pluf» duyuldu ve taşın ağırlığıyla kâğıt da suyun dibine çöktü.

— Bu suretle bu parşömen Dük dö Giz'e yaramıyacak. İstediğim buydu. Kimsenin görmiyeceğinden siz de eminsiniz... Ne Kral.. Ne başkası. Elveda.

Deyip sert ve uzun adımlarla uzaklaştı. Vidam şaşıp kalmıştı.

VII

FERİER SEVDİĞİNDEN BAŞKASINA NİŞANLI OLDUĞUNU ÖĞRENİR

Vidam düşünceli düşünceli evine döndü. Borevers'in sözlerini hatırlıyordu ve kabul etmek istediğinden fazla heyecanlıydı.

Bahçesini oğlununkine bağlayan kapılardan birinin önünden geçerken bir gölge göründü.

— Siz misiniz Vikont? diye sordu.

— Evet, dedi Ferier'in sesi.

Delikanlı babasına hürmetle yaklaştı. Baba oğlunu baştan aşağı süzdü. Endişe vardı bu bakışta. Yeni bir mücadeleden çıktığı belli değildi. Sıhhatliydi. Baba sükûnet buldu. Vikont zaten farkına varmamıştı bile.

— Size en geç saat sekizde dönmenizi söylemiştim, şimdi mi geliyorsunu?

Ferier heyecanlı:

— İthamınızı hakettim, emrinizi tamamiyle unuttuğumu itiraf ederim. Şimdi hatırlıyorum.

— Demek mühim bir şey oldu, çünkü umumiyetle emirlerime itaatkârsınızdır.

— Evet mösyö.

— Mühim olmadığını umarım.

—Üzülecek bir şey yok. Geç olmasına rağmen sizinle hususî görüşmeyi ricaya geliyordum.

— Misafirlerim gittikten sonra konuşuruz. Mühim misafirlerim var, onlar geleceği için sizi erken istemiştim... Gelin Vikont.

Ferier sıkılmış onu takip etti.

Vaziyet öyleydi ki, Ferier'in girişi dikkati çekmedi.

Dük dö Giz geçirdiği büyük sarsıntıdan kurtulmuştu. Vidam'ı görünce:

— Mösyö alacağınız tedbirleri kararlaştırmak için szi bekliyorduk, dedi.

— Hangi hususta?

— Bu pis herif gidip şimdi bizi ele verecek. Papanın emrini de götürdüğüne göre, bize karşı teçhizatlı.

— Üzülmeyin öyle bir şey yok artık.

— Geri mi aldınız? dedi Dük şaşırarak.

— Hayır, delikanlı kendi yok etti, deyip Borevers'in suya atışını anlattı.

Giz'ler bunu öğrenince bu yükten kurtuldular sanki. Dük güler yüzünü takındı ve nihayet Ferier'i fark etti.

— Oğlunuz Vikont değil mi? Niye geride duruyor?

— Benden beklediğiniz haberler daha mühim olduğundan onu geride bıraktım.

— Teşekkür ederim, şimdi sakin kafayla bu ailevi meseleyi halledebiliriz sanırım. Söylediklerinize göre bu sizin de ehemmiyet verdiğiniz bir şey. Açık kalpli Vidam keyfini gizlemeden oğluna:

— Vikont, Dük dö Giz yakında Fransa Kralı olacak, onu tebrik edin, ve kız kardeşi Klod'un sizle evlenmesini tasvip ettiği için teşekkür edin.

Âşık Ferier'e bu sözler ağır bir darbe oldu.

Dük bu küçük işi bir an evvel halletmek için «sürprizini» söyledi:

— Genç evlilere Nantöy topraklarını hediye ediyorum. İleride daha da iyisi olacak.

Kardinal şöyle dedi:

— Ben de bir Dükalık olan Şövröz topraklarını veriyorum.

— Mösyöler, hakikaten krallar kadar cömertsiniz, dedi Vidam memnun.

Dük kendince mühim işlere döndü, çeşitli noktalar konuşuldu, kararlar alındı, hepsi kâfirlerin yok edilip Giz'lerin zaferine dairdi.

Kraldan bahsetmiyorlardı.

Bu hususta Vidam'dan yardım istenileceğini anlamışlardı.

Cinayeti tabiî bir şey gibi düşündürtmüşlerdi, bu yeterdi, bu cinayete iştirakini istemek tehlikeliydi.

Dük bir ara:

— Biz katolikler için Papa Allahın mümessili olup Fransua II ve vârisleri hakkında verdiği kararı okudunuz. Bu sözlerin dinleyicisine tesirli olacağını bildiğinden ısrarla onlar öldüler, artık bhsetmiyelim, dedi.

Yine kenara çekilmiş olan Ferier bunları büyük bir şaşkınlıkla dinliyordu. Hayretler içindeydi.

Her şey nizama girdiğinden Giz kardeşler gitmek üzere kalktılar.

Son dakikada Dükün birden aklına gelerek:

— Dün Kont dö Luvr ve Borevers'i kaçıran adamı keşfederseniz, bana bildirmeyi ihmal etmeyin.

Bu iki isim Ferier'in kafasının içinde bir gök gürlemesi tesiri yaptı. Dükün niyetleri şüphe götürmüyordu. İyimser olmaktan çok uzaktı. Ferier kendisine çok fena gelen bir birleşmeden kurtulma imkânı gördü ve tereddütsüz:

— Affedersiniz, herhalde Mare sokağında olanlardan bahsediyorsunuz? diyerek söze atıldı.

— Tabiî.

— Yanılmıyorsam aradığınız insan o iki kişiyi bir ipten atlatarak tehlikeli bir durumdan kurtardı.

— Tâ kendisi! diye bağırdı Dük. Tanıyor musunuz yoksa?

— Tanıyorum. Borevers.

Dinliyenlerin şaşkınlığını görünce vaziyetin vahim olduğunu anladı ve gülümsedi.

Dük geri dönerek üzüntüyle Vidam'a baktı.

O sakinlemişti.

Yalnız yüzünde gayri memnun bir hâl vardı. Dükün sessiz sorusunu cevaplandırdı:

— İsterseniz, gecikmeden bu işi aydınlatalım.

— Ben de bunu isteyecektim.

Vidam, Ferier'e ciddî bir şekilde:

— Nasıl olur Vikont, siz kâfirlerle mi görüşüyorsunuz? Yardımcı oluyorsunuz, kaçmalarını sağlıyorsunuz demek.

— Söylediklerinizi anlıyamadım.

— Yardım ettiklerim Luvr Kontu ve Şövalye Borevers'dir. Dostumdurlar, işte o kadar.

— Kont dö Luvr'u tanıyorsunuz demek diye haykırdı Vidam.

— İyi dostlarımdandır.

— Nasıl bir insan bu Kont dö Luvr?

— Benim yaşlarımda bir asilzade, zengin ve cesur arkadaş. Size temin ederim ki, o da Borevers de bizim gibi katolik dininden.

— İyi aileden olan Kont dö Luvr'a bir diyeceğim yok, fakat Borevers? Onun bir sersem olduğu söylenir.

— Yanlış haber almışsınız, dedi Ferier inançla; Borevers, dürüst, cesur ve cesaretin timsalidir! Onunkinden daha yüksek bir karakter tanımıyorum.

— Bana bahsedip tanıştırmak istediğinizin aynı mı?

— Evet, aynı. Allaha şükür iyi hâfızanız vardır, unutmuş görünmenize şaştım.

— Unutmadım. Fakat başka bir Borevers var sandım. Söyledikleriniz, görüp bildiklerimize o kadar aykırı ki.

— Ne de olsa aleyhinde konuşmayın, çünkü oğlunuzun hayatta oluşu Borevers'in sayesindedir.

— Bunu bana söylememiştiniz, dedi Vidam heyecanlı.

— Sizi meraklandırmayı lüzumsuz buldum, diye açıkladı Ferier yumuşak.

— Kont dö Luvr'a da böyle bir borcumuz var mı?

— Hayır, diye gülümsedi Ferier, tam tersi.

— Yani M. dö Luvr'u siz mi kurtardınız?

— Ona hafif bir yardımda bulundum, dedi Ferier mütevazi.

— Nasıl yardım? İzah edin?

— Neye yarar?

— Israr ediyorum, hakikati bilmem gerekiyor.

Ferier bu ısrardan kurtulamıyacağını anladı ve Rospinyak'ın Nesl kapısında kurduğu tuzağa düşeceği sırada Kont dö Luvr'un nasıl imdadına yetiştiğini anlattı.

Babasının hoşuna giden şey bu anlatıştaki tevazuydu. Borevers'in yardımını bilhassa büyütmüştü.

Herkes bu hikâyeyi büyük bir dikkatle dinledi. Hususiyle Rospinyak. Bitince Dük somurtkan:

— Demek birkaç günde Kont dö Luvr'u iki defa kurtardınız, diyerek manâlı Vidam'a baktı.

— Tuhaf tesadüfler.

Vidam hürmetkâr, fakat sert:

— Bu iki hadisede Vikontun cesur bir asilzade olarak hareket ettiğini teslim etmek lâzım.

Ferier, Dük'ün cevabını bekliyordu. İtiraflarından sonra Giz'lerin nişandan vazgeçeceklerini umuyordu.

Kendisine haince bakıyorlardı, fakat beklediği olmadı. Dük şöyle dedi:

— Hadiseler kötü olmakla beraber mesuliyeti Vikont'a yükleyemeyiz! diyerek evlilikten bahsetmedi.

Ferier'in söyledikleri bir şey değiştirmemişti.

Gizler'in işi bitmişti. Müsaade istediler. Vidam onlara yol gösterdi.

Tekrar salona döndü, büyük bir koltuğa oturup sessizce oğluna baktı ve şöyle konuştu:

— O kadar somurttunuz ki bu evlenme sanki zevkinize göre değilmiş gibi...

— Aldanmıyorsunuz, dedi Ferier açıkça.

— Bu evlilik size uygun değil mi?

— Kat'iyen! dedi Ferier kuvvetle.

— Ne bakımdan? Anlatın?

— Madam Klod bir piçtir.

— Ölümünden evvel dük Klod onu evlâtlığa kabul etti.

— Onu tanımam, hiç görmedim ve sevmiyorum... Evlenmek zorunda kalırsam ondan nefret edeceğimi hissediyorum.

Çılgın bir insana atfedilen acıma haliyle baktı Vidam oğluna.

— Hayatı tanımayan bir çocuk gibi konuşuyorsunuz. Birbirini tanıyıp sevmiye ne lüzum var? Ben de anneniz hanımefendiyi sevmezdim. Hiç görüşmemiştik. Evlendiğimizde, ailelerimizin kararına boyun eğdik. Ebeveynimiz bilerek karar vermişti. Aşk sonradan geldi.

— Kalbimi bir defa verdim, geri alamam. Seviyorum, anladınız mı? Bunun için sizinle görüşmek istemiştim. Bu aşka hayatımın ümidini bağladım. Ben bir defa sevenlerdenim. Ruhum, kalbim hepsi dolu, hepsi. İstemediğim bir birleşmeyi bana yaptırırsanız çok bedbaht olurum. Hayır, bunu beni seven babam istemez. Yalan söyle-

mediğimi bilirsiniz. Eğer sevdiğim kadını alamazsam başkasını almam. Ölürüm.

Heyecanlanmıştı. Ümitsizlik babasına kafa tutma cesaretini vermişti ona. Aşk, hürmetten üstün gelmişti. Bütün düşündüklerini söyleyivermişti.

Vidam, başını eğmiş, beyaz sakalı, gümüş dalgalar gibi koyu kadife elbiseye yayılmıştı. Kendisi oğlunun ölümüne sebep olacaktı eğer fazla yükselme hevesine kapılırsa. Bunu düşününce tereddüt etmeden başını kaldırdı. Üzgündü.

— Ailemizin kral ailesiyle birleşeceğini tahayyül etmiştim. İstemiyorsanız, pekiyi. Bahsetmiyelim bundan. Düke gider anlatırım... Bu evliliği ben istemiştim bir bakıma... Sözümü geri almama karşı koymaz umarım... Yine de onun taraftarı kalacağım. Memnun musunuz Vikont?

Ferier muvaffakiyetinin kolaylığına şaşmıştı. Babasına çılgın gözlerle baktı, kulaklarına inanamıyarak mırıldandı:

— Kabul mu ediyorsunuz?

— Ölmenizi istiyemem ben.

Ferier babasının dizlerine kapandı elini tuttu, hürmetle dudaklarına götürdü:

— Ah babam! diye haykırdı sevinçten titriyen bir sesle, şimdi beni nekadar sevdiğinizi anladım. Bu birleşmeden vazgeçerek büyük bir fedakârlık yapıyorsunuz.

— Çok büyük bir fedakârlık hem de, madem gençler mantığın sesini dinlemiyor, biz ihtiyarlar fedakâr olmalıyız.

Ferier ayağa kalkmış, hürmetkâr, onun düşüncelerini karıştırmıyordu. Biraz sonra Vidam sohbete devam etti:

— Şimdi, sizin seçtiğiniz insandan bahsedin.

Bizim âşık hemen Fiorinda'nın methine başladı tabiî.

Vidam onu sabırla dinledi.

— Siz onu mükemmel biliyorsunuz.

— Babacığım o hakikaten mükemmel, dedi Ferier inançla.

— Size inanmak isterim. Bu inci tanesi hangi aileye mensup. Varlığı var mı? İsmi ne?

— Hayatta yapayalnız, fakir ve ismi Fiorinda.

Vidam kaşlarını çattı, ciddîleşti, düşündü ve içini çekerek:

— Çok yazık! dedi nihayet.

Ve israr etti:

— Çok yazık... neyse... bir para meselesi üstünde fazla durmıyacağım. Allahtan sizin var.

— Ah, mösyö, siz dünyanın en iyi insanısınız, nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum...

— Bundan bahsetmiyelim. Bir delilik yapıyoruz. Yarıda kalmasın. İsmi neydi bu genç kızın?

— Fiorinda.

— Güzel isim. Yabancı herhalde. Belki Mari Stuart, yahut Katrin dö Medicis'in... Soyadı ne?

— Başka ismi yok.... Asil değil bir halk kızı.... İşi fal açmak.

Ferier, Fiorinda hakkındaki şeyleri gizlemeyi düşünmemişti. Bütün söyliyeceklerini bir nefeste boşaltıp sakinlemişti.

Titrek bir sesle Vidam:

— Bu ismi hatırladım. Fakat sabahtan akşama kadar sokaklarda koşan bu çingene kızı olacağını tahmin etmedim..... Sokak kızı!.. Kibar bir erkek ismini böyle bir kıza vermez. Metresi olursa büyük şereftir. Madem hoşlandınız alın, bahsi kapatalım.

Bu sözlerin söyleniş tarzı Ferier'in kanını beynine sıçrattı. Patlayacaktı hani, güçlükle kendini zaptetti.

İsyankâr bir tavırla cevap verdi:

— Dikkatli olun, yanılıyorsunuz. Fiorinda zannettiğiniz gibi değildir.... Eğer babam olmasaydınız... Fiorinda namusludur, hürmete lâyıktır. Lütfen unutmayın.

— Yok canım! Bir kese altın gösterin, bu namuslu kız sizi takip eder. Bu macera herhalde....

Cümleyi bitiremedi. Ferier'in çeneleri sıkışmış, gözü kanlanmış, yumrukları kapanmıştı.

— Tek kelime ilâve etmeyin... Düşündüğünüz hakareti söylerseniz babam olduğunuzu unutabilirim.

— Aman Allah! Babanızı tehdit mi ediyorsunuz?

Ferier'in sesi tanınmaz halde:

— Hakaret edeceğim, tehdit edeceğim. İsa bile haçtan inip sizin düşündüğünüz ithamı yaparsa onu bile öldürürüm.

— Berbat bir Allaha karşı geliş, dedi Vidam dindarca haç çıkararak.

Yalnız anladı ki, oğlu bir çılgınlık geçiriyor, şimdiye kadar itaatkâr ve terbiyeli oğlu, bir kelime daha söylerse babasına karşı gelecekti, belki cürüm âletiyle.

Bundan korktu, bu büyük felâkete mâni olmak istedi. Israr göstermedi.

Soğuk bir tavırla:

— Delisiniz; deli olduğunuz için söylediklerinizi unutmak isterim. Bu münakaşaya devam etmek istemem. Delilerle münakaşa edilmez. Evinize dönün. Yarın, birkaç gün sonra, mantıklı olduğunuz zaman tekrar konuşuruz.

Babasının konuşmayı uzatmamak niyetinde olduğunu anladı. Fakat bu konuşma tekrar bu raddeye gelemezdi. Şimdi bu işi bitirmeliydi.

— Emirlerinize karşı koyduğum için özür dilerim. Zannederim ki çabuk halletmemiz daha doğrudur.

Vidam bu zahirî sükûneti anladı. Ona halini anlatacağını sandı:

— Belki haklısınız, dedi.

Bir vaıza başlayacakken Ferier sözünü kesti:

— Bana muvafakat vermenizi rica ederim, diyerek diz çöktü. Size hakaret ettim, özür dilerim. Fakat ihtiraslı bir insan ne şiddetlere muktedirdir bilemezsiniz.

— İhtirasın körleştirdiği, deyin.

— İsterseniz öyle diyelim, siz daima sakinsiniz, hattâ biraz soğuk bile. Size ne mutlu. Ben bir heyecanlıyım. Bunu özür dilemekten fazla izah etmek için söylüyorum. Babamsınız, şefkat gösterin, seçtiğim eşe sahip olamazsam hayatın kıymeti kalmıyacak benim için, bana hayat verdiniz. Bu ömür boyunca bedbaht olmam için değildir, olamaz. Yemin ederim, Fiorinda, beni evlendirmek istediğiniz hanımlardan daha saftır... Fakirdir, toprakları yok... Ama bende var ya.

Zavallı Ferier babasının ayakları dibinde kalbini boşaltıyordu.

Ne yazık ki mühim bir ön fikre çarpıyordu. Fiorinda asil değildi. Babasının yumuşamıyacağını Ferier anladı. Güçlükle kalktı, ümitleri kırılmıştı.

Vidam koltuğundan kalktı. Ferier'in karşısına dikildi. Tatlı bir sesle konuştu. Yüzü mermer gibiydi. Bu zalim sükûnet kararının kat'iyetini daha da artırıyordu:

— Şunu bilin ki, sizi kendi elimle öldürürüm de bu isminizi kirletecek olan birleşmeye razı olmam! Duydunuz mu, sizi kendi elimle öldürürüm!

Kelimeler hedefi aştı.

Tehdit Ferier'i korkutamazdı.

Kararını daha da katîleştirdi. Mademki babası böyle yapıyordu, kendi kendini öldürmekten başka bir çare düşünebilirdi. Babasının rızasından vazgeçerdi. Hakikî bir sükûnetle:

— Duyuyorum, dedi.

Vidam sesini yükseltmeden devam etti:

— Sizinle münakaşa etmek zaafını gösterdim. Hata. Bu hatayı tekrarlamıyacağım: Düşünür, yarın akşam ayni saatte benim teklif ettiğim evlenmeyi kabul ettiğinize söz vereceksiniz. Bu şartla babanıza isyan ettiğinizi unutabilirim. Gidebilirsiniz mösyö!

— Bir saniye daha, lütfen! dedi Ferier üzgün bir sesle. Yarın gelip isyanımda devam edeceğimi söylersem ne olacak?

— Artık oğlum olmıyacak.

— Bu en büyük felâket! Fakat yarına kadar beklemeye lüzum yok. Kararımı hiç bir şey değiştiremez. Kalbimin seçtiğinden başka eşim olamaz.

— Benim de kararımı değiştirmiyeceğimi unutmayın. Hiç bir zaman rıza göstermiyeceğim.

— Ben yirmi iki yaşındayım. Önümde uzun seneler var. Onları ümitsizlik ve mutsuzlukla geçirmiye kendimi mahkûm edemem. Bir

seviye farkı için iki hayatı mahvedemem. Baba rızası istemeden nikâh kıyar bir papaz bulurum.

Bu sefer Vidam sarsıldı ve haykırdı:

— Ne? Vidam'a karşı mı geliyorsunuz?

— Mecbur kalacağım.

— Ah! Kendinizi öldürmiyeceğinizi düşünmeliydim. Bu zamanın delikanlılarının canı çok tatlı. Babanın tasvibinden vaz geçmek çok basit. Bunu düşünememiştim. İtiraf ederim. İşler yoluna girer. Siz intihar etmezsiniz. Ben sizi öldürmem. Fevkalâde.. Gidin bir papaz bulun.

Git gide sesini yükseltmiş, vahşice gürlüyordu:

— Baba! diye yalvardı Ferier heyecanlı.

— Artık babanız değilim! Oğlum yok artık!... Çık burdan! Defolun diyorum, yoksa uşaklarımı çağırıp sizi kapı dışarı atarım.

Bir şey söylenemiyeceğini anlamıştı Ferier. Alt üst olmuştu. Yine kararı sarsılmadı. Sessizce eğilip kapıya doğru yürüdü. Eşiği geçmeden geri dönüp babasına yalvaran gözlerle baktı.

İhtiyar ayakta, salonun ortasındaydı, dimdikti, taşlaşmıştı sanki. Kolunu uzatarak bağırdı:

— Çık burdan!...

Kapı kapandıktan sonra da o vaziyette kaldı... Nihayet bir koltuğa yığıldı. Kızaran göz kapaklarından iki göz yaşı damladı, yanaklarından süzüldü, beyaz sakalında kayboldu. Bir hıçkırıkla mırıldandı:

— Oğlum yok artık...

Uzun zaman öyle kaldı. Sonra zorlukla doğruldu. Kolunu çıkararak odanın ortasında durdu. Duvardaki resimlere baktı. Bunlar hep kaybolan Ferier'in resimleriydi. Titreyen ellerini onlara doğru kaldırdı ve yüksek sesle:

— Gördünüz, duydunuz, beni tasvip ettiğinize inanıyorum!

Ağır adımlarla odasına gidip kapandı.

VIII

FERİER FİORİNDA'YI ARAR, ROSPİNYAK'I BULUR

Ferier üzgün, yavaş yavaş evine döndü. Bitkindi. Gidip yattı. Uykusu gelmiyordu, düşündü:

«Nasıl daha önce akletmedim!.. Yarın Borevers'e anlatırım. Muhakkak ya kendisi, ya şu muktedir Kont dö Luvr beni babamla barıştırır!»

Bu fikir onu teskin etti ve uyudu.

Ertesi sabah kalktığında epey geç olmuştu. Acele giyinip Borevers'i görmeye gitti.

Kapının önünde tereddütle durdu. Babasının malikânesi bitişikti. Acaba tekrar tecrübe etse miydi?

Tam o sıra kapı açıldı. Vidam göründü. Baba evlât karşı karşıyaydılar. İkisi de şaşırdı. Vidam ilk önce toparlandı.

Sert bir edayla:

— Niye geliyorsunuz, müşterek bir şeyimiz yok.... Yoksa özür mü dileyeceksiniz?

Ferier cevap vermedi. «Hayır» manâsına başını salladı.

Vidam çağırdı.

— Pernet!

Kapıcı geldi; eğildi.

— Bu adamı görüyor musunuz?

Dedi Ferier'i göstererek.

— Eğer buraya gelirse ne zaman olursa olsun kabul etmiyeceksiniz. Israr ederse omuzlarından tutup dışarı atın. Anladınız mı?

— Evet... diye kekeledi uşak şaşkın.

— Mösyönün bahçesiyle aramızda olan iç kapıyı duvar yapın. Müşterek hiç bir şeyimiz yok. Kapıyı iyi kapatın Pernet.

Arkasına bakmadan sakin adımlarla uzaklaştı.

Ferier gözleri yaşlı, iki büklüm uzaklaşan babasına baktı:

— Bu sefer tam bitti. Affetmiyecek. Evlenmemi kabul etmiyecek. Ne yapalım babam yok artık. Topraklarıma toprak ilâve etmek için cehennem hayatı yaşıyamam, diye düşünerek, köprüler tarafına yöneldi. Önce Ferdinantel sokağına gidecekti, fakat bulunduğu ruh haliyle bir takviyeye ihtiyacı vardı. Bu takviye sevilen kadından gelirdi. Öyle ki, farkına varmadan Sen-Onore sokağına gelince Ferdinantel sokağına doğru devam edeceğine, sağa döndü ve kendini Pöti-Şan sokağının küçük evi önünde buldu.

Oraya gelince dönemezdi, kapıyı çaldı.

Kötü haberi aldı.

Dün akşam Fiorinda gelmemişti. Ne olduğu bilinmiyordu.

Ferier bütün soğukkanlılığını topladı.. Herkesi sorguya çekti. Bir şey öğrenemedi. Gece sekizde Borevers ses duyduğunu sanmıştı. Hemen çıkmış ve dönmemişti. Herhalde gidip gene kızı soracaktı.

Ferier, Ferdinantel sokağına koştu.

Orada Borevers yoktu. Luvr'da Krala eskrim dersi veriyordu. Oraya gitti.

Kapıdaki subay M. Borevers'in şimdi çıkıp rıhtıma gittiğini söyledi. Acele ederse Ferier ona yetişebilirdi.

Ferier koştu, sokak başında bir asilzadeye çarptı. Bu Rospinyak'tı, ama aceleden onu tanımamıştı.

Özür diledi ve koşmaya devam etti. Uzaktan Borevers'in hızlı adımlarını tanımıştı çünkü.

Rospinyak çarpışınca küfretmiş, geçenin durmadığını fark edince peşinden gitmek istemişti.

Fakat Ferier'i tanıdı, durdu. Koşmasını alayla seyretti.

Kepinin ucuyla yüzünü örterek onu takip etti.

Vikont Şövalyeye yetişti. Bir bakışta fena vaziyette olduğunu anladı Borevers.

— Şuraya gidelim, rahat konuşuruz, derken, Rospinyak aynı meyhanenin kapısına dikildi.

Bu meyhanenin bir ikinci kapısı daha vardı. O da oradan girdi. Bir altın işin gerisini halletti. Kendi görülmeden delikanlıların konuştuklarını duyacak bir yere oturtuldu.

Gecikmeden Ferier sırlarını anlattı. Babasıyla geçenleri nakletti.

Borevers büyük bir sabırla dinlemişti, bütün sırları cevaplandırdı.

Ferier'in ümidi hakikat oldu.

Borevers onu teskin etti. Vicdan azabını bertaraf etti. Vidam hakkında da şöyle dedi:

— Bunlar düzelir, hiç bir şeyi zorlamayın, üzülmeyin, sakin olun, madem sizi kabul etmiyor gitmeyin. Sonunda sizi özleyecek, ben meşgul olurum.

Ferier çok memnun oldu:

— Ah Şövalye, beni yeniden yaşatıyorsunuz. Size rastlamak büyük şans.

— Siz Fiorinda'yla evlenecek, babanızla da barışacaksınız. Bu yarın olmaz tabiî. Sabırlı olmak lâzım.

— Hiç olmazsa sevgilimi bulsam!

— Rospinyak tarafında aramanızı tavsiye ederim. Nişanlınızın ne olduğunu o bilir gibi geliyor bana.

— Tamam! Rospinyak'ı arıyacağım, diyerek ayağa fırladı Ferier.

— Rospinyak kuvvetlidir, tehlikelidir. Dikkatli davranmazsan bir şey öğrenemezsin. Beni dinlersen fazla açık oynama... Böyle konuştuğuma şaşma, insanları kendi silâhlarıyla vurmalı. Rospinyak'a kurnazlık lâzım.

— Gayret ederim, dedi Ferier.

Yüzünü ekşiterek, pek hoşlanmamıştı bu tavsiyeden.

Dışarı çıkıp meyhanenin önünde ayrıldılar.

IX

İYİ AKRABA

Köşe başında Ferier beş aşağı beş yukarı dolaşırken birden Rospinyak'ı gördü. Uzun yoldan gelir gibi toz içindeydi. Evine doğru gidiyordu.

Yolun ortasında durup bekledi:

— Ferier, yol ortasında durmuş kimi beklersiniz? Bir kadın mı?

— Hayır, dedi Ferier soğuk, sizi bekliyorum.

— Beni mi?... Bir işinize yarama mutluluğuna karışabilir miyim? Kesemi isterseniz doludur... Yardıma muhtaçsanız, kılıcım emrinizde... hepsi sizin.

Bu dostluk bu keyif neden acaba. Bu güleryüzlülüğe karşı soğuk davranmak çirkin olacaktı. Yumuşadı.

— Teşekkürler, fakat kesem dolu, düello yapmak niyetinde de olmadığımdan yardıma ihtiyacım yok!

— Ne yazık! Ama unutmayın icap ederse hazırım!

— Madem bana karşı bu kadar lutûfkârsınız, muhtaç olduğum bir bilgiyi belki bana verirsiniz. Alâkadar olduğum bir kadın kayboldu.

— Bir kadın mı? Demek siz Ferier, kadın peşindesiniz? Kim bu kadın?

— Fiorinda! diye heyecanla söyledi Ferier tehditkâr.

— Küçük falcı mı?

— Ta kendisi.

— Benim söylememi istediniz?...

— Ne olduğunu... acaba bilir misiniz?

— Evet ama çok şanslısınız.

— Neden?

— Bu hususta size bilgi verecek bir tek ben varım, ve siz gelip benden soruyorsunuz. Bu şans değil mi?

— Nerde olduğunu söyler misiniz?

— İsterseniz olur.

— Konuşun lütfen!

— Fiorinda Luvr'da, dedi Rospinyak. Yani ben onu oraya götürdüm.

Luvra mı? Siz mi götürdünüz? Bu ne demek?

Size söylediklerimi kimseye söylememem lâzımdı, fakat bir akrabaya yardım için vazifeye bile yan çizilir. Hakikat sade işte: Madam Katrin küçük falcıyı istedi. Geçen akşam onu kaçırttım ve Luvr'a gönderdim. İşte hakikat bu.

— Kendi hesabınıza kaçırtmış olmayın sakın! diye şüphelendi Ferier.

— Ben mi? diye haykırdı Rospinyak, bu küçük çingene ne işe yarar?

— Demek Fiorinda Luvr'da diye şaştı Ferier.

— En basiti gidin madam Katrine sorun.

— Ya madam Katrin söylemezse, beni kabul etmezse?

Rospinyak emniyetle:

— Neden söylemesin. Ben onun emrindeyim. Emirlerini yerine geiririm. Tafsilât soramam. Siz başka!. Bu genç kızla alâkalısınız, hakkınız. Kraliçe ona kötülük yapmıyacağını söylemişti.

— Ya beni kabul etmezse?

— Düşünemiyorsunuz, sizinle geliyorsam işinize yaramak içindir. Beni her zaman kabul ederler. Sizin için içeri girer kabulünüzü dilerim.

— Bunu yapar mısınız?

Rospinyak omuz silkip homurdandı:

— Tuhafsınız Vikont. Şaşacak ne var?

Ferier Rospinyağın elini tuttu:

— Sizden özür dilemeliyim, sizi sevmezdim.

— Biliyorum, diyerek gülümsedi Rospinyak, aramızda bir anlaşmazlık vardı. Siz benim akrabamsınız Ferier. Uzak akrabamsınız. En çok sevip hürmet ettiğim insanın da oğlusunuz. Hakkımdaki yanlış düşünceleri silmeyi isterdim, fırsat geldi, sevinerek yakaladım. Çok az yardımım dokunduğuna üzgünüm.

— Ne yanlış! dedi Ferier, bana çok büyük bir yardımda bulunuyorsunuz. Şimdi söyliyeyim, Fiorinda nişanlımdır. Yakında karım olacak.

Rospinyak fazla şaşkınlık göstermeme nezaketinde bulundu.

Kolkola, iki dost gibi Luvr'a geldiler ve ana kraliçenin dairesine yöneldiler.

Rospinyak kabul edildi.

Ferier dışarda bekledi. Bir çeyrek saat sonra Rospinyak göründü. Muvaffakiyeti halinden belliydi. Rahat bir nefes aldı.

— Majeste çok lütufkâr. Biraz sonra sizi çağırtacak. Fiorinda burada. Kraliçe onun methini duymuş ve tanımayı arzu etmiş. Kaybolmanın sırrı bu. Yarın onu serbes bırakacaklar. Tabiî iyi bir hediye verilecek.

— Onu görmem mümkün olur mu sizce?

— Kraliçe size mütemayil göründü, her arzunuzu elde edersiniz sanırım.

Nihayet Ferier'i çağırdılar.

Vikont, Rospinyak'ın elini sıkıp teşekkür etti. O uzaklaşırken, Baron acaip bir şekilde gülümseyerek çıkıp gitti.

Ferier'in yerlere kadar eğilişine Katrin gülümseyerek cevap verdi:

— Akrabanız Rospinyak küçük falcıyı merak ettiğinizi anlattı, başına felâket gelmedi.

— Nişanlımdır, madam!

— Nişanlınız demek!... Fakat... Affedersiniz Vikont Kraliçe tebaasının annesidir biraz... Bu küçüğün hiç bir şeyi yok.

— Doğru ama bende iki misli var.

— Babanız biliyor mu?

Ferier açık sözlüydü, itiraf etti:

— Söyledim efendim.

— Ya?...

— Babam bu birleşmeye karşı.

— Ne yapacaksınız?

— Babamın razı olmasını beklerim.

— Razı olmaz, dedi Kraliçe başını sallıyarak.

— Öyleyse onun rızasından vazgeçerim.

— Bunu yapar mısınız?

— Evet madam... Hiç kimse mâni olamaz.

— Zavallı çocuk! Halinizi anlarım. Bu aptal kız niye konuşmadı. Size haber verirdim... Kızı teselli etmeli.

— Müsaade eder misiniz?..

— Tabiî ederim!... Sizi üzdüğümden dolayı özür dilerim.

Bir zil çaldı, Madam Fonten göründü.

— Yatak odamın yanındaki odadaki genç kıza götürün Vikont Ferier'i, diyerek erkeğe döndü:

— Gidin Vikont, bana darılmayın.

— Size nasıl darılırım, o kadar iyi davrandınız ki?

Kadın ona doğru eğildi:

— Hoşuma gidiyorsunuz.... Babanızla konuşup kandırmaya çalışacağım. Muvaffak olacağımı umarın... Sonra teşekkür edersiniz! Gidin!

X

FERİER VE FİORİNDA

Nişanlısını görünce bir sevinç çığlığı attı genç kız, ilk arzusu kollarını açıp ona koşmaktı. Erkek de ona sarılmış sevgili başını kalbine bastırmıştı, dudaklarıyla saçlarına dokunmuş, bütün varlığından gelen tatlı kokuyla sarhoş olmuştu.

Bir müddet böyle sarmaş dolaş kaldılar.

Genç kız ilk önce kendini toparladı:

— Beni bulacağınızdan emindim, dedi.

— Cehennemde olsanız bulurum sizi.

İkisi de gülüyorlardı. Halbuki konuşulan ciddiydi. Yekdiğerine olan itimadı hissediyorlardı.

Erkek kendi kendine söylendi:

— Ne tuhaf, sizi tanıyalı çok olmadı, halbuki eski, çok eskiden tanışmışız gibi geliyor... Sanki sizi her zaman tanımışım gibi... Nasıl oldu da siz olmadan yaşayabildim. Yaşadım mı acaba? Hayır! Allah da bilir, hayatım sizi gördüğüm gün başladı, ondan evvel ruhsuz bir vücuttum.

— Tıpkı benim gibi... Şimdi sizi kaybedersem ölürüm.

İkisi de ciddileşmişti.

Bir an bakıştılar.

Elleri birbirini buldu.

Katrin bir perde arkasına gizlenmiş, nişanlıları görüp dinliyordu. Düşündü:

«Tapıyorlar birbirlerine, becerikli bir şekilde bu hislerle oynarsam istediğim her şeyi yaptırırım onlara.»

O böyle düşünürken Ferier genç kızı elinden tutup bir koltuğa oturtmuş, kendisi hürmetle ayakta duruyordu. Başlarından geçeni birbirlerine anlattılar.

İlk Fiorinda konuştu.

Pöti Şandaki kapıyı çalacağı sıra nasıl kaçırıldığını anlattı.

— Kimbilir ne kadar korktunuz, diye acıdı Ferier.

İtiraf etti kız:

— Evet korktum, hem çok korktum.

Uzaklara bakarak biraz düşündü ve ciddiyetle açıkladı:

— Fakat bu kısa sürdü, soğukkanlılığımı hiç kaybetmedim.

Göğsünden küçük bir kama çıkarıp Ferier'e gösterdi, gülümsüyordu

— Bu silâhla, hiç kimseden korkmam.

Bunu sadelikle söylüyordu, kendi cesaretinden emindi çünki.

Fakat erkek üzülmüştü, başını salladı.

— Bu silâhla bile vicdansız bir adama karşı koyamazsınız.

— Bununla bir çoklarına karşı kendimi müdafaa ettim... Acımadan vururdum... Hak etmişlerdi bunu... Beni rahat bırakmayı uygun gördüler.

— Herif istese bu oyuncağı alırdı elinizden.

Kamasını göğsüne saklıyarak:

— Mümkün ama çok katî değil. Üstümde bazı tohumlar var, onu bulup alamazlar... biri zor kullanmıya kalkışırsa bu tohumlardan ikisini yutmam kâfi. Ellerinde bir ceset kalır. Bu zehirin tesiri ânidir. Görüyorsunuz ki korkacak bir şey yok.

Kız okadar kararlıydı ki erkek ürperdi, eğilip elini tuttu, dudaklarına götürdü ve taparcasına mırıldandı:

— Allahtan burdayım artık endişe edecek bir şey.

— Kim bilir? dedi kız, siz eşim olana kadar hançeri ve tohumları muhafaza ederim.

Ferire onu nasıl bulduğunu anlattı, fakat onun Rospinyak'ın yardımıyla geldiğini öğrenince kızcağız gizli bir üzüntüye kapıldı. Bir tuzak hissetti. Halbuki Ferier, Rospinyak ve Katrin'i methedip duruyordu.

Bir ara Fiorinda ona hakikati söylemeyi düşündü. Delikanlı meraklanacaktı. Yine de ikaz etti:

— Rospinyak'a pek güvenmeyin, dedi.

— Neden? diye şaştı delikanlı.

— Neden? diye şaştı delikanlı. Sizi rahatsız mı etti yoksa?

Fiorinda onu ele vermek istememişti ama Ferier şüphelenince yalan söylemedi.

— Evet, dedi açıkça.

Ferier kaşlarını çattı, düşündü.

Fiorinda devam etti:

— M. Rospinyak bana aşkından bahsettiği için rakibine, tercih edilen rakibine gösterdiği yakınlık beni şaşırttı... Sizden nefret ediyordu.

— Üzülmeyin, Rospinyak kibardır, kendisini sevmediğinizi anladı. Akrabam olduğundan karım olacağınızı öğrenince sizden vaz geçer.

— Hislerime inanın, kendinizi ondan sakının, iyi koruyun.

O andan itibaren Ferier ne söylese kızın hissiyatını değiştiremedi. Seven kadın insiyakî onu aldatmıyordu.

Katrin görünmeden bu konuşmayı izlemişti.

İki âşık Vidam'ın başarısını reddettiğinden bahse başlayınca artık öğrenecek bir şey kalmadığına inanıp odasına döndü, ve tekrar çıktı. Başka tarafa yöneldi.

Sekiz muhafızla bir subayın beklediği odaya girdi.

— Haydi! dedi Katrin kısaca.

Hiç bir şey ilâve etmeden gitti.

Subay erlerine, aynen:

— Haydi!. dedi.

Hep beraber mîzrak elde yola koyuldular.

Ferier Fiorinda'dan ayrılmadan onu teselli etmiş, babasının karşı koymasına rağmen yakın zamanda evleneceklerini söylemişti.

Fiorinda kendi için değil Ferier için endişe ediyordu zaten.

Nedenini pek anlatamamakla beraber; onu merak ediyordu.

Kalktı onu geçirmek üzere kapıya yaklaştı.

— Sizi yakında görebilecek miyim? dedi üzgün bir sesle.

— Yarın tekrar gelirim, yani ümit ederim. Madam Katrin herhalde müsaade ederler. Babam nezdinde bizi müdafaayı kendi teklif etti zaten.

— Çok iyi! diye mırıldandı Fiorinda.

Tam o an önünde bulundukları kapı çalındı.

Genç kız nişanlısının kollarından fırladı.

— Sizi çağırıyorlar, gidin!

Kıpırdamaya vakit olmadı. Kapı açıldı. Katrin'in «Haydi» diye emir verdiği subay terbiyeli bir şekilde:

— Vikont hazretleri, maalesef tatsız bir vazifem var. Kılıcınızı bana teslim eder misiniz?

Kemerinden bir parşömen çıkarıp uzattı.

— Kral emri... Kendi eliyle imzalı.

— Beni tevkif ediyorsunuz! Neden?

Tatlı bir ses geldi arkalarından:

— Ben size söylerim Ferier, diyordu Katrin'in sesi.

Gizli bir kapıdan sessizce girmişti odaya.

XI

KATRİN'İN İLK MANEVRASI

Katrin kendi gönderdiği subaya hitaben:

— Lûtfen biraz çıkın, zamanı gelince M. Ferier kendisi sizi çağırır, uzaklaşmayın, dedi.

Subay hürmetle selâmlayıp çıktı.

Katrin Fiorinda'ya bu sefer:

— Evlâdım, biraz sonra sizinle meşgul olurum, şimdilik durun. Ferier'le konuşacağım aile meselesi sizi de ilgilendirir, mademki karısı olacaksınız.

Rahatça oturdu. Ferier'e döndü:

— Zannedersem delilik yapmamanız için tam vaktinde yetiştim. Herhalde Kralın emrine karşı koyacaktınız?

Ferier tereddütle itiraf etti:

— Doğru, şu ara hürriyetime muhtacım.

— Çocuk! diyerek gülümsedi Katrin. Bu subayın vazifede yalnız mı olduğunu sandınız? Koridorda kaç er beklediğini biliyor musunuz? Tertibat alınınca Luvr'dan çıkmak kolay değildir.

— Doğru... Bunları insan geç düşünüyor.

Katrin ciddî:

— Sizin harekete geçeceğinizi anladığım için felâkete mâni oldum... Hoşuma gittiğinizi söylemiştim. İspat ediyorum... Bu işte yalnız siz değil, babanız da mahkûm olurdu. Bu cinayete mâni olmak istedim.

— Niye babam benim harekâtımdan suçlu addedilsin? Ve bunu hayatıyla ödesin?

— Bunu anlatmaya geldim.

Bol vakti olan biri tavrıyla yerleşti ve:

— İki saattir buradasınız. Bu ara babanız hakkında çok mühim şeyler öğrendi Kral. Ben tesadüfen bu müthiş şeyleri öğrenmiş bulunuyorum. Haklı olarak göstereceği tepkiyi önledim. Bunların ne olduğunu siz de bilirsiniz. «Cumartesi akşamı Vidam Dük dö Giz'i kabul etmiş, Kardinal, kardeşi ve Dük dö Namur berabermişler. Kapıcı yokken Rospinyak onları kabul etmiş.

Görüşme uzun sürmüş.

Siz yokmuşsunuz.

Fedakârlık bile ödenir bu dünyada. Babanız Dük dö Giz'i Fransa Kralı olarak tanıyacağını, buna karşılık siz de Madam Klod'la evlenecekmişsiniz.

Bunları Kralın bir casusundan öğrendik. Bu adamın mühim bir parşömeni de elde ettiğini duymuşsunuzdur.»

— Bu hikâyeyi ben bilmiyordum. Babam kendini müdafaa eder. Benim tevkifimle bir alâka görmüyorum. Babamın harekâtıyla beni mes'ul mü tutuyorlar? Az evvel benim harekâtımdan babamı mes'ul tuttuğunuz gibi.

— Tam böyle, dedi Katrin yumuşak. Söylediklerinizi aynen Krala söyledim. Fakat Kral hemen Vidam'ı tevkif ettirmek istiyor.

Bu işi velveleye vermemesini tavsiye ettim. Sizi rehin tutup, ona: «Kıpırdarsan oğlunu öldürürüz» demiş.

Ferier dehşetle Fiorinda'ya baktı. Cesur kız gülümsemeye gayretle avucunu gösterdi. Falını hatırlatıyordu böylece:

«Uzun ve mutlu seneler var önünüzde.»

Ferier başını kaldırdı, ona dik dik bakarak:

— Demek Kralın elinde rehinim.

— Rehin, tam kelime.

— Babamın hayatı benim itaatıma, benim hayatım onun harekâtına bağlı.

— Tam böyle.

— Karşı koymam, Kralın esiriyim. Subayı çağırayım mı?

Katrin'in gözü parladı:

— Tam tahmin ettiğim gibisiniz. Cesur, dürüst, cömert. Üzülmeyin kurtarırım. Söz veriyorum. Yanlız unutmayın ki kral şimdilik mahpus olduğunuzu kimsenin bilmemesini ister.

— Kimse bilmeyeceğine yemin ederim.

Katrin düşündü ve:

— Bastil'e gidin! dedi.

— Giderim, dedi Ferier eğilerek.

Fiorinda'ya son defa baktı. Kapıya yöneldi.

Yanlız kalınca Fiorinda bir iskemleye yığıldı. Başını elleri arasına aldı. Hıçkırmaya başladı. Cesareti kırılmıştı.

Katrin ise loş bir odaya girdi. Orda yanlız bir adam oturuyordu. O zamanın haydutlarından olduğu besbelliydi.

Katrin'i görünce ayağa fırladı ve hürmetle eğildi.

— Çabuk, dedi Katrin. Şimdi çıkar. Onu iyice gördün mü? Aldanma sakın!

Adam cevap verdi:

— Korkmayın, aldanmam, mesleğimi iyi bilirim, alimallah...

Katrin devam etti:

— Ne yapacağını iyi biliyor musun? Tekrarla biraz!

Adam uysallıkla:

— Korkmayın... adım adım takip edeceğim. Bastile girerse mesele yok... iş bitti.. doğru yoldan uzaklaşırsa... Vlan!... İki omuzunun arasına altı parmak derin sokarım... Korkmayın manevrayı bilirim.

Sabırsızlanmadan dikkatle dinledi, başını salladı:

— Acele etme, ona vakit ver. Dikkat et Bastile bir çok yollardan gidilir... en kısasını almak zorunda değildir... Herhalde yolda oyalanır... Acele etme... Bastil'e gitmesini hançerlenmesine tercih ederim. Bu çok mühim benim için.

Para sesi çıkararak dolu bir kese attı yere.

Adamın tüylü eli bir anda kavrayıp sakladı onu ve kayıplara karıştı.

XII

KRALİÇE

Borevers Ferier'den ayrılınca köprülerden geçmiş, Buci kapısına varmıştı.

Yoluna dosdoğru devam etti.

Move Garson sokağında Strapafar'a rasladı.

Adam burnu havada dolaşıyordu. Onu bekledi.

Stapafar da onu görmüştü.

Ona doğru geldi. Hemen söyledi:

— Manastıra gitti, eve döndü, tekrar manastıra gitti.

— Şimdi nerede? diye sordu Borevers.

— Şimdi geldi Trinkemay ve Buracan. Kapıda bekliyorlar.

— Korpodibal?

— Yakında, atlara bakıyor.

— İyi, haydi gidelim.

Strapafar'la beraber manastıra doğruldular.

Trinkemay ve Buracan bu kırda hem top oynuyor, hem karşıki manastırı belli etmeden gözetlemiş oluyorlardı.

Borevers ve Strapafar onlara iltihak ettiler.

Oyun öğleden sonra dörde kadar sürdü.

O sıra Vidam manastırdan çıktı. Oyunculara aldırmadan geçti. Borevers onu bakışlariyle izledi. Şehre dönüyordu. Oyuna devam etti. Strapafar yalnız onu takip etti. Borevers, Trinkemay ve Buracan oyuna devam ettiler. Bu sefer daha kısa sürdü. Saat beşte eşeğe binmiş bir papaz çıktı.

Parti hemen durdu.

Borevers onu takip etti.

Trinkemay olduğu yerde kaldı. Buracan koşarak Muci sokağına gitti. Bir otelde Korpodibal'i buldu. O da bir ata binip Borevers'in peşinden yetişti, elinde bir ikinci at tutarak onu uzaktan takip etti.

Papaz, Monruj yoluna girdi. O zaman Borevers, Korpodibal'i bekledi ve getirdiği ata bindi ve emretti:

— Aldanmadım. Papaz Şartr yolunu tuttu. Geldiğin yere dön. Tahmin ettiğim gibi Trinkemay mühim bir şey yok derse beraberce Paris'e dönün. Yalnız Vidam'ı gözetlemeyi unutmayın. Bilmem gerek.

— Anladım, dedi Kordibal. Söylediğinizi yaparım. Ama Trinkemay'de yenilik varsa?.

— Emrettiğimi yapmıştır o... Öyleyse doğru Şartr'a gidersin... Papaz o kadar yavaş gidiyor ki, bize yetişirsin... Haber getirirsin. Fakat peşimden geleceğini ummuyorum... Haydi kaybol!

Kordibal dört nala geri döndü. Borevers ise bir kestirmeye saptı. Hesabına göre bu yol onu papazın birkaç metre önüne çıkaracaktı.

Bir tepeciğe vardı, o da atını bir ağaca bağladı.

Sabırla bekledi. Papazın yolunu gözetliyordu.

Aldanmamıştı. Uzaktan göründü. Eşeği yavaş adımlarla yürüyordu. Papaz tepeciğe gelince önünde duran Borevers'i gördü.

Papazın canı sıkılmıştı. Gülümsiyerek ona yaklaştı.

— Allah ömürler versin asilzadem, yolunuz uzak mı?

— Puatiye'ye! diye cevap verdi Borevers.

— Uzak yol... Yine de benim yolumdan kısa. Allah size iyi bir yol arkadaşı ihsan etsin... Yoksa çok sıkılırsınız.

— Şahsınızda bu dostu buldum efendim, kendi hesabıma sizinle yolculuk etmekten mutlu olacağım.

— Fakat belki ayni yoldan gitmiyoruz. Ben de Puatiye'den geçip İspanya'ya gidiyorum.

«İyi... dedi Borevers. İşimden emindim. İspanya'ya giderken Bearn ve Navar'dan geçeceksin... Arkadaşlarından hiç biri gelmediğine göre... bu da bir ispat; bir şey olsa gelebilirlerdi...»

Yüksek sesle ve memnuniyetle:

— Öyleyse beraberce güzel bir yolculuk yaparız.

— Halinize bakılırsa en iyi otellerde kalırsınız...

— Evet, buna meraklıyım, rahata düşkünüm, çünki paralıyım. Zengin olduğumdan paraya bakmam.

— O halde sizinle olamam. Zengin değilim.

— Bu mühim değil, Allaha şükür bende çok para var! Yol masraflarınızı üstüme alma şerefini bana verirsiniz.

— Cömert asilzadem. Sizi yoluma Allah gönderdi.

— Amin! dedi Borevers.

Kraliçe köyüne vardılar.

Akşamın sekizi olmuştu.

Borevers en güzel oteli soruşturdu, en güzel iki odayı tuttu.

Yemek seçmeyi de papaz efendiye bıraktı, şarapları da o seçti. Yemeği papazın odasında yiyeceklerdi.

Keşisin bu işe çok ehemmiyet verdiği her halinden belliydi, hesabı ökliyeni korumak hiç aklına gelmiyordu.

Nihayet sofra kuruldu. Onuncu şişede papaz masanın altına yuvarlandı.

Borevers onu orada hırlar bıraktı ve ceplerini aramaya başladı. Küçük bir para kesesinden başka bir şey bulamadı.

Sözlü haber olacağını ummanuştım. Hay Allah biraz daha arayayım.

O kadar aradı ki, papazı soydu, gömleğinin altında bir kemer vardı. Bu kemerde birkaç altın buldu. Bir de mektup. Bu mektup Burbon damgalıydı.

Mektubu alıp odasına gitti, lambayı yaktı.

Hançerini ısıttı alevde. Ve damgayı açmayı becerdi.

Dikkatle bir uçtan bir uca okudu, zaten kısaydı. İmza Şar'l dö Burbon. Kardinal dö Sen-Germen..... Gönderdiği de Navar Kralıydı.

«Akıllıca bir yem, diye mırıldandı Borevers. Cevaba göre teklifler bildirilecek. Yine de müspet olacağı umuluyordu herhalde. Çünkü Kardinal kardeşine kendini tanıtmadan Orlean'a gelmesini tavsiye ediyordu.»

Biraz düşündü. Önünde duran kalemi mürekkebe batırdı. Satırların üstünü çizdi.

Mektupta tek kelime okunmaz oldu.. Yalnız imza kaldı.

Memnun, hesapladı:

«Bu aheste gidişle ancak sekiz günde varır Navar Kralına. Bu mektuptan hiç bir şey anlaşılmayacak. Çabuk kızan Kral bunu bir tahkir telâkki edecek.... Kardeşiyle boğuşacak... Vidam'ın hayal ettiği anlaşma suya düşecek.

Kızmazsa tafsilât ister. O zaman haberinin Paris'e gelmesi sekiz gün sürer. Demek on beş gün rahatız.... O zamana kadar çare de bulurum. Madam Katrin de yardım eder.... Bu iyi fikir.... Bir düşünelim bunu....»

Mektubu tekrar kapadı. Papazın kemerine yerleştirdi. Etrafı düzeltti.

Ondan sonra papazın yanına uzanıp o da horlamaya başladı.

Ertesi sabah Borevers çok yorgun olduğunu, yarasının açıldığını anlatarak hasta olduğunu söyledi. Yola devam edemiyeceğini anlatmak için soyunup yatağa girdi.

Papaz yalnız gitmek zorunda kaldı. Onun üzgün haline Borevers bıyık altından gülüyordu.

XIII

KATRİN'İN MANEVRASININ BAŞARILARI

Ferier yemininin esiri, yavaş yavaş Bastil'e gidiyordu.

Diri diri gömülecekti.

Sen Onore sokağına çıkarken uzaktan Borevers'in uzun boyunu tanıdı. Acale acele ona yaklaştı.

Ferier kendi derdini açtı:

— Şövalye, size rasladığıma memnunum. Fiorinda'yı gördüm.

— Ya! Nerede?

— Luvr'da.

— Luvr'da mı? Kim götürmüş?

— Rospinyak... Katrin'den emir almış, fal baktıracakmış.

— Bu tuhaf! Nişanlınızı bulduğunuza göre memnun olmalısınız, halbuki çok tuhaf ve sıkıntılı bir haliniz var. Ne oldu size?

— Doğru, nişanlımı buldum, fakat kimbilir ne kadar ayrı kalacağız şimdi.

— Demek uzun bir yolculuğa çıkıyorsunuz... Üzülüyorsunuz bu yüzden.

— Seyahat... Evet... dedi Ferier fırsatı kaçırmadan... Ne zaman döneceğim belli değil... Belki hiç dönmem!

— Hadi canım! Seyahatten dönülür. Hele sizin gibi kılıç kullananlar çabuk dönerler.

— Kim bilir? dedi Ferier üzülerek. Elini tuttu uzun uzun sıktı.

— Şövalye, dedi heyecanla. Fiorinda için üzülerek gidiyorum. Anlarsın ya?.. Ama konuşmıyalım, fakat size rasladım. Onu size emanet ettiğim için daha rahat gideceğim.

— Haklısın! dedi Borevers heyecanlanarak. Fiorinda'yı öz kardeşim gibi sevdiğimi bilirsin. Rahat git kardeşim. Yemin ederim nişanlını hayatta bulacaksın dönüşte, ve bıraktığın gibi saf.... Haydi rahat git.

— Evet... Sözünüzü tuttuğunuzu bilirim. Teşekkür ederim Borevers.

— Niye bu kadar acele, bilmem gereken şeyler var. Fiorinda sarayda dediniz. Tamam. Sonra?

Ferier ona olanları anlattı. Bastil'e ait kısmı atladı. Ferier kararmıştı.

— Sana emanet, elveda.

— Elveda! ne demek Allahaısmarladık.

— Evet, Allahaısmarladık, dedi.

Ferier üzgün ve sırtını bükerek uzaklaştı.

On dakika sonra Bastil zındanının kapısı önündeydi.

XIV

KATRİN'İN İKİNCİ MANEVRASI

Ferier'in peşine bir haydut gönderdikten sonra Katrin odasına döndü. Ara penceresinden bir göz attı.

Fiorinda koltukta ağlıyordu. Katrin gülümsedi.

Odasına döndü bir kapı açtı. bu ikinci kapı onu Fiorinda'nın odasına götürdü.

— Niye ağlıyorsunuz? dedi Katrin. Ya unuttum... Nişanlınız...

Fiorinda gözlerini sildi. Kraliçeye bakarak hücumu bekledi.

Bunun bir mücadele olacağını hissediyordu çünkü... Belki ölmemek için öldürmek gerekecekti.

Bu sefer Katrin'in karşısında çok dürüst olduğu kadar inanç dolu bir erkek yoktu.

Bu sefer hasmı sertti.

Şüphe etmiyordu belki, çünki Fiorinda çok gençti.

— Üzülmeyin nişanlınız tehlikede değil... Yani şimdilik değil... Uzun zaman böyle olması sizin elinizde.

Fiorinda yanılmamıştı: mücadele başlamıştı. Sakin durdu.

— Az evvel Ferier'in hayatı Vidam'a bağlı demiştiniz. Şimdi sana bağlı diyorsunuz... Değişen bir şey mi var? Nedir? Bana bağlı olan ne?

Beklenilmiyen hücumdu bu. Katrin kaşlarını çattı.

— Kraliçe sorguya çekilmez küçük. Saraylı olsanız bunu bilirdiniz.

— Benim gibi fakir bir kız Saray adabını bilemez. Kraliçe bu bilgisizliğimi mazur görsünler. Israr edebiliyorum. Nişanlımın hayatı mühimdir benim için. Bana bağlıymış. Nasıl? Neden? Anlatır mısınız?

— Daha sonra; şimdilik sırası gelmedi. Size ihtiyacım var okadar. Bana göreceğiniz hizmetle devam edecek nişanlınızın hayatı.

— Kraliçe fala baktıracak sandım.

— Şüphesiz, dedi Katrin sabırsız. Fakat burda sokaktaki gibi olmaz. Benim işime gelen şekilde olacak.

Bunu biraz sert söylemişti. Fakat yine iyimser halini takındı:

— Zamanın kıymetli olduğu halde geldim. Size şunu söylemek istedim. Burda korkusuz yaşayın, size iyi muamele edilecek. Bana iyi hizmet ederseniz mükâfatlandırılacaksınız. M. Ferier'le evliliğinizi sağ-

layacağım anladınız mı? Üzerime alıyorum. Sizden memnun olmam şartiyle.

— Majeste bu şerefi bana verdiler.

Derken Fiorinda'nın ciddî olup olmadığını pek sezilmiyordu.

Katrin hafifçe başını sallayıp kapıya yöneldi. Orda durdu, geri döndü.

— Kendinizi mahpus sanmayın. Kapılar kilitli değil, gidip gelebilirsiniz artık.

— Luvr'dan çıkabilir miyim?

— Tabiî. Serbestsiniz.

Katrin acaip şekilde gülümsedi. Onu tanıyanları korkuturdu bu gülümsemesi. Düşünür gibi durdu.

— Fakat anide size ihtiyacım olabilir mühim şeyler için... Size tam ihtiyacım olunca yok olursanız...

Fiorinda gülümsiyordu. Birden sevinci kayboldu. Katrin onu bırakmıyordu.

— Çıkmadan Kraliçeye haber versem, beni bulabileceği yeri söylesem...

Beklediği red cevabı Katrin'in tarzıyla geldi.

— Evet... Doğru.... Fakat hayır. Tesadüfler bazen kötü olur.... Tanı siz çıkarsınız size ihtiyacım oluverir.. Arkanızdan koşmak icap eder. Vakit kaybolur. Hayır... Çıkmayın daha iyi.... Hürsünüz... Fakat bu odadan çıkmamaya söz verirseniz rahat olacağım.

Fiorinda kurnazlığı anladı. Bu bir emirdi. Karşı koymakta fayda yoktu.

— Peki, dedi sadece. Söz veriyorum madam. Tamam mı?

Katrin, Kraliçeye hâlâ sual soruyorsunuz diyebilirdi. Fakat:

— Evet, tamam dedi ve ilâve etti:

— Her şeyi düşünmeliyiz... Biri size sorarsa.... Siz kendi arzunuzla buradasınız. Kapı kilitli değil.

Fiorinda anladı. Eğildi:

— Sizin söylediğinizi tekrarlarım, dedi.

Kısa bir tereddütten sonra:

— Şaşarlarsa, ne diyeyim?

Katrin düşündü ve:

— Sarayda kendinizi yerinizde hissetmediğinizden, isteyerek kenara çekildiğinizi söylersiniz. Saray kaidelerini bilmediğinizden bir yanlışlık yaparak bazıları tarafından hoş görülmeme korkusu dersiniz.

Peki madam itaat ederim.

Katrin'in hakikî fikrini gözlerinden okumaya çalışıyordu.

Fakat Fiorinda bakışlarını kaçırmadı.

Bu gülümseyen surat kapalıydı. Öfkeliydi. Birden dönerek küçük kapıya doğru gitti.

XV

BOREVERS'İN MANEVRASI

Şimdi Borevers'e dönelim. Ferier'in gidişi acaip gelmişti ona. Arkasından koşup ona yetişmeyi düşündü... «Sizinle geleyim» diyecekti. Fakat, «Neye yarar??.. Onu rahatsız ederim.. Bir şey söylemiyor... Yahut söyleyemiyor.»

O gittikten sonra kendisi Luvr'a yöneldi. O da Kralın dairesine gitti. Hemen kabul edildi. Ondan başkası bu şerefe nail olamazdı.

Borevers Kraldan ayrılırken akşamın beşi olmuştu. Katrin'in yanına gitti. Ne diyeceğini kendi de bilemiyordu.

Katrin bu ziyareti ummuyordu. Kafasının içinde sorular belirdi. Yine de kabul etti Şövalyeyi.

Şövalye geldi. Sakin göründü. Biraz soğuktu yine de. Çünkü Katrin'le konuşmak düello gibiydi.

Katrin de tetikteydi. Fakat onu iyi karşıladı.

Borever hemen mevzua girdi:

— Tesadüfen sizi ilgilendiren bir konuşmaya şahit oldum.

— Sizi dinliyorum, dedi Katrin. Kimmiş konuşanlar?

— Bilmiyorum madam. Bilsem de söylemem. Size bunu anlatarak bilhassa size büyük bir hizmet gördüğüm kanısındayım. Aslında böyle şeylerden tiksinirim.... Onun için casusluk beklemeyin.

— Bu hissinizi anlıyorum. Konuşun Mösyö, sizi dinliyorum.

— İki kelimeyle vaziyet şu: Oğlunuzu azledip yerine Dük dö Giz'i oturtmak isterler.

— M. dö Giz'in büyük projeleri var derler.

— Evet ama bu sefer vaziyet ciddî. Bu komplonun hakikat oluşunu elimle tuttum bir an. Vakit varken mâni olunmazsa muvaffak olurlar.

— Neymiş vaziyet, dedi Katrin heyecanla.

— Siz ve size mensup oğlunuz Henri tehlikede.

— Henri?! diye haykırdı Katrin.

— Evet majeste.

— Henri mi dedin? Henri, Şarl ya da Fransua... Mühim değil.. Bu üç insanın hayatı ve mirası mevzubahis. Tehlikede...

— Evet majeste.

— Aman Allahım! diye haykırdı Katrin yerinden fırlayarak. Evlâtlarımın hayatı ve mirası söz konusu olunca onları kanımın son damlasına kadar savunurum.

— Sizi kararlı görmek beni mutlu kıldı. dedi Borevers bıyık al

tından gülümsiyerek. Katrin sevgili oğlu Henri'nin tehlikede oluşuyla dikkati artmıştı.

— Kral, ihtilâlcileri kendine bağlamak için ileri gitmek niyetinde.

— Belki tehlikeli bir hareket.

— Aksine çok doğru, siz de bu fikirde olacaksınız. Protestanlar Glz'lerin düşmanıdır. Bir yandan Giz'ler bir yandan protestanlar kralı tüy gibi uçaracaklardı. Bu tehlikeyi anladı. Onun için protestanlara karşı davranış değişti. Şu andan itibaren Kralın aleyhinde yanlız Gizler var. Yarın protestanları Gizlere saldırtabiliriz. Anlıyorsunuz değil mi? Vaziyet ters yüz olacak: Gizler bir yandan kral, bir yandan Protestanlarla çarpışacaklar. mukavemet edemeyip kırılmamak için eğilecekler.

— Belki... dedi Katrin müphem.

— Gizler bu tehlikeyi okadar iyi anladılar ki şimdiden çare arıyorlar.

— Nasıl?

— Protestanları bölüp, Navar kralıyla anlaşma yaparak.

Katrin kulak kabarttı. Şimdiye kadar Vidam konuşulanları anlatıyor sanmıştı. Rospinyak tarafından haberdardı. Şimdi duydukları katileşiyordu.

— Olabilir, ama ne yapabilirim ki?

— Yanlış, her şeyi yaparsınız, onun için size geldim.

— Ben mi?. Yanılıyorsunuz.

Duymamış gibi devam etti Borevers:

— Bu anlaşmaya engel olup hatta bozuşmalarını sağlayabilirsiniz.

— Nasıl; merak ettim.

— Bu sizin bileceğiniz bir iş. Kendi menfaatniz. Daha iyisi Hakiki vârisin menfaati sarsıldığını görünce, yaklaşanları uzaklaştırmayı başarırsınız.

— Bu menfaati açıkça görmeliyim.

— Bunu size anlatmak için Fransa tahtı meselesine dönelim.

Katrin kulak kabarttı. Oğlu Henri'den bahsedilecekti çünki.

Borevers devam etti:

— Anlamanızı isterim ki Kral Fransua II, Gizler tarafından devrilirse onun yerine Orlean dükü değil Gizler gelir.

— Bu felâket kralın başına gelirse, oğullarını müdafaa etmiyecek kadın mıyım ben.

— Evlâtlarınızın haklarını savunacağınızdan kimsenin şüphesi yok, fakat çok geç olacak. Çünki «ölüleri savunmak için dövüşülmez».

— Öbür oğullarımı da öldüreceklerini mi ima ediyorsunuz?

— Niye olmasın. Gizler büyük işler peşinde. Valua soyu onlara mâni oluyor. Hepsini yok ederlerse kimse hesap soramaz. Cinayet di-

yorsunuz. Sizden daha kuvvetl birinin emri bu sadece. Bütün tabaanız eğilir bunun önünde.

— Papa'nın emri! diye gıcırdadı Katrin dişleri, oğlunu tehlikede hissedince.

Borevers içinden:

«Tamam bu hikâyeyi sen de benim kadar biliyorsun!»

Yüksek sesle:

— ... Haberdar olduğunuzu görüyorum.

— Hayır, dedi Katrin yanlışını anlıyarak. Fısıltılar duydum. M. dö Giz, Papa'ya gidecekmiş diye... Siz biliyorsunuz madem...

Borevers gülümsedi ve:

— Söze başlarken kompoloyu elimle tuttuğumu söylemiştim. İma ettiğim buydu.

Katrin biliyordu zaten. Fakat şimdiki gözle görüyordu bu işi.

Okşayıcı bir sesle:

— Herkesten iyi bildiğinizden bana izah edeceksiniz.

— Bu maksatla geldim. Papa Fransa tahtını Giz'e veriyor. Valualar kraliyetten mahrum edilecek, çünki lâyık değillermiş.

— Biliyordum, diye itiraf etti Katrin. Fakat Valua meselesi müphem... Belki....

— Hayır madam kaçamak noktası yok. Papa üç vâris tanıyor: Şarl, Henri, Fransua, bütün dindarlara onları kötü hayvanlar gibi gebertmeyi emrediyor. Duydunuz mu! Kötü hayvanlar gibi. Dünyayı onlardan kurtaracak olanı şimdiden takdir ediyor.

— Böyle olduğuna emin misiniz? diye sordu Katrin dudaklarını ısırarak. Gözlerinden ateş fışkırıyordu.

— Tamamiyle eminim! diye tekrarladı Borevers soğuk ve ilâve eti:

— Bu size yönelen bir tehlike olduğundan haber vermeyi vazife bildim. İlâve edecek bir şey yok.

— Ya? Oğlum hayvan gibi öldürülecek, taht Gize kalacak ha? «Buna müsaade edeceğimi zanneden M. dö Giz... aptal, câni... oğlumu öldürmek ha? yok canım!... Gelsin bakalım görelim evlâdını müdafaa eden bir anne nedir görsün!... Burbonlarla anlaşma olmıyacak, bunu ben üstüme alıyorum. Kuvvetlerimi çoğaltır oğlumu ezmesine meydan vermem...»

Ayağa kalktı, bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu, kelimeler sıkışan hançeresinden kükreme gibi çıkıyordu.

Borevers kenara çekilmişti. Varlığı unutulmuştu. Onu tetkik ederek kendi kendine:

«Kaplan ayıldı, pençelerini gösteriyor, düşmanlarının üstüne atılacak»

Birden Katrin sakinledi. Manevrayı bulmuştu herhalde. Sert vuracaktı. Harekete geçiyordu. Onun için kendini korkunç yapan soğuk-

kanlılığa kavuştu. Ruhunu açığa vurmuştu bir an. Maskesini tekrar taktı.

— Verdiğiniz bilgiler kıymetli... hakikaten kıymetli... görüşlerimi kökten değiştirdi. Bu iş hakkındaki bilgim yanlışmış. Kralın tehlikede olduğunu bilmiyordum. Madem öyle vazifem belli. Ne yapacağımı bilmiyorum, fakat sizi temin ederim ki ben hayattayken hiç bir zaman Gizler çocuklarımın yerini alamaz.

Bunu okadar inançla söyledi ki, Borevers düşündü:

«İyi, şimdi rahatım. Katrin kendi yaptığını kendi bozacak, ben de Kralın şahsî müdafiî olacağım. Bir sükûnetten sonra yine tehlikede olacak çünki. Şimdiki istediğim oldu.»

XVI

BOREVERS DİŞLERİNİ GÖSTERİYOR

Oğlu Henri'nin hayatını kurtaran adama teşekkür borçlu olduğunu düşündü Katrin... Bu oğlu çok kıymetliydi. Onun için güzel kelimeleri esirgemezdi:

— Bana yaptığınız hizmeti unutmayacağım Mösyö Borevers. Size en derin teşekkürlerimi sunarım. Başkası olsanız mükâfat verirdim... Fakat sizin kabul etmeyeceğinizi bilirim. Onun için vermiyorum.

— Bu sefer aldandınız. Sizden bir dileğim var. Reddetmezsiniz umarım.

— Bu insanüstü menfaat istememe uzun süremezdi... Konuşun bakalım.

— En çok sevdiğiniz oğlunuzun hayatını kurtardığımı kabul edin madam.

— Reddetmedim. Çok isteyin. Fakat Henri yegâne sevdiğim oğlum değildir.

Borevers soğukkanlılıkla karşılık verdi:

— Başkasına bunu anlatın, bana değil. Ne dediğimi bilirim. Henri yegâne sevdiğiniz evlâdınızdır. Doğru söylediğimi bilirsiniz. İsterseniz tafsilât verebilirim.

Katrin onun kararlı olduğunu gördü. Bu tarz değişikliğinin sebebini kavrayamadı. Anladığı şey tehdit edildiğiydi. Tehditten yılacak kadın değildi.

Alaycı bir davranışla:

— Ne söyleyebilirsiniz ki? Merak ettim.

— Henri aşk çocuğudur, onun babası.......

— Mösyö! diye sözünü kesti Katrin ayağını yere vurarak.

— Babasının ismi Gabril dö Mongomeri'dir. Babam Nostradamus'a gidip fal baktırmıştınız, acaba kral olur mu diye... Ben orada saklanmıştım, her şeyi duydum, gördüm... Fransua II Kral olalı beri esrarengiz cinayetlerin haddi hesabı yok. Bu da delildir.

Size bağlı Rospinyak tarafından Nesl kapısında bir cinayet tertiplenmiştir, elimde deliller var. Yine sizin emriniz üzere Rospinyak tarafından Pre-o-Clere'de bir toplantı daha tertiplendi. Bunda Gizlerle beraberdiniz. Bir genç kız Luvr'a gelip Kralın tehlikede olduğunu haber verince kapıcı ona mâni oldu. Kapıcı sizin adamınız, ispat edebilirim. Zaten casusluğu yüzünden saraydan kovuldu.

Son olarak Giz'lerle Vidam'ın birleşmesi, Görüyorsunuz ki açık oynuyorum. Hepsini siz tertipleyip iplerini elinizde tutuyorsunuz.

Bu cinayetler esrarengizdir. Tek hedefiniz Henri'yi tahta yaklaştırmak.

Katrin ister istemez dinlemişti. Çünkü tek kelime söyleyecek hali kalmamıştı bu ithamlar karşısında, yüzü sapsarı olmuştu. Yaşadığı bakışlarından belliydi sadece. Korkunç tehditkâr bakışlardı bunlar.

Borevers sustuktan sonra bile sesini çıkaramıyordu. Bir süre sonra nihayet kükredi:

— Kraliçene hakaret ediyorsun! Kralın annesine?! Cellât... İşkence...

Kelimeleri cümle haline sokamıyordu.

Durdu, nefes aldı.

Borevers buz gibi, onu tetkik ediyordu ve şöyle konuştu kendi kendine:

«Dikkat; tereddüt edersem mahvolurum. İspat edemezsem söylediklerimi kellem uçar. Katrin'e söylediklerimi ispat etmeliyim.»

Katrin kendini toparlamıştı. Hırstan tirtir titriyordu. Çağırmak istedi. Zil bir masa üstündeydi Bir unutkanlık neticesi elinin altında değildi.

Masaya gitmek üzere kalktı.

Borevers maksadını anladı. Tereddütsüz:

— Ne yapacaksınız? Madam, deyip cevabı kendi verdi.

— Muhafızınızı çağırıp beni tevkif ettireceksiniz.... Büyük yanlış şu vaziyette.

Acelesiz, sakin adımlarla masayı onun önüne getirdi. Katrin şaşırmış, meraklanmıştı:

— İsterseniz çağırın.. Fakat önce iyi düşünün, bazı tedbirler almadan buraya gelecek adam mıyım ben?

— Şeytan!

— Mantıklı olalım. Beni tevkif ettirirsiniz, fakat ben Kralın eliyle yazılı imzalı bir kâğıt gösteririm. En önce karşısına çıkarılmamı emreden bir vesika.

Elini göğsüne sokmuştu, sanki emri çıkaracaktı. Halbuki böyle bir şey yoktu onda.

Katrin çağırmadı, inanmıştı o.

Borevers kuvvetle devam etti:

— Subay Kralın emrine itaat eder. Sizinkine ettiği gibi. Şüpheniz yok sanırım. Beni Krala götürürler. Sizin de gelmeniz gerekir, şikâyetinizi söylersiniz, ben müdafaamı yaparım, delilleri gösteririm.

İşler çabuk yola girer, fakat istediğiniz şekilde değil.

Ayakta dimdik duran Katrin koltuğa yığıldı. Bacakları titriyor, al-

nı terliyordu. Borevers zafer işareti vermedi. Artık çağırmayacağından emindi, ellerini göğsünün üstünde kavuşturup bekledi.

Katrin düşünüyordu. Mağlûbiyeti kabul etmemişti. Çare arıyordu. Birden bulmuş gibi zile baktı.

Borevers onu gözden kaçırmıyordu. Sanki düşüncelerini açık bir kitaptan okur gibi gibiydi. Soğuk bir sesle:

— Biliyorum madam, niye tehlikeli bir hareket? Kraliçeye odasında telkin etmişler. Köpek gibi gebersin, yirmi er üstüne yürür... Yavaş olun madam. Bilirsiniz ki beni bu kadar kolay öldürtemezsiniz!

Katrin düşüncelerinin anlaşılmasına çok kızdı... Dişlerini sıkarak:

— Bu canavar babası gibi kalpleri okuyor!

Borevers'in sabrı da tükeniyordu. Sert bir sesle:

— İlk vuruşta öldüremezler beni, dövüş olur... Yirmi kişilik kuvvetimle patırdı çıkarırım. Ana kraliçenin odasında dövüşme... Kral dahil bütün Saray buraya üşüşür...

Bu tabloyu onun gözünde canlandırmak için biraz sustu ve şöyle bitirdi:

— İstediğim zaten etrafımda çok insan olması, Katrin dö Medicisin evlilik dışı anne oluşunu duymaları için. Oğlu II Fransua'nın ölümüne çalışması. Kralı öldürmeye teşebbüsün cezası nedir bilirsiniz?

Kral annesi için cellâda müracaat etmez zannediyorsunuz... Bir caniden kurtulmak için bir çok çare vardır. Ya oğlunuz Henri?... Siz olmayınca hakikatı öğrenecek... Kral böyle bir yabancıyı kabul edecek mi? Ah, zavallı küçük Henri. Annesinin suçlarının masum kurbanı. Son uykusuna yatacak bir tabutta. Belki ağabeysi kral için hazırlattığınız tabutta.

— Yeter! diye haykırdı Katrin sanki oğlunu tabutta görmüş gibi çılgın. Bu sefer mat olduğunu anladı Borevers. tek kelime ilâve etmedi. Tekrar hürmetkâr tavrını takındı.

Katrin mağlup:

— Benden istediğiniz ne?

Borevers kıpırdamadan kabul etti:

— Çabuk anlaşmak için fazla düşünmem. Siz Kral ölsün istersiniz. Ben istemem. Projelerinizi bozduğum için beni öldürtmek istersiniz, bunu anlarım, ama dostlarımdan ne istersiniz, onlar masum ve bu işlerden habersizdirler.

— Kendinizden değil dostlarınızdan mı söz edeceksiniz?

— Dostlarımdan, evet madam. Benim harekâtımdan onları suçlu tutmayın ve intikamınızı onlardan almayın.

— Bunu beklemiyordum. Haklısınız ama aziz dostlarınızın isimlerini söyleseniz...

— Kont Ferier'den bahsediyorum ve nişanlısı Fiorinda.

— Ferier, Fiorinda; onlara niye kötülük yapayım? derken gayet iyi rol oynuyordu Katrin.

— Lütfen başlamıyalım! Ferier sayesinde kralı kurtardım, Siz de biliyorsunuz. Fiorinda, Grifon'a haber getirdi, yine Kralı kurtarmak için... Ferier kayboldu, Fiorinda kaçırıldı buraya ve kapatıldı.

— Bu genç kız buraya getirildi fakat kendi arzusuyla kalıyor, serbest olarak istediği yere gidebilir, gitmiyorsa benden alacağı para bir senede kazanacağından, fazla olduğundandır.

— Öyleyse onu görebilirim?

— Tabiî, odamdan çıkın koridora sağa dönün beşinci kapıyı çalın, orasıdır.

Borevers'in bakışlarını sabırla karşılayan Katrin:

— Neden korkuyorsunuz, bu zaman zarfında kendisine tesir etmemden mi? Öyleyse tuvalet odamdan geçin, doğrudan genç kızın odasına varırsınız.

Borevers şaşkın:

«Acaba bir kere olsun iyi hareket eder mi?» diye düşünüyordu. Katrin devam etti:

— Ferier'e gelince, küçük kız hakkında konuştuk. Çok hoşuma gitti. Size verdiğim izihatı ona da söyledim. Kendisiyle görüştü. Uzun uzun. Okadar sevdim ki onu, babasıyla konuşup bu evlenmiye razı etmeyi söz verdim. Serbest olarak Luvr'dan çıkıp gitti.

Borevers ona rasladığı için biliyordu bunu. Yine de kendi kendine «söylediklerine inanmak zordundayım şimdilik, fakat bu işin peşini kolay bırakacağımı sanırsa aldanır... gözümü açacağım...»

— Madam oğlunuz Henri'nin başına yemin eder misiniz onlara kötülük etmemeyi?

Tereddütsüz elini uzattı, tekrarladı:

— Oğlum Henri'nin başı üzerine yemin ederim ki Ferier ve Fiorinda aleyhine bir hareket yapmıyacağım.

Borevers şaşmıştı bu kadar kolay hareket edişine. Sevgili oğlunun başı üzerine yemin mukaddesti. Sakinlemesi gerekirdi. Halbuki eskisinden çok kuşkulandı. Neden olduğunu izah edemiyordu kendine. Bu yeminle iktifa etmek zorundaydı. İstediğini harfiyen tekrarlamıştı kraliçe.

Peki, dedi endişeli. Yemini kabul ettim. Vidam'dan bahsedelim. Büyük ve dürüst bir insandır o. Halbuki Rospinyak ve Gizler onu aldattılar. Öyle olmasa bu komploya girmezdi.

Katrin ciddî:

Vidam'a bir hıncım yok. Onun aleyhine bir şey yapmadım ve yapmıyacağım. Girdiği pis işten kurtulabilise engel olmam. Dahası var; düşündüm: Vidam'ın yardımı Gizlerin işine yarar. Birbirlerinden ayırmak benim menfaatım. Onu çağırtmayı söz veriyorum size. Kendi

menfaatim için onunla konuşacağım, ikna edebilirsem Gizlerin partisinden çıkıp tarafsız olursa eskisi gibi, kurtulur; fazlasını yapamam.

— Yeter bukadar. Şimdi küçük Fiorinda'yı görmeme müsaade eder misiniz. Sizin odanızdan geçeceğim. Sadece geç olduğu için. Vaktim yok.

Tatlılıkla kabul etti:

— Buyrun mösyö! dedi.

Borevers onun önünde eğildi ve açık duran perdeli kapıya yürüdü.

— Ordan değil! dedi Katrin... uzaktaki kapalı kapıdan... Tamam.

Borevers çıkınca Katrin onu sürmeledi.

Sonra perdeli kapıdaki deliği açtı, onları gördü. Fakat Borevers okadar dikkatli konuşuyordu ki hiç bir şey duyamadı.

XVII

BOREVER'İN İSTEĞİ ÜZERİNE KATRİN'İN İMZALADIĞI EMİR

Borevers düşünceli gitmişti akşam olduğundan kendi evine, yani Nortradamus malikânesine döndü.

Yatıp hemen uyudu. Ertesi sabah yıkandıktan sonra neş'eyle seslendi:

— Mademki Katrin Ferier'i hapsetti çıkma emrini de o imzalar. Bu çok basit.

Öğrenmek istediklerin öğrenmiş Kraliçenin karşısına dikilmişti.

Her zamanki soğukkanlılığıyla hücuma geçti:

— Vikont Ferier'in Bastil'de hapsedildiğini biliyorum. Size ondan bahsettiğim günden beri orada. Sizin emriniz üzere gitti, emrinizle kalıyor orada... Halbuki siz oğlunuz Henri'nin başına yemin etmiştiniz.

— Doğru. Ferier Bastil'de mahpus ve benim emrimle.... Söylediğiniz günden beri orada... Fakat bununla benim ettiğim yemin alâkalı değil. Hangi hususta bir yemini tutmadığımı söyler misiniz?

— Fakat madam yemin ettiniz...

Katrin sözünü kesti:

— Benden ne istediniz? Madem hâfızanız zayıf size hatırlatayım: «Yemin edin Ferier ve Fiorinda aleyhine harekete geçmiyeceğinize» dediniz, ben de tereddüt etmeden tekrarladım. Eğer «bir şey yapmadığınıza yemin edin» deseydiniz reddederdim.

— Ya! Anladım, dedi Borevers.

— Biraz geç, diye alay etti Katrin. Hiç bir harekete geçmedim ve geçmiyeceğim, önceden yaptıklarım başka tabiî. Eskiden yaptıklarımdan gelecek neticelere bir şey yapamam.

— Doğru; ben aptalca hareket ettim diye itiraf etti Borevers.

Ona hayranlıkla bakıyordu. Bu kadar kurnazlığı büyük bir zekâ işi sayıyordu.

Katrin sakin duruyordu. Yaptığı kendine çok sade geliyordu:

— Madem yeminime aykırı hareket etmedim bu bahsi kapatalım.

Halinde öyle buz gibi bir ifade vardı ki en cesur insanları bile ürkütürdü. Fakat Borevers anlamak istemediğini anlamazdı. Safiyetle söze başladı:

— Aksine söylememe müsaade edin madam. Zavallı Ferier'in Bastil'de oluşuna tahammül edemiyorum. Bunun sebebi Rospinyak'ın bizleri yakmasına engel oluşudur. Madem benim yüzümden oldu onu da, çıkartmak benim vazifem. Doğru değil mi madam?

— Tamamiyle! derken gülümsüyordu Katrin ve ilâve etti:

— Yapabilirseniz çıkarın onu oradan.

— Elimden geleni yapacağım. Bastil'den kolay çıkılmadığını da biliyorum.

Katrin onun halini görünce omuz silkti:

«Bir şey yapamam» der gibi.

— Aksine çok şey yaparsınız, dedi Borevers alayla gülümseyerek. Ferier sizin emrinizle Bastil'de. Sizin imzalayacağınız bir emir, onu çıkarır.

— Bu emri imzalayacağımı mı sandınız?

Hiç bir zaman imzalamam, der gibi bir hali vardı. Borevers anlamazlıktan geldi, yine safça:

— Evet madam, kendilerine yaptığım hizmetledren dolayı, günahsız bir insanın serbest bırakılmasını rica etmemi reddetmezler.

Cebinden bir parşömen çıkarıp Katrin'e uzatmıştı:

— İyiliğinizden o kadar emindim ki emri önceden hazırlatarak getirdim.

Hürmetle açıklamaya devam etti:

— Kraliçe birkaç kelime ilâve edip imzalayacaklar. Hepsi o kadar.

Ve ilâve etti:

— Majesteye istirham ederim, kendileri için mühim olmayan bu mesele benim için çok kıymetli.

Hali tavrı saray adabına uygundu, fakat ses tonunda Katrin'in hoşuna gitmeyen noktalar vardı.

— Ya reddedersem? dedi, dik dik bakarak. Nereye kadar ilerleyeceğini merak ediyordu herhalde.

Belki gizli ithamları açığa çıkarmak istiyordu.

Herhalde Borevers'in planı önceden çizilmişti, onu sadıkane takip etti. Yerlere kadar eğildi ve alay mı, ciddî mi belli olmayan bir edayla:

— Kraliçe bana söz verdi, sözünü her zaman tuttuğunu bilirim.

Katrin parşömeni aldı, okudu. Yerine koydu.

Yazmak için kaz tüyünü aldı, ucunu ağzına koyarak biraz düşündü.

Birden mürekkebe batırıp birkaç kelime yazdı, gülümsüyordu tuhaf tuhaf.

Sahifenin altını imzaladı ve Borevers'e uzattı:

— İşte, dedi sadece.

Borevers, kâğıtta şunu okudu:

«M. Ferier'i serbest bırakmak mümkün değil. Bastil'de muhafaza etmek. İmza: KATRİN.»

Borevers bir şey söylemedi. Yüzünde tek nokta kıpırdamadı. Fakat bakışı cesur Katrin'i bile ürpertti.

Borevers emri ikinci defa okudu. Katrin çağırmaya hazır onun tepkisini bekliyordu.

Fakat Borovers hiç bir şey yapmadı. Tek kelime söylemedi. Sükûnetle kâğıdı dörde katlayıp cebine yerleştirdi.

Katrin'in önünde eğildi. Acaba rüya mı görüyordu? Katrin, şu sözleri duydu:

— Majesteyi hürmetle selâmlama şerefine ermiş oldum.

Ve çıktı.

Katrin şaşırıp kaldı. Sonra kahkahalarla güldü:

— Az kaldı beni korkutacaktı! dedi.

Katrin, davranışından memnun gülerken, Borevers Kralın dairesine yöneldi.

İçeri girmedi. Kapıda Grifon bekliyordu. Doğru Bastil'e gitti.

Hapishane müdürünün karşısına çıktı. Cebindeki parşömeni gösterdi. Evet aynı emir, hiç bir şey değişmemişti, tek kelime bile.

Halbuki bu emri okuyunca müdür şaşkınlığını gizlemeden homurdandı:

— Bu mahpus için ne diye o kadar talimat verdi, madem birkaç günde serbest bırakılacaktı.

Sakin haline rağmen Borevers sabırsızdı. Son dakikada kötü tesadüfler olur diye korkuyordu:

— Mahpus hemen bana teslim edilecek. Şu andan itibaren ondan ben mesulüm.

Bir şeyler söyleyip acele hareket edilmesini istiyordu.

Zındancı sesini alçaltarak:

— Anladım, Kraliçe onu burada emniyette bulmayıp başka yere naklettiriyor.

Borevers de mırıldanmayı doğru buldu:

— Size söylememem lâzımdı, madem anladınız, acele etmenizi rica edeceğim. Yolumuz uzun, gece olmadan varmalıyız. Mahpus yolda kalabilir sonra.

— Anlıyorum bunu! Kraliçe bu mahpusa ehemmiyet veriyor. Yine de korkmadan burada bırakılabilirdi. Bastil'de kolayca yok edilir insan. Hiç iz bırakmadan. Allaha şükür her tertibatımız var. Bu mahpus için bilhassa alınan emir üzere her şey hazırdı. Ne olduğunu kimse bilemez.

Bu sözler Ferier'in istikabilini iyice tayin ediyordu. Borevers şöyle dedi kendi kendine:

«Zavallı dostum, Katrin'in pençesinden seni tam zamanında kurtarıyorum.»

Borevers, Bastil müdürünün hoşuna gitmişti. Muameleyi ivediledi.

Ferier'in, Borevers'in yanına gitmek için yarım saat kâfiydi. Borevers bu vakti sabırsızlanarak geçirmişti.

Nihayet onu karşısında görünce, Ferier ona sarılmak istediyse de Borevers'in mânâlı bakışı karşısında kalakaldı.

Borevers Bastil'e geldiğinden bir saat sonra çıkabildi.

Ferier'in kolundan tutuşu bir dostu gibi değil, bir mahpus gibiydi. Ancak uzaklaşınca rahat bir nefes aldı ve neş'eyle haykırdı:

— Şimdi Vikont korkusuzca bana sarılabilirsiniz.

Borevers teklif etti:

— Saat beş, yemek zamanı, isterseniz bana gelin, istediğiniz bütün sualleri sorarsınız, olur mu?

— Olur, dedi Ferier, yalvarmadan.

Kol kola girip Nostradamus köşküne gittiler.

Vardıkları zaman saat altıydı. Borevers Ferier'i üzgün gördüğünden yatıya alıkoydu.

Onu biraz yalnız bırakıp emir vermeye gitti.

Emirleri verince Borevers Ferier'in yanına döndü. Birkaç dakika yalnız kalmıştı. Bu zaman Ferier'e saatlar kadar uzun geldi. Her şeyden önce Fiorinda'yı sordu.

Borevers onu teskin etti. Bu sefer Ferier sordu:

— Şövalye, hakikaten Madam Katrin'in emriyle mi serbest bırakıldım?

— Evet, dedi Borevers tereddütsüz.

Ferier nefes aldı. Rahatladı. Mutluluğuna inanmaz gibi ısrar etti:

— Madam Katrin'e borçlu olmalıyım öyleyse?

— Ona hiç bir şey borçlu değilsin. Hiç, hiç, hiç bir şey...

— Emir ondan geliyorsa nasıl borçlu olmam?

— Hakikat şu ki, Kraliçenin emri tam tersineydi.... Allah kahretsin... Sizi Bastil'de mi bırakacaktım?.. Elimden geleni yaptım... Anladınız mı?

«Maalesef evet» diye içini çekti Ferier. Ellerini sıkarak:

— Demek aziz dostum size borçluyum?

— Neden bana borçlu olmayı tercih etmez bir haliniz var?

Doğruydu, çünkü Ferier şöyle düşünüyordu:

«Katrin değil, Borevers kurtardı beni. Babamı itham ettirmemek için gidip Kraliçenin emrine girmeliyim. İstediği hapishaneye dönmeliyim. Bunu yapacağım... Ölsem de sözümü tutarım.»

O sıra yemeğin hazır olduğunu haber verdiler. Trinkemal, Strapafar, Buracan ve Kordibal görünürlerde yoktu. Ferier onlardan haber istedi.

— O sarhoşlar bir yerde içiyordur, dedi Borevers.

Her şeye rağmen, Ferier Borevers'in yemeklerini iştahla yedi. Aslında bu yemek itinayla hazırlanmıştı ve hakikaten çok nefisti.

XVIII

NOKTA VE VİRGÜL

Ertesi sabah Ferier arkadaşının odasına girdi. Ondan bir kılıç ve bir meç istedi. O da olağanüstü sevgisinden uzun ve kuvvetli bir pala ve bir de meç seçip verdi.

Kendisinden hatıra olarak saklamasını rica etti.

Ferier teşekkür etti ve hemen gitmesi gerektiğini söyledi.

— Pek ilgilenmek istemem ama acaba nereye gidiyorsunuz? dedi.

— Luvr'a! dedi Ferier sadece.

— Dün söylediklerime rağmen mi?

— Dinleyin Şövalye, dedi Ferier yumuşak, kendinizi benim yerime koyun, nişanlınız Fiorinda'nın yerinde olsa ne yapardınız?

— Doğru... Sizin yaptığınızı yapardım...

Ferier gitti.

Borevers onu hemen takip etti, fakat çok yaklaşmadan.

Biraz sonra Katrin'e Vikont Ferier kabul edilmek istendiğini söylenince o kadar şaşırdı ki ismi tekrarlattı.

Her zamanki soğuk görünüşünün altında hırs kaynıyordu.

«Demek Borevers arkadaşını kurtarabildi!... Ama nasıl?... Emir sarih ve açıktı... Nasıl yaptı?... Nasıl oldu da bana haber vermediler... Bastil müdürü ne yapar ki... bu da serbes olur olmaz ne diye gelir buraya?... Benimle alay etmiye herhalde... Bu adamlar hakikaten müthiş... Borevers beni mat ettiğini sanmıştır!...»

Yüksek sesle:

— Dostunuz Borevers size hapishane kapılarını açtırdı demek?

— Evet, madam, dedi sadece Ferier. Ben de hemen emirlerinizi almaya geldim.

— Ne dediniz?...

— Hapishane kapıları sizin tasvibiniz olmadan açıldığını öğrenince, size söz vermiş olduğumdan emirlerinizi almaya geldim. İsterseniz Bastil'e döner hapis yatarım? Eğer başka bir hapishane emrederseniz oraya giderim.

— Demek kaçmanız mümkünken kendinizi bana teslim ediyorsunuz.

Bir Ferier kendi verdiği sözün esiridir.

Yaptığınız çok güzel. Sizden zaten bu beklenirdi.

Kraliçenin emirlerini bekliyorum! dedi Ferier soğuk.

Sizin gibi bir asilzadeyi herhangi bir hapishaneye tıkamam. Size lâyık bir yer buldum. Burada kalacaksınız.

Luvr'da mı?! diye şaştı Ferier.

— Evet Luvr'da, kralla anlaşırım.

Ferier teşekkür maksadıyle eğildi, palasını teslim edecekmiş gibi yapınca Katrin hemen:

— Hayır, silâhlarınızı muhafaza edin. Burada söz üzere tutuklusunuz... Biliyorsuz ki bu söz kâfi, hatta duvarlardan, gardiyanlardan daha müessirdir.

Ferier sevinerek kılıcını kınına soktu. Katrin ona dik dik bakarak ve kelimelerin üstüne basarak:

— Tutuklu gibi değil, serbes gibi görünmeniz çok mühim. Hiç kimse, duydunuz mu, hiç kimse, Luvr'un sizin için bir hapishane olduğunu şüphe etmemeli. Size hazırlatacağım daire hapishanenizdir, anladınız mı?

— Size zaten söz vermiştim, tekrarlamak lüzumsuz... deyip bu sefer o dik dik gözlerinin içine baktı ve:

— Size verdiğim sözü tuttum, gelecekte de böyle olacak. Siz de bana babamın hayatına dokunulmıyacağına söz verdiniz.

— Anlaşmamızı yanlış tefsir ediyorsunuz! dedi Katrin. Babanızın hayatını kurtarırım demedim. Ona iyi davranılır dedim. Sözümü tuttum. Babanız hürdür. Siz Kralın elinde kaldığınız müddetçe böyle olacak... Fakat söz verdiğimden fazlasını istemeyin.

— Fena ifade ettim. Babam suçsuzluğunu ispat edinceye kadar ona iyi davranma sözünüzü hatırlatmak istemiştim.

Katrin başını sallamakla iktifa etti ve şöyle konuştu:

— İnşa halinde olan tarafta size bir daire hazırlatacağım. Anladığınız gibi benden uzak olacaksınız. Kendi iradenizle ordan çıkmamanızı isterim... Size sebep sorarlarsa nezdimde olan nişanlınızın yüzünden dersiniz.

Ferier bu fırsatı kaçırmadı yalvaran bir sesle:

— Nişanlımı görmeme, majeste müsaade buyururlar mı?

— Evet, dedi Katrin tereddütsüz. Göstereceğiniz sebebi bu tasdik eder.

Bütün âşıklar gibi doymak bilmeyen Ferier bu ziyareti ara sıra tekrarlamak müsaadesi istedi. Bu şekilde serbes olduğunu da ispatlayacaktı.

Fakat bu sefer Katrin tamamiyle reddetmemekle beraber düşüneceğini bildirdi. Sonra zili çalıp geleni israrla süzerek:

— Odamın yanındaki genç kıza sorun bakalım M. dö Ferieri kabul edebilir mi?

Gülümsiyerek ona bir el işareti yaptı.

— Gidin Mösyö!

Ferier selâmlayıp kapıya yöneldi. Sırtını dönünce Katrin yanındakine bir emir vermişti. Ferier farkında olmadı. Herhalde bu emir üzerinedir ki onu küçük bir odada sevgilisiyle başbaşa bıraktılar

Katrin tekrar adamlarını çağırıp bir emir daha verdi:

— Şövalye Boreversi bulup bana getirin.

Borevers kolay bulundu. Emir verdikten iki dakika sonra onu karşısında gördü. Eğiliyordu.

— M. Ferier buradan şimdi çıktı, dedi Katrin.

— Başına bir şey gelmediğini umarım.

— Zannetmem, herhalde nişanlısının yanındadır, onu görmek ister misiniz?

Haberleri kâfi görmiyen Borevers ayni soğuklukla:

— Şimdiden sonra da başına bir şey gelmez, umarım.

— Anlıyorum, dedi Katrin. Ferierden başka dertlerin de var. Madem sayenizde serbest oldu, serbest kalsın. Bana göre hava hoş.

Bu sefer Borevers eğildi. Katrin devam etti:

— Sizi getirtmemin sebebi tecessüsüm, itiraf ederim: M. Ferier'in Bastil'den çıkışı sizin sayenizde, ama nasıl oldu? Oraya hücum etmediniz ya? Bu duyulurdu. İmzaladığım emirden istifade ettiniz... Fakat yine de anlayamıyorum. Bu emir Ferieri muhafaza edin diyordu Bırakın demiyordu ki... demek onu düzelttiniz?... Yazı taklidi yapıyorsunuz demek?

— Hayır, madam! dedi Borevers sâkin, majestenin yazısını taklit etmedim. Bana verdiği emri kullandım... Tek harfini değişmeden, hiç suç işlemedim.

— Yine de muhafaza edilmesini yazdığım Vikont serbest bırakıldı. Mucize mi? Anlatın mösyö?

— Mucize değil yanlız hoşuma gitmeyen bir noktayı keşfedip, hiç beyenmediğim bir virgülün yerine koydum sadece.

— Bir virgül, bir nokta! diye şaşkın şaşkın gözlerini açtı Katrin.

Borevers aynı sâfiyetle memnuniyetini gizlemeden devam etti:

— Anlıyacaksınız, madam! Emir şöyleydi: M. Ferieri serbes bırakmak, virgül, mümkün değil nokta. Bastil'de muhafaza etmek. vs. Mümkün değilden sonra gelen noktayı kaldırdım, bu kelimeden evvel bulunan virgülün yerine koydum. Ve şunu elde ettim:

M. Ferieri serbest bırakmak nokta. anladınız ya madam, cümle bitti orda. Sonra ikinci cümle gelir: mümkün değil muhafaza etmek... Ne kadar basit değil mi? Bu kadar küçük şey için yazı taklidi denemez.

Güzel oynadınız Borevers, akıllısınız vesselâm.

İltifat ediyorsunuz, madam, fakat bu fikri bana siz verdiniz.

Ben mi? diye şaştı Katrin.

Siz madam! dedi Borevers, Bu ince zekâyı Feriere karşı kullanmış olmanız beni uyandırmıştı.

Ya?! dedi Katrin dalgın.

Ve iyilikle ilâve etti:

Şimdi ödeştik mösyö.

XIX

KATRİN NE İSTEDİĞİNİ SÖYLÜYOR

On beş günden beri Fiorinda Luvr'da mahpustu. Katrin hâlâ kendisinden ne beklediğini ona bildirmemişti.

Her halde hareket zamanı gelmiş olacak ki, bir kaç günden beri genç kızı kuşatırcasına onunla beraber vakit geçiriyordu. Ona gösterdiği şefkat gitgide büyüyordu.

Her gün ona itimadının arttığını belli ediyordu.

Bir gün öğleden sonra Katrin kendini fena hissedip odasına çekildi. Hizmetçilerden hiç biri içeri alınmıyorlardı. Yanına yalnız Fiorinda'yı istedi. Halbuki kraliçe yatmıyordu.

Akşama doğru bir hizmetkâr geldi, elinde bir ibrik vardı. Onun içindeki suyla bir kristal sürahi doldurdu. Sürahinin gümüş kapağını sıkıca kapattı. Üç defa eğilip selâm vererek tek kelime söylemeden çıkıp gitti.

Katrin kıza bakmamıştı bile. Fiorinda dikkatsizce takip etmişti hareketleri.

Uzun bir hazırlıktan sonra, genç kızın fedakârlığından emin olunca Katrin kendisinden beklenilenin -bir kısmını- açıkladı.

İsmini söylemediği bir hanıma şaka yapmak için falına bakarken elinde görmediği bazı özellikleri ona söyleyecekti.

Fiorinda Borevers'in her gün gelişinden istifade ederek bu konuşmayı ona anlattı.

Borevers düşündü ve:

— Beni şeytan götürsün, eğer söz konusu olan Kraliçe Mari Stuart değilse. Yanlız kraliçenin ne söyleyeceği bilinmez. Yanlız ne olursa olsun unutmayın ki hedef Kraldır.

— Ben de böyle düşündüm! diye mırıldandı Fiorinda.

Borevers uzun uzun gözlerinin içine baktı. Kendince iyi mi okudu kalbini? Zannedilebilir. Çünki şüphesi dağıldı ve gülümsiyerek ona doğru eğildi, alnından kardeşçe öptü bir şey söylemeden çıkıp gitti.

Fiorinda sinirli ve meraklıydı. Beş aşağı üç yukarı dolaşıyordu odada. Mühim karar saatının yaklaştığını anlıyordu.

Kraliçenin emirlerine uymazsa kafası kesilirdi.

Ertesi gün nihayet Katrin son bilgileri verdi.

Yanıltılacak olan Ana Kraliçe Mari Stuarttı. Borevers yanılmamıştı. Söyleyeceklerini ona öğretti.

Görünürde çok basitti. Hakikatte mühim sonuçlar verebilirdi belki

Katrin ona son bir defa şüpheyle baktı. Kararlı halini görünce gülümsedi ve sadece:

— Haydi gidelim! dedi.

Birkaç dakika sonra Fiorinda, Mari Stuart'ın karşısındaydı. Katrin de yanından ayrılmamıştı.

Fiorinda genç kraliçenin hoşuna gitti. Onu tatlı karşıladı. O kadar samimi görünüyordu ki Fiorinda kendini bir arkadaşla zannedip rahatladı. Kendi kendine:

«Allahım, ne yapsam? İtaat aşağılık olur. Bu genç, güzel, iyi kraliçeyi bedbaht etmek olur.

İtaat etmesem öldürülürüm... Ölmek istemem tabiî.

O ızdırap çekerken Katrin gülümsiyordu. Mari elini Fiorinda'ya uzattı ve gülümsiyerek:

— Felâketler söylemiyeceğinizi umarım!

Gülmesine rağmen hissetiği korku belliydi.

Fiorinda ürperdi... Kraliçenin sözleri sanki ona bilmeden haber veriyordu. Kendine uzatılan eli tuttu ve dikkatle baktı.

Hakikatte dikkat falan etmiyordu. Bu beyaz eli görmüyordu bile. Kafasının içinde hep aynı sual:

«Ne yapsam?»

Ve korkunç cevap: On yedi yaşında ölüm!

O tereddüt ederken kapı birden açıldı. Kral göründü.

Bu beklenilmiyen giriş Katrin'in kaşlarını çattırdı ve gelinine şüpheyle baktı ve anladı ki bu ziyareti o da istememişti. Mari Stuart kocasını görmekten memnun olmakla beraber, beklemiyordu bu ziyareti...

Katrin dudaklarını büzdü. Aksine Fiorinda bu ziyaretle ferahlamış, derin bir nefes almıştı. Bir an kendini toparlamaya muhtaçtı. Bir kaç dakika onu kurtarabilirdi bu durumda... Krala dikkatle baktı. Şaşırdı.

«Kont de Luvr'du. Nasıl tanımamıştı onu?... Yalancı bıyık değiştirmişti onu.»

Fransua, kenara çekilen Fiorinda'yı görmezlikten geldi.

Katrin'in önünde eğildi ve dudaklarının ucuyla elini öptü. Karısının elini de aynı şekilde öptü, fakat bunu vazife olarak yapmadığını fark etti Fiorinda. Aheste öpücük aşk hareketiydi. Memnun olmakla beraber çekiniyordu Mari Stuart. Katrin'in varlığı, bu hadiseyi Kral'dan gizleme tenbihlerini hatırlıyordu çünkü.

Katrin ki, her zaman hislerini iyi gizlerdi, oğlunun vakitsiz gelişinden memnun olmadığını bir türlü gizleyemiyordu.

Fransua'nın gelişi bir tesadüf değildi. Onu Borevers göndermişti.

— Ne komplo kuruyorsunuz? dedi şakadan. Sanki gelişim sizi rahatsız etmiş gibi bir haliniz var.

Katrin dudaklarını büsbütün büzdü. Kralın hışmını üstüne çekmemek için harekete geçmesi icap ettiğini anladı.

Fiorinda'ya bir işaret yapınca kız yaklaştı. Çekinmeyen, kendine has zarif bir hali vardı.

Katrin pişman gibi:

— Fransua, bana çok kızma, bu kızcağız iyi falcıdır, şöhreti çok büyük. Bu şöhreti bana kadar ulaştı... Belki size de... İsmi Fiorinda...

Fiorinda diz bükerek selâmladı. Krallık adabına uygun olmamakla beraber kendine yakıştırmıştı bu hareketi.

Fransua da selâmladı, sanki karşısında saraya mensup bir matmazel varmış gibi gülümsedi:

— Fiorinda... Hakikaten bu isim bana kadar geldi.... Hem de sık sık duydum, diyerek Fiorinda'ya döndü:

— Sizi tanımıyordum, madam. (Son kelimeye ısrarla bastı). Sizi görünce Parislilerin neden size Güzel - Fiorinda dediklerini anladım.

Sözü kısa kesip bekleyen Katrin'e döndü:

— Demek Falcılar Kraliçesinin ne söyleyeceğini merak ettiniz?

— Evet Fransua. Bana söyledikleri o kadar ilginçti ki onu buraya getirmek aptallığını yaptım.

— Aptallık ha! dedi Fransua. Niye aptallık olsun? Aksine iyi fikir.

— Demek kızmadınız?.... Fiorinda karınızın eline baksın mı?

— Tabiî, benim de bulunmam şartıyla.

Katrin bir tuhaf oldu, Fransua anladı:

— Demek fazlayım? dedi.

Katrin ondan kurtulacağını sandı, sertlikle:

— Bu vaziyette bir koca fazla gelir.

Fransua gitmek niyetiyle gelmemişti. İradesini kullanacaktı, Mari Stuart onun bu kararından habersiz elini tuttu ve alçak sesle yalvardı:

— Kalın Fransua.... Korkuyorum.

Gülümsüyordu ama sesi titriyordu. Hakikaten endişeli olduğu belliydi. Onu hemen kollarına aldı ve hakikî âşıkların kavrayıcı yumuşaklığıyla:

— Korkuyor musunuz sevgilim?.. Neden?

Onu göğsüne basıyordu. Kadın başını onun umuzuna dayadı. Sanki çocukça etrafından utanır gibi asabî bir gülüşle:

— Bu güzel çocuğun açıklayacaklarından korkuyorum, dedi.

— Ne çocukluk? diye teskin etti Fransua.

Yine de Mari Stuart'ın içgüdüsüyle tehlikeyi hissetmesine hayran oldu. Gözleriyle Fiorinda'yı aradı. Bu sahneyi dikkatle izlediği belliydi.

Bir an anun gözlerinin içine bakarak karısının elini tutup Fiorinda'nın önüne getirdi ve bu eli genç kıza uzattı. Sonra güzel falcıya ısrarla bakarak:

— Korkmayın sevgilim, ben biliyorum ki Fiorinda kimseye kötülük yapmaz... Herhalde sizden başlamayacak?

Fiorinda'ya öyle geldi ki, bu sözlerin gizli mânâsı kendine hitap ediyordu.

Yaşlı gözlerle baktı Fransua'ya. Konuşacak hali yoktu, tasdik için başını eğdi:

Bu heyecan kısa sürdü. Başını kaldırınca güler yüzlü halini bulmuştu.

Mari Stuart ve belki Fransua rahatladılar.

Fiorinda Katrin'e baktı, korkmuyordu. Katrin ondan emir beklediğini sandı.

Başıyla işaret verdi. İtaat etmezse başına gelecekleri açıkça anlatan sert bakışları vardı.

Fiorinda gülümsedi.

Nihayet fal açmaya başladı.

XX

HEDİYE

Fiorinda tatlı tatlı gülümsüyordu, Katrin'in söylemeşini emrettiklerinin tam tersini anlattı.

Bunlar Mari Stuart'ın o kadar hoşuna gitti ki kayınvalidesinin orada olduğunu unutarak Fransua'nın boynuna sarıldı, onu öperek:

— Ah! Ne kadar mutluyum!... diye içini çekti.

Fiorinda o ara Katrin'e bakıyordu. Biraz uzağa oturmuştu. Gülümseyerek başını sallıyordu, çocuklarının sevincine katılır gibiydi.

Fiorinda düşündü:

«Müthiş oyuncu! Bazı gerçekleri bilmesem bu ana şefkatine kanardım!... Madem hayatımla ödeteceksiniz şu yaptığımı... Ben de Kralı sizin kara düşüncelerinize karşı uyaracağım... Mahkûm edeceksiniz beni biliyorum.»

Bir çeyrek saat kadar Kral ve Kraliçenin sorularını cevaplandırdı. Doymak bilmiyorlardı sanki.

Birden Fiorinda bir buluş yapmış gibi haykırdı:

— Bir tehlike görüyorum!

Kralın üzüldüğünü görerek hemen ilâve etti:

— Başarı!... Sizin olduğunu gördüğümden ikaz ediyorum.

İkisi de rahatlayınca onları etkileyecek şekilde konuştu, ve etki yaptı:

— Aşkınız en çok kıymet verdiğiniz şey... Kin, kıskançlık, hep bu aşktan doğuyor etrafınızda. Aşkınıza hücum etmek isterler. Muzaffer olmanız için temkinli devranın...

Bu uyarmayı yaparken gözlerini ısrarla Fransua'ya dikmişti. Kendisine hitap edildiğini Kral anladı. bir baş işaretiyle tasdik etti, gülümsiyerek teşekkür etti.

Katrin vaziyeti kavramış, tuhaf bir şekilde gülümsüyordu.

Bu iş bu kadardı. Katrin kalktı, yavaşça gelinine yaklaştı ve muzaffer bir neş'eyle:

— Nasıl buldunuz benim küçük falcıyı?

Mari Stuart memnun:

— Hayran oldum, madam.

— Küçük Fiorinda'nın şaşırtıcı olduğunu söylemiştim, dedi gülerek Katrin.

Ve Fiorindaya kötü kötü bakarak:

— Şaşırtıcı, evet hakikaten şaşırtıcı bu küçük kız!...

Bu bir iltifat olabilirdi.

Dağrusu Katrin'i müthiş şaşırtan bu zavallı kızın, Kralın hayatını kurtarmak için kendi hayatını feda edişiydi... Fiorinda bu fikri anladı ve o güzel kahkahalarından birini çınlattı.

Katrine itaat etmediği andan itibaren ne kadar harikulâde olduğunun farkında değildi.

Mahkûm olduğunu bilerek neş'e göstermesi çok büyük bir cesaretti.

Fransua, Fiorinda'ya yaklaştı. O da ısrarla bakarak, kelimelere basarak daha büyük bir kıymet vermek istercesine:

— Tehlikeli mesleğinizi büyük bir ustalıkla ifa ettiniz. Size çok müteşekkirim... Yemin ederim yaptığınızı unutmıyacağım.

Boynundan kolyesini çıkarıp ona taktı ve:

— Bunu şu sahnenin hatırası olarak saklayın. Bu kadarla kendimi, size olan borcumu ödemiş addetmem.

Katrin'le konuşan Mari Stuart kocasının hareketini gördü. O da parmağından iki yüzük çıkarıp Fiorinda'nın eline taktı ve şöyle konuştu:

— Benden de bir hatıra götürmenizi isterim. (Hemen yüzüğünü gösterdi) sol elimin armağanı... baktığınız elim... Sağ el sol elin yaptığını bilmemesi gerektiğinden bu da sağ elin hediyesi... diyerek (ikinci yüzüğü gösterdi). Bu zıynetler, her biri bir servetti. Fiorinda rüyasında bile böyle şey tasavvur etmemişti. Yine de her zamanki ücretini alır gibi sükûnetle kabul etti.

Taşların parlaklığına, incilerin beyazlığına hayrandı.

Bir an sürmüştü bu hayranlık, çünki «Katrin buradan bensiz gitmez, affetmez... bütün kanım feda olsun böyle iyi kalpli kraliçeye.» diye düşündü... «Kral da sevdiğim bir dosttur... fakat vermek isterim onu satmak değil.»

Kolyeyi ve yüzükleri çıkarttı. Yakında duran bir masaya bıraktı. Fransua reddedince, önünde diz çöktü ve titremeyen tatlı bir sesle:

— Affedin, majeste, bu kıymetli mücevherleri benim gibi zavallı bir kız nasıl kullanır.

Fransua ona iade maksadıyla topladı onları. Fakat kız ellerini kavuşturup yalvardı:

— Rica ederim majeste ısrar buyurmayın, beni aptalca mağrur sanmayın, bu işte Kral ve Kraliçeme sırf sadakat göstermiş olmam kâfi.

Fransua elindekileri hemen masanın üstüne koyup onu yerden kaldırdı, nezaketle:

— Anlıyorum, dedi, Borevers işi büyütmemişti. Sizin bütün inceliklere sahip olduğunuzu söylerken. Unuttuğuma pişmanım.

Fiorinda rahatça gülümsüyordu.

— Güvenmeyin Sir, bu fevkalâde şeyleri reddediyorsam daha kıymetli bir armağan istiyeceğimdendir.

— Ya! dedi Fransua. Neymiş bu armağan?

— Sizin ve Kraliçenin elini öpmek, dedi Fiorinda eğilerek.

Fransua'nın içinden ona kardeşçe sarılmak geldi.

Katrin'in orda olduğunu hatırladı. Kral rolünü sonuna kadar oynamalıydı. Büyük bir azametle elini uzattı.

Fiorinda eğilerek hürmetle dudaklarının ucunu değdirdi. Fakat o zaman Fransua içinden gelen sevince mâni olamadı. Mari Stuart'a bakarak bir Fiorinda'yı, bir mücevherleri göstererek muzafferane:

— Sevgilim, buna ne buyrulur? dedi.

Mari Stuart bilmeden rol aldığı dramın farkında değildi. Fiorinda'nın kendisi için hayatını feda ettiğini bilmiyordu. Genç kızın neş'eli halinden hoşlanmıştı. Kral gibi kendini tutmak mecburiyetinde değildi. İyi kalbinin içgüdüsüne uyarak:

— Bu güzel çocuğun davranışları hanedana mensup prensesler gibi... Ona perenses muameleyi yapacağım.

Diyerek önünde eğilmiş elini uzatmasını bekliyen Fiorinda'nın yanaklarından şapır şapır öptü.

Kral Katrine hitaben:

— Teşekkür ederim, madam, bu iyi buluşunuzu unutmıyacağım.

Bunu söylerken okadar ciddiydi ki bütün dikkatine rağmen ikinci bir mânâ olup olmadığını çıkaramadı Katrin.

— Madam himaye ettiğiniz genç kızın şu andan itibaren biz de hamisiyiz.

Katrin dimdik, acaip şekilde dudak bükerek peşinde Fiorinda çıkıp gitti.

Yalnız kalınca Fransua ziynetlerini Mari Stuart'a göstererek:

— Fransa Kralı ve Kraliçesi verdiğini geri almaz. Fiorinda'nın asilce reddettiği şeyleri Ferier Vikontesi reddetmiyecektir.

— Daha da ilâve edeceğiz, değil mi sevgili Sir?

— Niyetim öyle, dedi Fransua.

Mari Stuart onun boynuna sarılarak:

— Dostlarınıza iyi davranmakta çok haklısınız. Sizin etrafınızda hakikaten sadık insanlar gördükçe ben de sükûnet buluyorum.

Kendine uzanan dudakları aşkla ısırdı Fransua. Fakat hemen ciddileşerek:

— Zannettiğinizden daha çok dostum var. Ölüme kadar sadık. Onun için sizi şimdi terk etmem gerekiyor.

İlk defa farkına varmadan gözü önünde bir şeyler geçtiğini sezdi. Tekrar onu öptü ve beyaz eliyle hafifçe iterek gayet ciddi:

— Vazifenizin çağırdığı yere gidin sevgilim, dedi.

Fransua hemen gitti.

Küçük odada Borevers sinirli sinirli bir aşağı bir yukarı yürüyordu. Kapı sesini duyunca hemen döndü.

Kralın sevinçli halinden işlerin iyi gittiği belliydi.

Rahat bir nefes aldı.

Fransua hemen konuştu:

— Yanlız iyi şeyler söyledi.

— İyi çocuk! diye mırıldandı Borevers yüksek sesle.

— Tereddüt etti mi?

— Bir an evet, mahkûm olacağını hissediyordu, fakat sonradan okadar sakin davrandı ki herhalde mühim bir tehdit altında değildi.

Bazen Borevers kralı tartaklama cesaretini gösterirdi.

Kral, Kont dö Luvr gibi buna kızmazdı.

Kendisi için tehlike geçirmişti, fakat bu uğurda Fiorinda'nın ne büyük bir feragat gösterdiğini kral bilmeliydi artık. Onun için homurdandı:

— Titremedi, korkudan bayılmadı diye sizin için büyük tehlikeye girmediğini mi zannettiniz?

— Hakikaten tehlikede bir kadın bu güler yüzü gösteremez sanırım.

— Yanlış düşünüyorsunuz, okadar! diyerek kesip attı Borevers. Etrafınızdaki saraylılar gibi değildir Fiorinda. O hakiki bir Parisli kadındır, kuvvetlidir, ölüme bile gülebilir o. Şunu iyi bilin ki hem kendi hayatını, hem nişanlısının hayatını oynadı bu gün. Bu hayran olunacak bir şey, bunu okadar sadelikle yaptı ki siz bile aldandınız.

Fransua her zaman Boreverse inanırdı. Çünki hep doğruyu söylediğini biliyordu. Heyecanlanmıştı:

— Bu cesur yavrunun benim için tehlikeye atılmasını istemem! dedi.

Borevers diyeceğini demişti. Sözlerinin boşa gitmiyeceğinden emin şakalaşarak:

— Heyecanlanmayın Sir; Fiorinda ölüm töhmeti altında ama ben tehlikeye bir çare bulmak ümidindeyim. Fakat zamanında yetişmek istersem kaybedecek vaktim yok. Sizden müsaade rica ediyorum.

— Gidin şövalye! dedi Fransua.

Ve manâlı bir şekilde ilâve etti:

— Fiorinda'yı kurtarmak için, kimseyi kayırmayın. Münasip göreceğiniz her harekette benim sizi desteklemekte olduğumu unutmayın.

Borevers döğüşe giderkene mahsus uzun adımlarla ilerledi.

Onu iyi tanıyan Fransua bu hususiyeti farketi, merakla başını salladı ve mırıldandı:

«Zannedersem Ana Kraliçe kötü bir an geçirecek!... Hak etti bunu... Allah vere de muvaffak olsa bizimki!»

Yavaş yavaş yürürken düşünüp içini çekti:

«Benim annem!... Annem!... Ne berbat!...»

XXI

KATRİN'İN AFFI

Bu sıra Katrin dairesine dönüp Fiorinda'yı da içeri aldı. Fiorinda uysallıkla onu takip etmişti. Ne yapabilirdi ki?

Katrin gülümsiyerek söze başladı:

— Şimdi yanlız kaldık, sizi taltif edebilirim, bir melek gibi konuştunuz, sakin cesaretinize hayranım doğrusu.

— Ciddî misiniz? diye sordu Fiorinda şaşkın.

— Ciddî söylüyorum! diye israr etti Katrin. Okadar ki memnuniyetimin nişanesi olarak size bu halkayı veriyorum...

Deyip ona bir yüzük uzattı. Gülümsüyordu. Fiorinda rüya gördüğünü sanarak almıya cesaret edemiyordu.

— Bu ziynet... bana..

— Evet size! diyerek sabırsızlandı Katrin. Bir kraliçe böyle bekletilmez. Fiorinda elini uzatmıya karar verdi ve mırıldandı:

— Rüya görüyorum!... Kraliçe kendisine itaat etmediğim halde beni mükâfatlandırıyor...

Katrin sözünü kesti. Gülerek:

— Sizi sınadığımın farkındaydınız.

— Sınav!...

— Tabiî sınav, gayet iyi başardınız. İstediğiniz an Luvr'dan gidebilirsiniz.

— Gitmekte serbest miyim?

— Söyledim ya! dedi Katrin güler yüzle.

— Hemen mi?

— İsterseniz.

— M. Ferierl'e mi?

— M. Ferier'le.

Fiorinda'nın başı dönmüştü; fakat Katrin'den hâlâ ürküyordu, demiri sıcakken dövmek istedi ve bir sual daha sordu:

— Ne zaman gidebilirim madam?

— Siz giderken, madem beraber gideceksiniz, isterseniz hemen gidip onu arayın.

— Kraliçe müsaade buyururlarsa, evet.

— Benden ayrılmakta acele ediyorsunuz! dedi Katrin acı.

Fiorinda kızardı ama cevap vermedi. Katrin üzüntüyle başını salladı. Kalktı ve sadece:

— Gidelim onu bulalım! dedi.

— Kraliçe benim için rahatsız olmasınlar. Herhalde ben yanlız da bulurum.

— Bulacağınızdan şüphem yok ama ben serbest olduğunu söylemezsem Ferier gitmez. Mademki hemen gitmek istiyorsunuz gidip ona söylemeliyim.

Fiorinda tam:

«Gitmenize hacet yok getirtiniz» diyecekti ama Katrin gitmişti bile. Onu takip etti sessizce.

Hep kuşkudaydı kız.

«Şimdi beni yakalatıp hücreye tıktıracak» diye düşünüyordu.

Fakat Katrin selâmlara mukabele edip geçiyordu.

Demek Fiorinda'yı yakalatmıyacaktı. Dar bir koridora geldiler, rütubetli. Kimsecikler yoktu.

Karanlıkta ilkten tanıyamadığı bir adam yolunu kesti. Bu Borevers'di. Müsaade almadan konuştu.

— Majesteleri Fiorinda'yla beraber hava almaya çıkmışlar.

Bu soğuk, rütubet, küf ve kokan yerde hava almak... Doğrusu alay ediyordu Borevers. Halbuki ciddî görünüyordu. Fakat alay ettiği çok barizdi. Sesindeki yüksek tonu Katrin tanımıya başlamıştı. Hayra alâmet değildi.

Mağrur ve soğuk söylendi:

— Aman Allahım, kraliçenizi mi durduruyorsunuz?!

Borevers eğilerek selâmladı.

— Kraliçeyi durdurmak! Niyetim bu değil... Yani şimdilik...

Katrin ürperdi. Tehdit açıktı. Sakin olmak için vicdanı doluydu. Tevkif mümkündü. Yer uygundu. Titredi kadın. Vaziyetini değiştirdi. Sert gurur yerini güler yüzlülüğe terketti.

Sanki düşünmesi için mühlet vermişti Borevers ona. Bu değişikliği farkedip devam etti:

— Her iyi tab'anız gibi sizi selâmlamak istedim. Bulunduğumuz koridorun bu kadar dar olduğunu ve geçmenize engel olacağını düşünmedim. Affedersiniz. Maksadım iyiydi, diyerek yolu açtı.

Katrin geçti ve gülümsedi.

— Affedildiniz mösyö... Ummadığım bir hareketten şaşırdım ve sinirlerime hâkim olamadım.

Borevers onun uzaklaşmak istediğini anlamazlıktan geldi. Fiorinda'ya hitap etti:

— Dikkatli olun Fiorinda bu karanlık koridorda her attığınız adım tehlikelidir... Öyle bir kapak vardır ki oraya basan kaybolup gider.

Bu sefer Fiorinda ürperdi. Bu ihtimali düşünmemişti.

Katrin sordu:

— Kim anlattı size bu masalı?

— Kral, madam; dedi Borevers, Kral her halde bilir evini.

— Kralsa bir şey diyemem. Ve ilâve etti Katrin:

— Madem bu kadar iyi biliyorsunuz, gösterin bakalım bize yerini!

— Kapak mevcut, maalesef nasıl açıldığını Kral da bilmiyor.

— Ne yazık! dedi Katrin.

— Fakat siz biliyorsunuz, madam.

— Ben mi! Ne münasebet. Hiç bir fikrim yok... Hiç bunların bahsini duymadım.

Alay eden gibiydi. Sabırlı değildi erkek. Ona dokunacak kadar yaklaştı, hırsla gözlerine bakarak:

— Kapak var!... şurada birkaç adım ötede... Belki üstündeyiz... Nasıl açıldığını yanlız siz bilirsiniz... Bu genç kız için açılmamasını sizin için temenni ederim.

— Sayıklıyorsunuz! dedi Katrin isyan ederek.

— Açılmıyacağını ümit ederim... dedi Borevers kuvvetle... Ama her şey evvelden düşünülmeli...

Hırsı biraz azalmıştı. Alaycı bir sesle:

— Bu felâket olursa, az evvel bahsettiğim tutuklama icra edilir. Bu sefer açık konuşuyordu. Emir imzalanmış olarak cebindeydi.

Katrin dişlerini gıcırdattı. Hırsı önce Fiorinda'ya, sonra oğluna ve Borevers'e karşıydı. Hiddeti korkunçtu.

Ezebilse üçünü birden ezerdi. Bir ümit ışığı oldukça mağlubiyeti kabul edecek kadın değildi.

İhtişamla dikildi:

— Kralın annesine kim el sürebilir?

Borevers de büyüklüklerden çekinecek adam değildi. Cevap verdi:

— Ben, Madam!... Bu çocuğun başına bir şey gelirse bu el sizin omuzunuzdadır... Hiç bir insan kuvveti sizi bu pençeden kurtaramaz.

Bir an bakıştılar. Kadının gözleri kanlanmıştı. Erkekte bir ölüm soğukluğu vardı.

Katrin başını eğdi.

Onu mat ettiğini anlıyarak daha yumuşak bir sesle:

— Beni anladınız zannederim. Kapak açılmıyacağından eminim şimdi.

Döndü ve Katrin'in duyabileceği bir sesle:

— Fiorinda kraliçeyi takip edin, başınıza bir şey gelmiyecek!

Gözleriyle yaptığı bu suale cevaben:

— Evet, tabiî, en iyisi Luvr'dan çıkarıncaya kadar sizi terk etmememdir.. Kraliçeye bunu yapmak istemem. Korkmayın diyorum...

Katrin'in önünde eğildi, başını çevirmeden giderken düşünüyordu: «Tehdidi hiçe sayamaz».

Maalesef Borevers aldanıyordu. Katrin korkmuştu, müthiş korkmuştu; fakat Borevers gidince,

«Emir yanında olsa gösterirdi, hiç olmazsa koridorun sonuna kadar beraber gelirdi... Yapmadığına göre emir, falan yok...»

Borevers'in uzaklaşmasını bekledi. Sesini duyamıyacak kadar uzaklaşınca, yola koyuldu.

Fiorinda onu takip ediyordu. Bu sahne onu allak bullak etmişti. Endişeliydi yine. Fikrini söylemiye cesaret edememişti.

Borevers gitmekle tedbirsizlik etmişti. On adım sonra Katrin yorulmuş gibi duvara dayandı.

Fiorinda da durdu bekledi. Birden bir ses duydu... Önünden bir kapı açıldı.

Sakin bir sesle Katrin:

— Dehliz açıldı! dedi.

Fiorinda'nın bileğini tuttu, deliğe yaklaştırdı, parmağıyla gösterdi.

— Orada bir küçük dik merdiven var. Görüyorsunuz ki Borevers işi büyütüyor.

Elini bıraktı ve emreden bir sesle:

— İnin! dedi.

Fiorinda gerilemek istedi. Tehlikeyi beklemekle beraber yine de dona kalmıştı. Mırıldandı:

— Oraya inmek!... Berbat bir şey!

Katrin, sessizce ona baktı. Onun korkusuyla eğleniyordu... Açıkladı:

— İtiaat etmezseniz cezalanırsınız demiştim! İtaat etmediniz... İşte ceza... Haydi inin!

Katrin Fiorinda'yı tanıdığını sanırdı. Onu anlamadığını fark edecekti.

Korkunun ilk anı geçince Fiorinda kendini toparladı. Tehlike karşısında soğukkanlılığını takındı. Acele karar verebilen hareketli bir kadın olduğunu gösterdi. Katrin'e bakarak titremiyen bir sesle:

— İnmiyeceğim! dedi.

— Sahi mi? diye alay etti Katrin.

— Hayır, çok karanlık orası, isterseniz siz inin.

Katrin bu hali beklemiyordu. Fiorinda göğsünden bıçağını çıkardı, kolunu kaldırdı, tanınmıyacak bir sesle emretti:

— İnin!... Yoksa sizin gibi kötü bir insandan dünyayı kurtarırım. Acımadan öldürürüm!...

Katrin cesurdu. Yavaşça güldü. Kemerinden bir saat çıkarıp baktı. Fiorinda'ya gösterdi.

On dakikaya kadar dönmezsem ne olur bilir misiniz?

Fiorinda yukardan aşağı bir ürpertti hissetti vücudunda. Berbat bir şey tasavvur etti. Felâket üstüne geliyordu. Kaldırdığı kolu düştü.

Katrin muzafferdi. Ne yazık ki oyun oynadığının farkında değildi kız.

Vurmadığını görünce Katrin sükûnetle devam etti.

— M. Ferier'i sorguya çekecekler.

— Sorgu mu? dedi Fiorinda üzgün.

— Küçük ve büyük sorgunun ne olduğunu anlatayım mı?

— Çok müthiş! dedi Fiorinda soğuk bir ter dökerek.

— Şimdi isterseniz beni vurun.

— Hayır mı?... Bekleyelim vakit geçiyor... Ferierin bacaklarını ezecekler... Etlerini koparıp işkence yapacaklar... Dilini koparacaklar... Bu sizin arzunuz.

Fiorinda fazlasını dinleyemedi, inledi:

— Merhamet!

Katrin müthiş bir dikilişle deliği gösterdi:

— İnelim! Dönmek için sekiz dakikam kaldı.

Fiorinda titredi:

— İtaat edersem nişanlıma bir şey olmıyacağını nasıl temin edersiniz?

— Oğlum Henri'nin başı üzerine yemin ederim... Haydi karar ver... Çabuk ol!

Bu yemini tutacağını biliyordu Fiorinda. Tereddütsüz:

— İniyorum! dedi.

Merdivene ilk adımını bastı. Karanlığa daldı... Belki ölüme...

XXII

YİNE DEHLİZ

Fiorinda'yı görmeyince, sözlerinin Katrin'e tesir etmediğini anladı Borevers.

Koridora döndü ve saatlerce dehlizin kapağını açan düğmeyi aradı. Bulamadı. Akşam oldu. Artık vaz geçmiye karar verdi. Evine döndü. Nerdeyse açlıktan ölecekti. Çünki yemek yemeyi unutmuştu. Acele bir şeyler yeyip yatağına yattı. Kendi kendine kızıyordu. Halbuki elinden geleni yapmıştı.

Ertesi sabah Katrin'le görüşme müsaadesi istedi.

Niye geldiğini bildiği halde onu kabul etti, hatta iyi kabul gösterdi. gösterdi.

Borevers doğru konuya geldi.

— Her şeye rağmen dehliz açılmış, dedi.

— Doğru, dedi Katrin soğuk. Dehliz açıldı.

— O çocuk ölmemiştir.. ümit ederim!...

Sözler mühim değildi fakat ton müthişti. Alev alev yüzü görülmeye değerdi.

Katrin gördü, duydu ve anladı ki hayatı bir ipliğe bağlanmıştı; onun için hemen onu teskin etti.

— Niye ölsün? Kimse onu vurmadı ki. Eğer bütün merdivenleri inebildiyse çok rahat sayılmayan bir hücreye varmıştır... Ne de olsa orda birkaç hafta yaşanır...

Borevers onun doğru söylediğini anladı. Ne çeşit bir işkence yaptığını kavradı ve kızgınlıktan sesi titriyerek:

— Bir kaç hafta yaşanırmış... Yiyecek içecek getiren olursa?

— Tabiî.

— Zavallı için bu unutulur.

Katrin gülümsedi. Borevers:

— Madam, dehliz açılmalı ve Fiorinda çıkmalı ordan.

— Açın öyleyse.

— Denedim, bulamadım.

— Bir şey yapamam, dedi Katrin.

— Aksine her şeyi siz yapabilirsiniz. Madem bir defa açtınız tekrar açarsınız.

— Demek bu küçük çingeneyi kurtarmamı istiyorsunuz?

— Tam öyle madam.

— Bunu yapmıyacağım!

Katiydi, halbuki Borevers vazgeçmedi.

— Neden sorabilir miyim?

— Bu küçük bir ceza hakketti ben de cezasını verdim... Okadar.

Borevers'i yumuşadı zannederek o sertleşiyordu. Adam farkına varmamış gibi israr etti:

— Ceza kâfi derecede uzadı... Ne vaziyette olduğunu bir düşünün.

Kadın hep katiyetle:

— Ben karar verince ceza biter, daha önce değil.

Borevers ona yaklaştı, korkunç bir şekilde gözlerinin içine bakarak:

— Bana göre ceza fazla sürdü, benimle gelip dehlizi açacaksınız!

Durumun tehlikeli olduğunu sezdiği halde sakin görünerek alaycı:

— Sahi mi?... Reddedersem, beni tevkif mi edeceksiniz, dün söylediğiniz gibi?

— Hayır, madam, bu gün dünkü gibi emir üstümde yok.

— Bu emirleri dün de gösteremezdiniz ya?!

Dünkü oyunu açığa vurarak muzaffer oluyordu kadın.

Ehemmiyet vermez gibi gülümsedi Şövalye. Gülümseme bir şey değildi ama bunun karşısında Katrin kendine olan emniyetinin bir kısmını kaybetti. Erkek ayni sakin sesle konuştu:

— Gidip Kralı bulacağım, benimle gelmesini rica edeceğim. Beni reddetmiyeceğine inanırım.

Katrin dikkat kesilmişti,, fakat yine hicvetmek istedi.

— Onu dehlizin bulunduğu koridora mı getireceksiniz? İyi bir fikir bu. Halbuki düğmenin nerde olduğunu bilmiyor demiştiniz.

— Kralı buraya sizin karşınıza getireceğim!

— Buraya mı? Neden?

— Bizimle gelip dehlizi açmanız için.

Katrin yakalanmıştı. Borevers'e reddettiğini Krala reddedemezdi. Yine de karşı koymaya yeltendi.

— Ne söylediğini anlamam ki!

Borevers muvaffakiyetini anlayarak omuz silkti. Ve alayla:

— Aksine, bildiğini reddedemezsiniz!

Kral annesinin durumunu çoktan beri bildiğinden Borevers neticeden emindi, devam eti:

— İnanın bana istediğimi güzellikle vermek en iyisidir... Bu acı hikâye aramızda sır olarak kalır.. Siz illе de Kral müdahale etsin derseniz siz bilirsiniz... Onunla anlaşın, Çünkü Kralın tafsilât istiyeceği muhakkaktır... Ve bu iş nereye kadar gider Allah bilir. Daha doğrusu bunu ben çok iyi tahmin ediyorum.

Söylediği doğruydu. Okadar doğru ki Katrin, kendi kendine, bü-

tün bunları düşünmüştü. Ana Kraliçe muvaffakiyet sırlarından biri icap edince eğilmesini bilir, engel olamadığı şeyleri kabul eder görünürdü. Ama bu yüzden intikamından vaz geçmezdi.

Yanılma bilmiyen zihninde hemen bir ikinci intikam planı kurardı.

«Bu kızın ölümünden bana ne? Ne de olsa Ferier elimde ya. Ben kabul etmeden gidemez... Onun yoluyla kızı öldürmekten daha çok işkence edebilirim.»

Kararını vermişti, ayağa kalktı:

— Haklısınız... Bu ehemmiyetsiz şeylere Kralı karıştırmak doğru değil. Ceza yetti. Gelin mösyö!

Borevers konuşmadan onu takip etti. Beş dakika sonra Fiorinda mezardan çıkmıştı. Kapak açılınca Borevers onu oracıkta bekler buldu. Fazla sarsılmış görünmüyordu. Delikten çıktı. Kenarda, gölgede duran Katrin'i görmemişti.

Brovers'in el uzatmasına şaşmadı. Ona gülümsiyerek elini uzattı ve:

— Beni kurtaracağınızı biliyordum, dedi.

Bu sonsuz itimat ona teşekkürlerden fazla tesir etti. Onu kucakladı bir ağabey gibi öperek teskin etti:

— Korkma artık, bu kâbus bitti.

Cevap vereceği anda Katrin'i fark etti, düşmanının görmekten bayılıverdi kızcağız.

— Allah kahretsin! diye mırıldandı Borevers,

Katrin müdahale etti:

— Odasına götürün, geçer.

Borevers ona ters ters baktı. Başka yapacak bir şey yoktu ama yine de düşünüyordu. Genç kız bayılmasaydı onu hemen Luvr'dan götürecekti. Fakat ayılmadı. Ölü gibi sapsarıydı. Güzel başı omuzuna yaslanmıştı. Onu hemen kollarına alıp odasına götürdü.

Katrin onları takip etmedi. Düşüncelerini daima tatbik ederdi. Kararı Ferieri muhafaza etmekti. Gecikmeden harekete geçecekti.

Kendi gitmeyip bir hizmetçisini gönderdi hastanın yanına. Bunda da menfaati vardı.

Borevers'in bir çeyrek saat kadar gitmesine mâni olma emri almıştı hizmetçi kız.

Ana Kraliçe sırt kendi tarafından bilinen gizli yollardan Ferier'e gitti.

Birkaç dakika kaldı onun yanında. Kâfi gelmişti bukadarı. Memnun döndü odasına. Kimseye raslamamıştı, bir çeyrek saati de geçirmemişti.

Borevers hizmetçiyi Fiorinda'nın yanına bırakmış, koridorda dolaşıyordu.

Kâfi derecede vakit geçtiğini düşünerek akıllı hizmetçi kız Fiorinda'yı ayılttı. O zaman Borevers'i çağırdı. Fiorinda yatağa yatırılmıştı. Solgundu fakat gülümsüyordu.

— Dinlenin! dedi Borevers şefkatle. En iyi ilâç dinlenmektir. Yarın tamamiyle geçer. Yarın sabah burdan çıkarsınız. Muhafızınız da ben olacağım.

Fiorinda teşekkür etti. Yorgundu zavallı cesur kızcağız. Oda hizmetçisinin duymaması için alçak sesle:

— M. Ferier kalacaksa ben gitmem! dedi.

Bunun değişmiyecek bir karar olduğu belliydi.

Borevers bunu tabiî buldu. Onun maneviyatını yükseltmek için şakayla:

— Şüphesiz! Gayet tabiî üçümüz beraber gideceğiz, hem de yarın sabah ümit ederim.

Fiorinda gülümsedi. Bu gülümseyişte inanamaz gibi bir hal olduğunu Borevers farketmedi. Kısa kesti.

— Huzur içinde dinlenin, ben şimdi Ferier'e gidiyorum, madem burada sizin için kalıyor, bu iş çabuk ayarlanacak.

— Onsuz gitmeyeceğimi iyice anlatın.... Onsuz gitmem!

— Peki söylerim, merak etmeyin.

Fiorinda yastıklarına dayanarak biraz doğrulmuştu, arkasından bakıyordu. O gidince iki göz yaşı sararmış yanaklarına doğru süzüldü.

* * *

Fiorinda'nın korktuğu başına geldi. Ferier de Borevers'e icap ettiği gibi teşekkür ettikten sonra, nişanlısı gitmeden Luvr'u terketmeyeceğini söyledi.

Borevers Katrin'in arkadaşı, Ferier'in yanından yeni ayrıldığından habersiz:

— Yarın sabah üçümüz beraber gideceğiz, diyordu.

— Hayır dostum, dedi Ferier. Siz Fiorinda'yı götürün, ben... sonra gelirim.

— Allahın cezası! Siz gelmeden gitmez o.

Fakat ne dediyse Ferier'i ikna edemedi. Kızgınlıkla ve homurdanarak gitti.

— Bunun altında Katrin yoksa, şeytan götürsün beni! Ama ne!... Bilmem gerek, yoksa bir şey yapamam onlara.

Fiorinda'ya döndü. Ferier'in söylediklerini anlattı. Kız şaşmadı. Yalnız inatla:

— Öyleyse ben de burada kalırım, dedi.

Başka bir şey anlayamadı Borevers.

XXIII

VİDAM, BİLMEDİKLERİNİ ÖĞRENİR

Borevers Katrin'e Papanın emrinden bahsettiği günün ertesi sabahı Rospinyak Şartr yoluna çıkmıştı.

On silâhlı er Giyem Pantekot idaresinde onu takip ediyor, fakat tanımazlıktan geliyorlardı.

Rospiyak ortada olmadığından Krala suikast olmamıştı o günlerde.

Dük dö Giz de bilinmeyen bir istikamete gitmişti.

Vidam birkaç gün bekleyip oğlunun itaat etmediğini görünce gidip Luvr Kardinalini bulmuştu.

Giz'ler kız kardeşlerini Vikont Ferier'e vermeyi sırf Vidam'ın müzaharetini temin için istemişlerdi.

Kardinal sözünü iadede güçlük göstermedi. Madam Vidam onları tutacaktı, mesele yoktu.

Günler geçti. Bir sabah Kraldan bir haber geldi. Vidam kendini tevkife yollandığını sandı. Cesurdu, kaçmadı. Haberciyi bizzat karşıladı.

Bu Borevers'di.

Dostunun babasının sükûnetine hayran oldu. Büyük bir hürmetle önünde eğilerek:

— Monsenyör, Kral sizinle görüşmek ister. Size onun yanına kadar refakat etme görevini bana verdiler.

Vidam selâma tabiî bir şekilde mukabele etti ve:

— Daha sadece beni tevkifle vazifelendirildiğinizi söyleseniz.

— Yanılıyorsunuz, monsenyör, tevkif söz konusu değil. Girdiğiniz gibi serbest çıkacaksınız Luvr'dan. Sizi temin ederim.

— Size inanmak isterim... Fakat bu görevin size verilmesini tuhaf buluyorum.

Vidam büyük bir nezaketle konuşuyordu. Halbuki Borevers onun içinde düşmanlık değilse de soğukluk seziyordu. Hürmette kusur etmemeye dikkat ederek ve gözlerinin içine bakarak:

— Ben geldimse sebebi söyliyeceklerimi benden başka kimse söyliyemezdi size. M. dö Giz'le aranızdaki anlaşmayı Kral biliyor, fakat bu işe karıştığınızdan haberi olmadığına dair size yemin ederim. Kral sizden şüphelenmiyor.

Bakışı, hali dürüstlük timsaliydi. Yalan söylemiyordu bu adam.

— Size inanıyorum, emrinizdeyim, istediğiniz an gideriz.

— Monsenyör ben size emretmeye değil, emirlerinizi almaya geldim. Siz ne zaman isterseniz o zaman gideriz.

Herkes gibi Vidam da Şövalyenin tesirine kaptırıyordu kendini. İçini çekerek:

— Gidelim. Şövalye siz cesur olduğunuz kadar sevimli ve cömertsiniz.

Fazla söylemekten korkar gibi durdu ve şöyle bitirdi sözünü:

— Kralı bekletmemek gerek, isterseniz gidelim.

Yola çıktılar.

Birkaç gün evvel sıhhatli görünen Vidam'ın birdenbire ihtiyarlayıp çöktüğünü farketmişti Borevers.

Ona acıdı.

Oğluna karşı ilgisiz görünen halinin yapmacık olduğunu bildiğinden, Fiorinda bahsine temas etmeden Ferier'in Luvr'da olduğunu söyledi.

İhtiyar haberi umursamazlıkla karşıladı. Sual sormadı. Oğlunun Kont dö Luvr'la ahbap olduğunu öğrenmişti. Kont dö Luvr da Kraldı.

Herhalde Kral dostunun yanında olmasını istemişti. Bu konuyu ilgisiz bulmuş gibi devam ettirmedi.

Fakat onu tetkik eden Borevers ağır bir yükten kurtulduğunu fark etti.

Konuşa konuşa Luvr'a varmışlardı. Orada Borevers ahbabını Grifon'a teslim etti. O da onu Krala götürecekti.

Vazifesi bittiğinden müsaade istedi. Grifon aldığı emre uyarak Vidam'ı Kralın küçük çalışma odasına götürdü.

Fransua onu görünce neş'eyle:

— Ah! sizi gördüğüme memnunum! dedi.

Vidam eski bir saraylı olduğundan gayet uygun hareket etti. Fakat Kral yine de bir soğukluk sezdi. Bunu belli etmeden gayet nazikâne:

— Oturun mösyö, konuşmamız uzun sürecek, dedi.

Vidam cevap vermeden oturdu.

Fransua ayak ayak üstüne atıp arkasına dayandı. Gözlerini kapayıp düşünür göründü. Aslında Vidam'ı tetkik ediyordu. Nihayet.

— Sitem gibi olmasın ama sık gelmiyorsunuz bana. Size ihtiyacım olunca çağırtmam icap ediyor. Neden acaba?

Cevap vermesine meydan bırakmadan devam etti:

— Aramızda bir anlaşmazlık mı var nedir, memnuniyetsizliğinizi uzak durarak ifade ediyorsunuz. Bu durum fazla uzadı. Sonunda düşmanlarınıza katılacaksınız... Bense sizin dostum olmanızı isterim.

Vidam yerlere kadar eğildi, fakat teşekkür etmedi.

Saakat gösterisi de yapmadı. Halbuki onun yerinde kim olsa kendini kurtarmak için böyle hareket ederdi.

Fransua soğukluğu sezdiği gibi bunun da farkına vardı. Yine anladığını belli etmeden:

— Üzülerek öğrendim ki, dinsiz olduğumu mırıldanmakla kalmayıp,

yeni dine döndüğümü açıkça söylüyorlar. Ve bu dini aileme kabul ettirecekmişin.

Biraz duraladı.

Vidam diplomatça susuyordu. Fakat Fransua onun alâkiyla dinlediğini gördü.

Memnuniyetle gülümsedi ve kuvvetle devam etti:

— Bu kötü itham halk arasında yayılmadan kendimi savunmaya kararlıyım.

Bir çeyrek saat Kral konuştu, Vidam dinledi.

Söyleyecekleri bitince Fransua zile bastı. Şansölye Mişel huzura geldi.

İki erkeği birbirine tanıştırıp:

— Sizi bırakıyorum, çalışabilirsiniz diyerek çıkıp gitti.

Yalnız kalanlar birbirlerini tanırlardı. Birbirlerine karşı lâyık oldukları takdir hisleriyle doluydular. Eski dost gibi rahattılar.

Bir uşağın getirdiği evrakı masa üstüne yaydılar. Yanyana oturup tetkik ettiler.

Akşam üstü Kral Borevers'le beraber geldi.

Vidam'ın hürmetkâr hali, pişmanlığını iyice belli ediyordu. Borevers Fransua'ya şöyle bir bakışla:

— Dememiş miydim? der gibiydi.

Fransua bir baş işaretiyle tasdik etti. Fakat hiç biri Vidam'daki değişikliği fark ettiğini belirtmedi.

Kral Şansölyeyi gönderdi.

Üçü yalnız kalınca Ferier'in bahsini açtı. Vidam'ın babalık gururunu okşayacak şekilde konuştu. Onu iyice hazır hissedince Vikontun evlilik konusuna değindi. Fakat Vidam bu hususta yumuşamadı.

— Öyleyse ikinizi de anlaştırmak için Vikonta sizin de razı olacağınız bir çare bulayım mı? dedi Fransua.

— Bana hayat bahşedersiniz, dedi Vidam, memnun.

Fakat başını sallayarak ekledi:

— Ama Vikont kabul etmez ki.

— Bunu takdim edeceğimi siz kabul eder misiniz?

— Sevinçle Sir!... hörmetlerimle Sir!

— Kabul ediyorsunuz değil mi?

— Hem de nasıl.

— Şu halde Vikontu ben ele alacağım, başınızı sallamayın, bu artık benim işim.

— Allah versin!

— Beni dinleyecektir, dedi Fransua. Az zaman sonra düğünü yaparız, ben gelinle dansı açarken damat Kraliçe Mari'ye kavalyelik edecek. Söz veriyorum.

— Sir! Bu kadar iyiliğe lâyık değilim, diyerek iki dizini birden büktü. Ve muhterem başını eğdi.

— Sir af dilemiyorum, cellâdı çağırın, bunu hak ettim ben.

Fransua memnun mu, değil mi, belli etmedi.

— Kalkın mösyö, sizin gibi dürüst insan kabahatli olamaz.

Vidam direndi:

— Cürmümü itiraf etmeliyim, ve ölmeliyim, bunu hak ettim.

O zaman Fransua ona eğildi, elini tuttu. Tatlı bir sertlikle kalkmasını emretti:

— Mösyö, ne demek istediğinizi bilmem, fakat etrafınızı dinlemek istemem, anladınız mı? Ölümü hak ettiğinizi söylüyorsunuz, yapacak daha iyi bir şey yok mu?

— Nedir Sir?

— Yapılan kötülüğü düzeltmek....

— Anladım, diyerek sözünü kesti Vidam. Hakikî vazifem bu, bana zamanında hatırlattığınıza teşekkür ederim. Ve heyecanla:

— Siz büyük bir Kralsınız, Sir, ruh ve kalp yüksekliği var sizde.

— Allah ömür verirse! dedi Fransua, istikbale bakınca daima bu önseziyle üzülürdü böyle ve ilâve etti:

— Mademki anladınız, harekete hazırsınız...

Vidam:

— Bütün kalbim ve kuvvetimle.

Fransua başıyla tasdik etti ve:

— Size bir bilgi vermem gerek, diyerek yarım saat talimatlarını söyledi, verdiği gizli evrakı Vidam götürecekti.

* * *

Vidam gider gitmez Borevers, Ferier'e bütün geçenleri anlattı. Umduğu oldu: Ferier Katrin tarafından aldatıldığını anladı. O zaman konuştu artık.

Bunun sonucu olarak ertesi sabah Ferier ve Foirinda Luvr'dan ayrıldılar.

Fiorinda Pöti Şan'daki eve götürüldü. Borevers onu iyi muhafaza edecek, Ferier de gelip görebilecekti.

Borevers Katrin'e bunları anlatınca, onun önünde hislerine hâkim olmasını bilen kadın o gittikten sonra hırstan kuduracaktı neredeyse.

XXIV

ROSPİNYAK SAHNEYE GİRİYOR

Rospinyağa dönelim, onu biraz bırakmak zorunda kalmıştık çünkü. Rospinyak, adamıyla beraber Şart yoluna çıkmıştı; on asker onu tanımazlıktan gelerek takip ediyorlardı. On asker de birbirini tanımaz küçük gruplara ayrılmıştı.

Katrinin talimatına uyarak Klüni oteline uğramışlardı. Orda Kardinal dö Lorenle uzun ve ciddî bir konuşma olmuştu. Neticede bir çok yetkiler alarak çıkmışlardı. Kardinal bunların kendi lehine kullanılacağını umarken Rospinyak Katrin'in menfaatine çalışmıştı.

Rospinyak gitti. Orlean'da durdu. Orda Navar kralıyla görüşmek üzere dükün imzaladığı bir kâğıt verdi. Majeste Orlean'a davet ediliyordu. Orda Fransua şahsen gelip kendisiyle görüşecekti. Buraya kadar Kardinalin talimatına sadık kalmıştı, çünki bu talimat Katrin'inkine uygundu.

Kardeşi Kardinal Burbon'un susmasına rağmen, Navar Kralı Rospinyak'la anlaşma gafletine düştü. Giz'lerin habercisine itimat ederek ülkesinden ayrıldı. Rospinyak'ın haberini kabul edip Orlean'a gideceğini bildirdi.

O zaman Rospinyak Kardinal'in talimatını terk edip Katrin'inkine uydu.

Kardinal'e Navar Kralının geleceğini bildirmedi. Kral Orlean'a varınca onu birkaç gün avuttu. Sonra onu Şatoya hapsetti. Sanki sadece bir asilzadeymiş gibi.

Rospinyak bunu öyle iyi tertiplemişti ki herkes Giz'lerin emriyle hareket ettiğini sandı. İlk başta Navar Kralı olmak üzere kendini tuzağa düşürdüğünü zannettiği hainlere hiddet püskürüyordu.

Bu tevkifle Giz'lerin dinî birleşme ümidi suya düştü. Bu çok mühim bir mağlubiyetti.

Rospinyak işini bitirince Parise döndü. Giyom Pantekot ve adamları beraberindeydi.

Paris'e varınca Baron kıyafet değiştirip Katrin'e izahat vermeye koştu. Katrin memnuniyetini gizlemedi. Tebrik etti:

Baron, tebrik ederim, bu işi iyi becerdiniz, bu muvaffakiyet evvelki kötü tesadüfleri örtmek için tam sırasında oldu.

İntikam olması için size Borevers'i teslim etmek niyetindeyim.

Rospinyak kendinden emin görünüyordu. Katrin'in gözü kanlanmasına rağmen zahiri bir sükûnetle:

— Konuşun, sizi dinliyorum! dedi.

Rospinyak konuştu, Katrin dinledi. Sözü bitirince tasvip etti.

— Tamam, harekete geçin, ama çabuk olun Allah aşkına!

— Madam, bu çapa bir işin başarıya ulaşması dikkat ve sükûnetle hazırlanmış olması şartına bağlıdır. Hiç bir şey tesadüfe bırakılamaz. Sürat bizi kat'i bir mağlubiyete götürür... Sorumluluk kabul etmem.

Katrin kaşlarını çattı. Herhalde hak verdi ki düşündükten sonra şöyle dedi:

— Haklısınız. İcap edeni yapın!

Rospinyak eğildikten sonra gitti. Sekiz gün geçti.

Ferier nişanlsını sık sık ziyaret ediyor yine de seyrek gibi geliyordu ona. Ferier hemen hemen bütün vaktini Nostradamus'un malikânesinde geçiriyordu. Kendi evinden fazla orada yiyip yatıyordu. Borovers'le bitmeyen sohbetlerinde Fiorinda'yla Floriz ismi tekrarlanıyordu. Şövalyenin nişanlısına kavuşma günü yaklaşıyordu çünkü.

Gün yaklaştıkça o daha sabırsızlanıyordu. Katrin ve sağ kolu Rospinyak henüz harekete geçmemişlerdi. Her tarafta sükûnet verdı. Sanki Kralı ve etrafındakileri takip etmekten vazgeçmişlerdi. Borevers pek inanmıyordu buna. Bu sükûnet fırtına hazırlıyordu. Ferier'i de kendi gibi uyanık olmıya teşvik ediyordu. Her şeye hazır bekliyorlardı.

Bir gün Ferier ve Borevers gittikten bir çeyrek saat sonra yaşlı bir adam küçük evin kapısını çaldı.

Şövalyenin emri üzere kapıyı açmadılar. Küçük pencereden ne istediğini sordular...

Adamın hali korkunç değildi. Zengin bir evin eski uşağına benziyordu. İçeri girmek istemedi, bir pusula uzattı, cevabı sokakta bekliyecekti.

Fiorinda mektupta şunları okudu:

«En iyi dostunuz, benim de kıymet verdiğim biridir. Sizi tanımadan itham etmenin doğru olmadığını söylüyor. Kendinizi müdafaa edebilmeniz gerekirmiş.

«Bu şansınızı denemek isterseniz bu mektubu getiren uşağı takip edin. Monmartr sokağına geleceksiniz. Sizi orda bir dostun evinde bekliyorum.

«Sokakta yanlız olmayı tehlikeli bulursanız adamlarınız size refakat etsinler. Sizi kapıda bekleyip geri getirirler.»

İmza: «VİDAM dö Sen-Germen dük dö Ferier.»

Rospinyak'ın marifeti okuyana verilen ümitlerin gerçek olmayacağıydı.

Hakikaten Fiorinda umutlandı. Vidam'ın çift damgası şüphe gö-

türmezdi. Bu mektup ondandı. Bir tuzaktan şüphelenmedi. Vidam'ın dürüstlüğü malûmdu.

Bahsettiği dost Boreves'di herhalde. Kendi işini kendi görmeliydi. Bu fırsatı kaçırmamalıydı Fiorinda. Yine de temkinli davranıp uşağın yüzüne baktı. Kapının önünde beş aşağı beş yukarı yürüyordu. Ellerini arkasında kavuşturmuş sabırla bekliyordu.

Vidam'ın uşağını tanıdı. Hemen karar verip emretti. Altı muhafızdan ikisi evi bekliyecek dördü silâhlı olarak onu takip edecekti. Haberci bu vaziyeti yadırgamadı, hürmetle eğilerek:

— Gelin, madam, monsenyör sizi bekliyor! dedi.

Adam önde Fiorinda ve muhafızları arkada yola çıktılar.

Uzak değildi. Uşak Sen-Ostas kilisesinin karşısındaki bir evde durdu. Bu ev tam Monmartr köşesindeydı. Kapıyı çalınca açtılar. Eğilerek:

— Vazifem bitti, dedi ve uzaklaştı.

Kapıyı ardına kadar açan bir kadındı. Genç, güzel, güler yüzlü bir hizmetçi kız.

Girişe bakılırsa ev muhteşemdi. Şüphe uyandıran birşey yoktu. Muhafızlarına dönerek:

— Beni burada bekleyin... Uzun sürüp sürmeyeceğini bilmem. Kımıldamayın! diyerek içeri girdi.

Hizmetçi kapıyı sıkıca kapadı. Diğer bir kapıyı açarken:

— Monsenyör Vidam sizi bekliyorlar! dedi.

Hemen arkasından güzel hizmetçi kapıyı kapadı, acele kitledi ve sürgüledi.

Fiorinda'nın geldiğinden bir çeyrek saat sonra bir pencere açıldı ve birinci kattan Fiorinda'ya çok benziyen bir kadın göründü. Ayni boyda, aynı yaşta. Güzel hizmetçi kızın kıyafeti Paris'te herkesin tanıdığı Fiorinda'nın kıyafetiydi. Yüzünü göstermeden, sesini değiştirerek bekliyen muhafızlara:

— Eve dönün, yarın sabah onda gelin beni alırsınız! dedi.

Muhafızlar fazla zeki değildiler. Yanlız elbiseyi farkettiler. Başka birinin ayni kıyafeti giyebileceği akıllarına gelmedi. İtaata alışıktılar. Eve döndüler.

Hizmetçi arkalarından baktı. Sola döndüklerini gördü. Pencereyi kapayıverdi.

Rospinyak arkasındaydı. Ona talimat verdi, beraberce alt kata indiler.

Evin başka bir kapısı vardı. Rospinyak küçük hizmetçiyi oraya götürdü ve kapıyı açtı. Rospinyak içerde kaldı.

Kız kapının eşiğinde biraz durdu, yüzünü fazla göstermiyordu. Fiorinda rolünde hizmetçiyi görenler selâmlıyorlardı. Kendisini Fiorinda zannetmişlerdi, o da sesini kısarak, kendini gizleyerek selâmlara mukabele ediyordu.

Biraz sonra bir tahtırevan göründü, önünde durdu. Bu tahtırevana bindi. Sola doğru uzaklaştı. Monmartr sokağına gelip aynı isimdeki kapıdan şehri terk etti.

Rospinyak geri dönmüş, onu bekliyordu.

Akşamın on birinde bir başka tahırevan geldi. Fiorinda büyük bir örtüye sarılı olarak taşındı. Alayın başında Rospinyak ve Giyom Pantekot yürüyordu.

Yolculuk iki saat sürdü.

Şehirden Buci kapısından çıkmışlardı. Fiorinda'yı şaşırtmak için etrafta dolaşıp dolaşıp yine ayni kapının yanına getirtmişti Rospinyak.

Kitabın başında Sen nehrine paralel bir sokaktan söz etmiştik. İşte oradaki Fiorinda'nın yanan evinin yakınındaydılar. O zamanlar bu yol üstünde Fiorinda'nın çok iyi tanıdığı bir tek ev vardı. Bir çok kere o evin önünden geçmişti. Bu ev nehirden uzak değildi. Çok yüksek ve sağlam duvarları olan bir evdi bu.

İşte o eve geldi tahtırevan ve haberi olmadan eski evinden iki adım ötedeydi Fiorinda. Kendi mahallesindeydi.

Fiorinda'yı küçük bir avluya indirdiler, hiç bir şey sezmedi; çünki bu avlul her hangi bir bahçe gibiydi.

Bir sofaya girdiler, orda Rospinyak ihtiyar bir kadına talimat verdi alçak sesle. Kadın kaybolup gitti.

Fiorinda tanıyamamıştı kadını. Halbuki bu ihtiyar Kral ve Borevers'i tuzağa düşüren aynı kadındı. Önde Rospinyak, arkada Giyom Pantekot, Fiorinda'yı lüks döşenmiş bir odaya götürdüler.
İhtiyar kadın oradaydı ve yapmacık bir saygıyla karşıladı onu.
Rospinyak ve Giyom Pantekot onları yanlız bırakarak çıkıp gittiler.
Yanlız on kişilik bir muhafız birliği bırakmıştı Rospinyak.

* * *

Borevers ve Ferier, Fiorinda'nın kaybolduğunu öğrenmişlerdi. Acele Monmartr sokağına gittiler. Borevers Ferier'in bozuk bir morelde olduğunu takdir ettiğinden işin idaresini ele aldı.

Sağdan soldan bilgi edindi. Evin başka sokaktan bir girişi olduğunu öğrenince hemen etraftakileri sorguya çekti. Bir ipucu tuttuğunu sandı.

Tahtırevanın takip ettiği yola gittiler. Monmartr kapısından çıktılar. Fakat orada izler karışmaya başladı. Bazıları tahtırevanın sağa gittiğini, bazıları sola gittiğini söylüyordu. Bazıları Monmartr-dan dışarı çıktığını diğerleri geri döndüğünü iddia ediyordu. Ama kimse tahtırevanın içindekini görmemişti.

Bıkmadan Borevers ve Ferier söylenen bütün izleri takip ettiler. Dağlara bile tırmandılar fakat nafile.

Şehir kapıları kapanmadan helâk olarak geri döndüler. Borevers'in evine gittiler.

Ertesi sabah gün doğarken aramalara yine başladılar.

Yine aynı olumsuz sonuç...

XXV

TRİNKEMAY, BURAKAN, KORPODİBAL, STRAPAFER

Fiorinda'nın kaybolduğunun üçüncü günü sabahı, Borevers Luvr'a gelince Ferier'e veya kendisine verilecek bir pusula buldu.

Fiorinda'nın yazısını tanıdı. Ferier orada olmadığından Borevers açıp okudu.

Düşünceye kaldı.

Bu mektupta genç kız mahpus olduğunu yazıyordu. Monmartr civarındaydı. Bulunduğu evi tarif ediyordu. Bu mektubu getiren Anjelik Ana (Borevers'i tuzağa düşüren kadın) büyük bir para karşılığı onlara yol göstermeye razı olmuştu.

Borevers'i düşündüren de buydu. Bu seferki tuzakta Fiorinda istemeyerek yem oluyordu galiba.

Mektubu tekrar okudu ve düşündü:

«Neticede Fiorinda ihtiyarla konuşmadan büyükçe bir miktar para vermenizi istiyor, Bu cadı bu kadar çok paraya efendisi Rospinyak'ı satar.

Kadını uzaktan takip edip gireceği evde kendinin mahpus olduğunu bildiriyor. Başka bir şey istemiyor bizden! Gece gündüz etrafında on muhafız var diyor.

Ferier'in burda olmaması kötü ama nihayet onu ilerde gördüm o kadar.»

Borevers iki kâse dolusu altın aldı yanına. Göze batmayan renkte bir paltoya bürünüp koridora çıktı. Bir kapıya üç defa vurdu, bu Burakan'ın Trinkemay'ın, Strapafer'in ve Korpodibal'in yatakhane kapısıydı. Hemen dışarı fırladılar, kendini takip etmelerini işaret etti. Ve yürüdü. Takip edeceklerinden emindi. Hakikaten de takip ettiler onu. Çok yakından olmamakla beraber gözden de kaçırmıyorlardı.

Borevers doğru mezarlığa gitti. Lingeri sokağına girdi.

Bir mezar üzerine diz çökmüş, Külo Ana derin dualara dalmış gibiydi. Onu hemen tanıdı.

Kendi tarafına doğru göz seyirttiğini fark etti. Onu görünce ihtiyar kadın göğsünü dövmeye başladı. Hıçkırır gibi sarsılıyordu. Borevers'i görünce korkmuştu belki. Borevers durmadan geçti ve geçerken kumun üstüne iki kese altını bıraktı. Onların yere deyip değmediğini bilemeyiz, kadın o kadar büyük bir el çabukluğuyla yakaladı ki keseleri. Büyük ızdırabı bir mucizeyle dindi. Arkasına bakmadan Sen-Denis sokağından çıktı. Borevers ve kadının gitmesini bekledi. Bu bekleyiş fazla sürmedi.

Borevers onu uzaktan takip etti, ama gözden kaçırmadı.

Öteki dört kişi de Borevers'i takip ediyordu.

Böylece Monmartr kapısına vardılar. Külo Ana kapıdan çıktı.

Borevers onu takip etti.

Dört kişi Borevers'i takip edecekti.

Tam o sıra dört güzel kız göründü. Dördü de durdu, gözleri parladı. Dudakları açıldı, tatlı gülümsemelerle bıyık büktüler ve birbirlerini dirsekle dürttüler, heyran olmuşlardı:

— Dört ahu!

Borevers geri döndü, onları uzaktan gördü. Takip ettiklerini sandı. Onların sadakat ve itaatlarından emindi. Onun için fazla önem vermeden Külo Anayı izledi. O zamanlar lâğım açık akardı. Monmartr'da onu takip ettiler. Dört zavallı hayran izlemiyorlardı onu. Kahkahalarla kendilerine doğru gelenleri seyrediyorlardı.

Kızlar hakikaten güzeldiler, gençtiler. On yedi, yirmi yaşlarındaydılar. Çekingen de değildiler, çünkü kendilerini ikram etme mesleğindendiler.

Fakat aşağı tabakadaki sürtüklerden değildiler. Bunların ismi Marion, Madelon, Marton, Maragon'du. İsimler yumuşak ve kibar değildi. Trinkemay hepsinin isminin M. harfiyle başladığını fark etmiş ve "on" la bittikleri için de bunlara dört «Ma on lar» demişti.

Ötekiler bunu çok hoş bulmuşlar ve kabullenmişlerdi.

Bu kızlar istedikleri sevgiliyi seçecek durumdaydılar.

Bundan on gün evvel raslamışlardı bu kızlara bizim dört ahbap çavuş. Alışkanlık olarak onlara göz kırpmışlardı. Ve dördüzlü yıldırım aşkı doğmuştu.

O günden beri, göz süzerek, şık giyinerek kızların peşinden koşuyorlardı.

Buluştukları zaman da onlara ilânı aşk ederek yumuşatmaya çalışıyorlardı. Pahalı hediyeler de alıyorlardı. Borevers keselerini iyi dolduruyordu.

Dört kız kendilerine ikram edilenleri kabul ediyor, yemekleri iştahla yiyor, danteleleri, kordeleleri, hattâ mücevherleri kullanıyor, fakat kendilerini ağır satıyorlardı. Aşkın «ufaklıklarıya» idare ediyorlardı. «Kapı arkası» sohbeti gibi.

Bu dilberlerin mesleği malûm olduğundan belki acaip gelecek, fakat bunlardan birinin Ficrinda'yı karşılayan hizmetçi kız olduğunu öğrenince daha iyi anlaşılır durum.

Bu ustaca mukavemet saf oğlanları büsbütün alevlendirmişti. Böylelikle gençleri istedikleri tarafa çekiyorlardı, sanki burunlarına halka geçirmişcesine.

Sanki tesadüfmüş gibi dört Maon dört delikanlıya Monmartr kapısında raslamışlardı, gülerek, yaklaştırarak, kırıtarak sordular:

— Nereye böyle yakışıklı gençler?

Gülerek cevabı kendileri verdiler:

— Buralarda dolaşacağımızı keşfettiniz herhalde.

— Aşk onlara yol göstermiş!

— Bizi arıyordunuz!

— Aşk size gülüyor, işte karşınızdayız.

Dört ahbap kapıya doğru baktılar; Borevers gitgide uzaklaşıyordu. Neredeyse baştan çıkacaklardı ama itiraf ettiler:

— Sizi aramıyorduk...

— Vazifedeyiz...

— Vazife mi? diye gülüştüler, neymiş bu vazife?

— Efendimizi izliyoruz.

— Bir kerelik efendiniz yalnız gidemez mi?

— Sizi yakaladık, bırakmayız, dedi Strapafer'in sevgilisi.

— Sizi kaçırıyoruz, dedi Korpodibal'inki.

Ve dördü birden:

— Bizi takip etmelisiniz, diyerek etraflarını sardılar.

Dört fettan kız birer erkeğin koluna girip aşk cilveleri yaparak sürüklemeye çalıştı.

Zavallı çocuklar çok bedbahttılar, düşünsenize ne güzel fırsat, yine de disiplin ihtirastan kuvvetli geldi. Yavaşça kendilerini kurtardılar. Görevleri efendilerini izlemekti... Fakat işleri uzun sürmezdi kendilerinin. O civarda beklerlerse hemen dönüp geleceklerdi.

Güzeller bu sözlere dudak büktüler. Bakışları sertleşti, soğuk bir halle gülüp sırt çevirdiler:

— Amma da iyi âşık seçmişiz ha!

— Efendilerini bize tercih ettiler.

— Biz de aptal gibi onları sevmiştik.

— Hizmeti aşka tercih ettiler, mübarek olsun.

Uzaklaşır gibi görünmekle beraber takip edilip edilmediklerini izliyorlardı.

Hayır, takip etmediler. Üzgün ve kızgındılar... Ama kıpırdamadılar. Efendileri epek uzaklaşmıştı. Zor seçiliyordu. İçlerini çekerek kapıya yaklaştılar.

O zaman dört kız korktu. Demek gidiyorlardı! Onları etkileyememişlerdi... Vazifelerini başarırlarsa birer servet kazanacaklardı!..

Geri dönerek kollarından tutup boyunlarına sarıldılar; kulaklarını öperek mırıldandılar:

— Gel sevgilim, seni seviyorum! Bu gün senin olmak istiyorum.

Bu son darbeydi.

Bakıştılar:

— Nihayet sevkiyatta değiliz ya, dedi biri.

— Çoktan beri dövüşmüyoruz, dedi öteki.

— Şövalyenin gezer gibi bir hali var, hiç bir şey gelmez başına, dedi üçüncüsü.

— Hiç bir şey, geziyor çünkü, dedi dördüncü.

Bu sefer kızlar kazanmıştı. Bunu anlayınca tekrar soğuklaşarak:

— Bu gün veya hiç bir zaman, dediler.

— Bu gün tabiî, bugün! diye bağrıştılar aynı zamanda.

Kapıya ve göreve sırt çevirdiler. Muzaffer sevgililerine doğru sıçradılar. Her bir kendisininkinin beline sarıldı, çoktan beri bekledikleri avı yakalamışlardı.

Bütün gün ve akşam geç vakte kadar zevkü sefa devam etti, ve beklenen saat gelince her biri kendi eşiyle kapandı. Yalnız o kadar çok yiyip içmişlerdi ki, dördü de sızıp kaldılar ve mutluluklarından istifade edemediler.

Ertesi sabah ayıldıklarında dört kız kaçıp gitmişti...

XXVI

KERESTE

Buna çok üzülmediler, çünki vazifeden kaçmış olma keyfiyetinin ciddiyetini şimdi iyice anlıyorlardı. Şövalyenin ne diyeceğini düşünerek iki büklüm olmuşlardı.

Borevers'in kaybolduğunu öğrenince büsbütün mahvoldular. Kendi yüzlerinden başına bir şey gelmişti besbelli. Biz bildiğimiz için Borevers'in serüvenini okurlara hemen anlatacağız.

Borevers arkadaşlarının takip edip etmediğine baktıktan sonra artık onlarla meşgul olmayıp Külo Anayı takip etmişti.

Monmartr yolu önünde dümdüz çizilmişti. Solda, lağıma giden bir yol ayrılığı vardı. O zamanlar lağımın çıkta aktığını söylemiştik. Küçük kol büyük lâğımda birleşirdi ilerde. Yer yer konmuş tahtalar bir yandan bir yana geçmeyi sağlıyordu.

Sağda bazı gecekonkdular vardı. Bunlar Berger sokağına kadar uzanıyordu. İkinci gecekonduyu geçince kırlara çıktılar.

İhtiyar hiç arkasına bakmadan ilerliyordu.

Aralarındaki mesafe epey olmakla beraber gözden kaçırmıyordu

Mari sokağının başında bahsettiğimiz kalaslardan bir tane vardı.

İhtiyar kadın onun üstünden geçti ve ıslak, çamurlu bir yola saptı. Birden sola dönmüştü. Bu yüzden lâğımın bir kolu kendisinin yanındaydı. Kenarından yürümüyordu, elli metre kadar mesafe vardı orada. Dört köşe bir inşaat göze çarpıyordu. İhtiyar kadın o duvara doğru yöneldi ve o duvarı takip etti. Borevers onun arkasından kalası geçti.

«Ho!... Bu duvarın arkasında bir tuzak mı var acaba?... Girelim bakalım...»

İhtiyar kadın duvarı takip ederken Borevers hızlı adımlarla aksi istikamete gitti. Yer ıslak olduğundan ayak seleri duyulmamıştı. Zannettiği gibi tuzağı bulmayınca şaştı. Her yer sessizdi.

«Ben geçerken kapıyı açıp beni yakalıyacaklar...» diye düşündü.

İlk defa arkadaşlarını hatırladı.

«Herhalde öbür taraftalar, ıslık çalarsam koşup gelirler.» diye kendini teskin etti. Bekleyelim.

Nihayet ihtiyar göründü. Sola dönmedi yoluna devam etti, ambarı arkada bırakmıştı.

Borevers cesaretini toplayarak tehlikeli kapının önünden geçti... Kapı açılmadı... Kimse görünmedi.

Dikkatli davranmıştı. Halbuki korktuğu olmayınca kendi kendine kızdı ve homurdandı:

«Allah Allah, korkuyor muyum yoksa.»

Hayır, korkmuyordu... Kendine iftira ediyordu, yanlız bir tehlike olduğunu hissediyordu.

Arkadaşlarını görmeyince de ilk defa meraklandı ve söylendi:

— Ne halet ederler? Omuz silkerek kendine cevap verdi: «Çapkınlar, kızlara rasladılar herhalde, tam gününü seçtiler.»

Ne kadar doğru söylediğinin farkında değildi.

İhtiyarı gözleriyle takip etti. Kadın anbardan uzaklaşıp, lâğıma yaklaşıyordu. Tekrar öbür tarafa geçeceğini anladı. Hakikaten de ordaki bir tahtadan geçip tekrar sola döndü.

Önünde Parşöron malikânesi vardı. Etrafta bir iki evcik. Onlara doğru yöneldi kadın.

Nihayete geldiğini anladı Borevers. Hangi eve gireceğini gözden kaçırmamak için iyice yaklaştı.

Bulundukları kır kurutulmuş bataklıklardı. Şurda burda bir kaç ağaç vardı. Bazı yerleri iyice kurumadığından kaygandı.

Borevers tahtaya doğru ilerlerken etrafı iyi tetkik etmemişti.

Tahtaya yakın bir çit vardı ve arkasında altı kişi siper almış, onun her hareketini takip ediyorlardı.

Rospinyak ve Pantekot ta onların arasındaydılar.

İhtiyar kadın geçince Giyom Pantekot elinde tuttuğu ipi çekmiş lâğımın üstündeki tahta yer değiştirmişti. Borevers bunu fark edecek kadar yakında değildi.

Sonra ipin ucunu iki adamına vermişti, onlar da ipi bileklerine bağlamışlardı. Çamurun içinde sürünerek çitin yanına gelmişlerdi.

Rospinyak tehditkâr bir sesle kulağına fısıldadı:

— Sakın öldüreyim deme!...

Pantekot elinden geleni yapacağını ifadet etmek için omuzlarını sıkıştırdı.

Borevers tahtanın önüne geldi alışkanlıkla ayağıyla yokladı. Çok sağlam yerleşmemiş olduğunu farketti. Fakat ihtiyar yeni geçtiğinden şöyle ayağıyla bir düzeltti ve üstüne bastı. İşte o zaman Rospinyak'ın adamları ipi kuvvetle çektiler.

Kalas sallandı kuvvetlice. Borevers dengesini kaybetti. Neredeyse başaşağı pis lağıma düşecekti. Büyük bir çeviklikle küfrederek geri bastı.

— Allah kahretsin!...

Yapabildiği yegâne şey oldu bu. Büyük bir darbe inmişti kafasına. Yüzüstü pisliğin içine düştü.

Rospinyak kollarından yakaladı ilk önce, kılıcını ve hançerini aldı ve lağıma attı. Sonra her tarafını sıkıca bağladılar. Hiç hareket edemediğini görünce Giyom:

— Öldürdüm mü acaba?! dedi.

Rospinyak çok kızgın:

— Eğer öldürdünse, sen de ona katılırsın!

Giyom Pantekot başını eğdi, omuzlarını sıktı sanki beklediği darbe hemen gelecekmiş gibiydi.

Fakat orada kalıp sızlanmak işe yaramazdı. Rospinyak emretti.

Dört adam iş başı ettiler. İpi çıkardılar tahtadan. Bir taşa sarıp lağıma attılar.

Kalas yerine yerleştirildi. Etrafta hiç iz bırakmamaya dikkat ettiler.

Bütün bunlar Borevers'in arkadaşları onu aradıkları zaman için düşünülmüştü.

Borevers bir tahtırevana yatırılıp Fiorinda'nın mahpus olduğu yere götürüldü. Orda mahzene indirildi. Yarası tetkik edildi. Yirmi dört saati atlatırsa belki yaşar! dedi doktorluktan anladığını zanneden bir adam.

Yanlız Rospinyak onu bağlayan kayışları çözmeyi unuttu, yahut belki Borevers yarı ölü haliyle bile onu ürkütüyordu.

Yine de doğru olmalıyız: Rospinyak bütün geceyi mahzende geçirdi, Borevers'in yanında kaldı. Bütün gece ona ihtimam gösterdi; sanki bir dostuymuş gibi baktı ona. Bu bakım mükâfatlandı.

Sabahleyin, Borevers yaşıyordu, hafifçe kıpırdadı, gözlerini açtı. Kendine doğru eğilen Rospinyak'a gözleri dikilip baktı. Herhalde onu tanımadı. Ondan su istedi. Rospinyak ona kuvvet verici bir ilâç içirtti, pansumanını yeniledi müsterih olarak mahzenden ayrıldı. Gidip Katrin'i gördü. Neticeyi anlattı.

Borevers'in yaralandığını itiraf etti. Fakat bu yaranın ciddî olduğunu, hayatının tehlikede olduğunu söylemedi.

Katrin ısrarla:

— Onu görmek isterim! dedi. Bu gece beni onun yanına götürün. Bunun için tertibat alın!

Münakaşa edilemezdi. Rospinyak selâmlayıp çıktı.

Bir doktora gitti. İlâçlar aldı. Yaralıyı tedavi için talimat verdi. Bütün gün Borevers'i tedavi etti. Akşamüstü Borevers daha iyiydi.

Kararlaştırılan saatte Rospinyak Katrin'i almaya gitti. Onun tahtırevanını takip etti.

Borevers'in vaziyetini görünce Katrin, Rospinyak'a kötü kötü bakarak:

— Aman... ölüyor! dedi.

Rospinyak, Katrin'in hayal kırıklığına uğradığını anladı. Kendi de ayni şeyi evvelce hissetmişti. Özür dilercesine:

— Vuran eşek kuvvetine hakim değildi! ve teselli olarak:

— Bir doktora sordum... baştaki yaralardan hemen ölünmezmiş.

çabuk iyi olurmuş... Otuz altı saattir yaralı hâlâ yaşadığına göre... Kurtulacak, bunu hissediyorum, eminim... Kînim beni aldatmaz, inanın.

Tam o sıra Borevers gözlerini açtı ve onlara boş boş baktı.

— Onu böyle bırakamayız! dedi Katrin ve emretti:

— İpleri kesin!

Rospinyak eğildi ve hançeriyle bağları kesti ve anlattı.

— Sizden emir almadan yapmak istemedim.

— Bu vaziyette ne yapabilir ki! dedi Katrin.

Borevers kendini hemen daha iyi hissetti, yine gözlerini açtı, baktı, içini çekti.

Bu bakışa tahammül edemez gibi döndüler.

Katrin soğuk bir sesle:

— Onu tedavi etmeli.. Böyle ölsün istemem!

Tuhaf bir ifadeyle:

— Ölsün ama söyliyeceklerimi duyduktan sonra. Benim seçeceğim yavaş ölümle ölsün... Böyle ölmesi çok tatlı bir ölüm!

Eğer konuşurken Borevers'e baksaydı, bu sefer gözlerinde bir zekâ pırıltısı farkederdi.

Evet Borevers iyileşiyordu, şüphesiz onları görmüş, tanımış, duymuş ve anlamıştı.

Parmaklarıyla kılıcını yanında aramıştı. İnsanüstü bir gayretle kalkıp onları demir elleriyle ezmek istedi. Fakat zavallı, başını bile kaldıramadı. Gayreti yanlız bir inilti oldu.

Rospinyak onu tedavi için yanına koştu.

Katrin de ona yardım etti. Fakat yaralının daldığını görünce uzaklaştı.

Birkaç gün Rospinyak hastabakıcılığa devam etti.

Hiç bir hemşire bukadar sadakat göstermemiştir.

Bir kaç gün sonra Borevers'in hayatı kurtulmuştu.

O zaman Rospinyak adamlarından birini yerine bıraktı.

XXVII

ROSPİNYAK'IN ETRAFINDA

Ferier, Borevers'in dört adamıyla beraber şehri alt üst ediyorlardı Fiorinda ve Borevers'i bulmak için.

Hiç olmazsa bu hususta hisleri onları yanıltmıyordu.

Bir sabah Ferier'in aklına bir şey geldi. Acaba neden daha önce düşünememişti: Rospinyak'ı göz hapsinde tutmalıydı.

Bunu ilkten yapmalıydı. Madem ki bu işler hep Rospinyak'ın marifetiydi.

Rospinyak'ın birkaç tane evi vardı halbuki. Ferier hiç birini bilmezdi. Yalnız Rospinyak'ın eşine dostuna itiraf ettiği meşru bir tek ev bilirdi.

Bu ev Etüv sokağındaydı. Fiorinda'nın bulunduğu ev gibi bunun da iki değişik sokakta geniş kapısı vardı. İkinci kapı Fur sokağındaydı.

Gözetlenecek iki yer vardı. Bu işlere alışık dört ahbap çavuş işe koyuldular. Onların tecrübesine itimat eden Ferier pek karışmadı.

İki ahbap Etüv sokağını, diğer ikisi Fur sokağını vazife edindiler. Ferier bir kabareye yerleşmiş, onlardan haber bekliyordu.

Tesadüfe yardım etmişti, tesadüf de ona yardım etti. İki gün hiç bir şey bulamadılar. Rospinyak ve Giyom evden çıkıp basit alış verişler yapmışlar, ipucu verecek bir harekette bulunmamışlardı.

Külo Ana gelip raporunu verdi. Fakat Rospinyak'ın emriyle kâh Etüv sokağında, kâh Fur sokağından girip çıktı.

Strapafer'ın burnunun ucundan geçtiği halde onu tanımadı. İkinci sefer Trinkemay'ın yanından geçti, o da tanımadı.

Üçüncü gün yine geldi. Bu sefer Burakan'ın önünden geçince fazla oldu. Birincide kaçmıştı ama, ikincide düşünmeye başlamışlardı:

«Her gün hizmete gelen asker gibi nedir bu kadın?.. Niye kâh bu yandan, kâh öbür kapıdan çıkar? Kim bu kadın? Onu bir yerde gördüm?... Başka bir yerde.»

Trinkemay düşünceye daldı, birden mırıldandı:

Allah yordımcım olsun!...»

Burakan'ın kulağına bir şeyler fısıldadı, o da izahat istemeden hemen gitti. Arkadaşının üstünlüğüne inanırdı.

Trinkemay şapkasını öne doğru eğdi, paltosunun yakasını kaldırdı. Ve hem Etüv, hem Fur sokağını görebileceği köşeye gitti.

İhtiyar göründü. Onun evden uzaklaşmasını bekledi ve takip etti, orada etrafına baktı, acaba kendini takip eden var mıydı?

O zaman ihtiyarı kollarından yakaladı, oradaki bir kabareye girdi. Umumî salonu iki adımda geçip arka odaya geçti.

Kadın yemyeşil olmuştu, tirtir titriyordu, inledi:

— Allahım!... Ben öldüm!..

Karşısında Ferier, Burakan, Strapafar ve Kordibal vardı.

Onları iyi tanırdı herhalde. Çünkü görünce bu kadar neden korksundu.

Trinkemay kapıyı örttü; yüzünü açtı ve:

— Bu Külo Anayı konuşturmalı.

İhtiyar kadın korkudan diz çöktü, elleriyle göğsünü döverek:

— Affedin, acıyın bana! diyordu.

Ferier hançerini bir eline aldı, diğer elinde de bir kese vardı. Diz çöken ihtiyara ikisini de uzatarak:

— Seç, dedi.

Külo Ana öldürüleceğini bekliyordu. Bu sözü duyunca burnunu kaldırdı. Kese sol elde, hançer sağ eldeydi. Hemen anladı ne istenildiğini.

Rospinyak'tan korkardı ama, Rospinyak uzaktı şimdi.. Halbuki Ferier'in bıçağı boğazındaydı.

Yakın tehlikeyle uzak tehlike arasında tereddüt etmedi.

Yarı doğrulup acele bir pençe atarak keseyi yakaladı.

Ferier bıçağını kınına koydu. İhtiyar kalktı, Ferier'e sormaya bile vakit bırakmadan:

— Güzel falcı kızın nerede olduğunu öğrenmek istiyorsunuz her halde?

Ferier yalnız başını sallayarak, konuşamadı, çok heyecanlıydı.

Külo Ana kendini emniyete almak istedi.

— Nerede olduğunu söylersem, öldürmiyeceksiniz, değil mi?

— Söz veriyorum ama her şeyi söyle.

İhtiyar kadın dikkatle baktı. Bu temiz yüzlü çocuk, sözünü tutardı. Kendini emniyette hissetti. Âzamî istifadeyi düşünerek:

— İstediğiniz şey beni mahveder.

Dört ahbap direnmenin yersiz olduğunu anlatmak için homurdandılar. Yalnız assalardı iş çabuk biterdi.

İhtiyar vazgeçmişti bile. Fakat Ferier çok gençti, çabuk yumuşuklu. Sevdiğini bulmak için servetini fedaya hazırdı. Tekrar söz verdi:

Zararınızı ben karşılarım. Nişanlımı bulursam verdiğim gibi on tane daha veririm.

Cesur ahbaplar patladılar:

On tekme göbeğine!

On yumruk suratına!...

[illegible] karı!

Pezevenk!

Ferier onları teskin etti:

— Sözüm söz.

İstediğinden fazlasını elde eden kadın konuşmaya karar verdi:

— Etrafında dolaştığınız evde. O küçük kaleye benzeyen evde.

Ferier'in iyi para vereceğini bildiğinden bütün lüzumlu tafsilâtı verdi. Evin içini tarif etti, odasını, muhafızların adedini söyledi. İşin muvaffak olmasını istiyordu. Çünkü ancak o zaman parayı alacaktı.

Ferier bilmeden en iyi taktiği kullanmıştı.

Kadın daha da ileri giderek evin anahtarını verdi. Bu anahtar işleri çok kolaylaştıracaktı.

Ahbaplar paraya daha az acımaya başladılar.

Bütün bildiklerini söyleyince iş bitti zannediyordu kadın.

Fakat nişanlısını düşünürken arkadaşı Borevers'i de unutmadı Ferier.

İhtiyar bu hususta da tafsilât verdi. Olanları anlattı. Fakat oracıkta kendisini öldürüverirler korkusuyla Borevers'i anbara kadar götürdüğünü, sonra ne olduğunu bilmediğini söyledi.

— Fazla bir şey bilmiyorum. Beni kıyma gibi yapsanız başka bildiğim yok. Yalnız gittiğiniz evden ayrılmadan mahzene bir bakın, fazlasını sormayın.

Anlayacaklarını anlamışlardı, iş başına koşacaklardı.

Ferier şöyle dedi:

— Biz gidince ya Rospinyak'a haber verirse.

— Beni parçalasın diye mi?

Trinkemay kabare sahibini çağırmıştı bile:

— Bu büyücü karı yarın sabaha kadar buradan çıkmayacak. Anlaşıldı mı? dedi.

— Peki çıkmayacak, diye homurdandı adam. Müsterih olun.

— Buna ihtiyaç yoktu, dedi ihtiyar kadın, sizi ele vermem.

Ve ilâve etti:

— Madem ki muvaffak olursanız ödeyeceksiniz, menfaatim sizinle.

Onu artık dinlemiyorlardı. Rüzgâr gibi gitmişlerdi.

Kilo Ana umumî salona çıktı. Meyhaneci onu gözden kaçırmıyordu. Gidip salonun dibine oturdu. Kapıdan en uzak yerdi bu. Dualar mırıldanarak oturup durdu. Kaçmayı düşünmediği belliydi.

Hayır, kaçmayı hiç düşünmüyordu. O kadar aptal değildi. Fakat Ferier'in şüphesi bir fikir vermişti ona ve bu fikri düşünüyordu, dua eder görünerek:

— Neden olmasın?... Barona neden söylemiyeyim... Öyle güzel bir masal uydururum ki beni affeder. Allaha şükür kafam çalışır ve dilim de çabuk döner... Baron tarafından da bir şey kaybetmemiş olurum. İyi öder Baron... Fakat haber verirsem koşup gelir. Kızı kaçıramayınca ben de on kese altını alamam! Aman Allahım namusluca hayatını kazanmak ne kadar güçmüş!... Bakalım...; Bakalım.... Baron

geç kalırsa gene kızı kaçıran bunu öder... Baron da öder.... Geç kaldıysa kabahat benim mi?... İşte bu iyi, iki taraftan alınca servetim sağlamlaşır. Şimdilik buradan kıpırdayıp şüpheyi üstüme çekmem.

İhtiyar kafasının içinde planladığını tatbik edecekti.

Etrafına dikkatle baktı. Kendisine yakın bir masada iki zavallı kız oturuyordu.

Karşı karşıyaydılar, bir bardak içki ortadaydı.

Külo Ana onlara yaklaştı ve alçak sesle konuştu.

Bu konuşma uzun srümedi. Birkaç dakika sonra kızlar hesap görüp kalktılar ve sallanarak gittiler.

Mahpus kadınla konuştuklarını farketmemişti meyhaneci.

İhtiyar kadın tekrar köşesine döndü. Tuhaf tuhaf gülümsüyordu. Cebindeki eliyle de Ferier'in verdiği kesenin içindeki paraları sayıyordu.

XXVIII

KALELİ EV

Ferier ve arkadaşları koşarak gitmişlerdi. Hep koşarak köprüyü ve üniversiteyi geçtiler. Nesle kapısından çıktılar.

Kaleli evden geldikleri görülebilirdi. Halbuki onlar bunu istemiyordu. Evin etrafını saran duvar dibinde durdular. Bu duvarda iki kapı vardı. Biri geniş çift kanatlı, diğeri küçüktü.

Bu küçük kapının deliğine soktu Ferier ihtiyarın verdiği anahtarı. Kapı açıldı.

Önlerinde bir avlu ve altı basamaklı bir merdiven. Burasıydı işte...

İki sıçrayışta avluyu geçti, iki adımda altı basamağı çıktı evin kapısına geldi.

Allah vere de kilitli olmasa!...

Hayır, onları kimse ne gördü, ne duydu.

Muhafızlar bu yüksek duvarların arkasında kendilerini emniyette zannediyorlardı.

Böyle bir sürprizi nasıl düşünebilirlerdi ki. Düşünemedikleri başlarına geldi. Sert bir vuruşla kapı yerinden çıktı.

On muhafız olduğunu biliyorlardı.

Hazırlıksız olduklarından karşı koyamadılar.

Beşi düşüp öldü.

Dördü müdafaaya çalıştı. Fakat onlar da kan revan içinde yere yığıldılar.

Dokuzu bertaraf edilmişti. Onuncusu yoktu. Onu aramadılar. Belki alış verişe gitmişti. Vaziyete hakimdiler bu kâfiydi. Genç kızı kurtarıp, mahzende Borevers'i arıyacaklardı.

Ferier Fiorinda'yı arıyordu. Külo Ana o kadar iyi anlatmıştı ki hemen buldu onu.

Arkadaşları daha az şanslıydılar. Mahzen kilitliydi. Demir kapı olduğundan kırmak mümkün değildi.

Çok gecikirlerse Rospinyak gelebilirdi.

Acele bir ağaç kötüğü getirdiler. Tabiî vakit kayboluyordu.

Ferier'le Fiorinda da acele ediyorlardı. Odayı terk edip dört arkadaşın yanına geldiler. Ferier vaziyeti tetkik etti. Rospinyak'ın gelebileceğini o da düşünüyordu. Borevers'i de bırakmak istemiyordu tabiî. Fakat Fiorinda'yı uzaklaştırmak şarttı. Beş dakikada onu hana götürüp geri gelmeyi teklif etti.

Fakat Fiorinda kabul etmedi:

Ferier onu anlıyordu ısrar etmedi.

— Borevers benim için buraya düştü, onu bulmadan gitmem! dedi.

Şimdi mahzenin kapısının neden kilitli olduğunu anlatmak gerek. Rospinyak'ın onuncu adamı bulunamadığını söylemiştik.

Bu adam efendisinin yerine hasta bakıcılık vazifesini yapıyordu.

Ferier ve arkadaşlarının gelişinden az önce aşağıya inmişti.

Her zamanki gibi anahtarı iç tarafa alıp çevirmişti.

Mahpusla beraber kendini de kilitlemişti.

Niye böyle hareket ederdi? Çünki arkadaşları onu içeriye kilitleyerek ona oyun etmişlerdi bir kere. Bunun tekrarlanmaması için bir tedbirdi bu. Anahtarı da üstünde bırakmıştı.

Sükûnetle Borevers'in mahzenine girmişti.

Meşalesini bir köşeye dikmiş, bez üzerine bir ilâcı sıvıyordu; hastanın pansumanını değiştirecekti.

Aptal ve kötü bir herifti. Hem iş görüyor hem de Borevers'e küfrediyordu:

— Korkma köpek herif, bu son pansuman, artık kurtulacağım senden. Ve aptalca gülerek:

— Sen de kurtulacaksın ama ayni şekilde değil, yarın seni zincire vurup işkence yapacaklar! Herhalde konuşursun... Senin yerinde olmak istemem. Hayır!

Borevers uyur görünüyordu. Fakat uyumuyordu. Söylenenleri duyuyordu. Belki ileri gidiyordu herif yarın derken, ama kötü herif mahpusunu meraklandırmaktan zevk duyuyordu.

Evet ama Katrin de aynı şeyi söylemişti, ona işkence yapabilmek için tedavi ediyorlardı.

Olduğundan ağır hasta görünüp bir mucize bekliyordu. Borevers ölümden korkmazdı ama işkence... ve Katrin'in tertiplediği işkenceyi düşünmek cesur olmasına rağmen ürperiyordu.

Ne olursa olsun bundan kurtulmalıydı. Ölse daha iyiydi. Mühim olan işkenceden kurtulmaktı.

Herif pansumanı hazırlayınca hastanın yanına diz çöktü.

O zaman Borevers adamın boynuna sarılıp sıkmaya başladı.

Adam çırpındı, kaçmaya çalıştı.

Borevers daha çok sıktı. Herif hırlıyarak düştü ve hareketsiz kaldı.

Borevers ayağa kalktı. Bu sefer adama doğru eğildi. «Fazla mı sıktım acaba? Ne de olsa beni tedavi etmişti.» Herifin ölmediğini gördü. «Kurtulacak besbelli.»

Adamın kılıcınla bıçağını aldı. Gülümsedi:

«Bunlar işe yarar.» dedi. Adamın ceplerinde anahtarı aradı. Tabiî ki bulamadı. Meşaleyi aldı merdiveni buldu; bir kaç basamak çıktı, o zaman anahtarı kapının üstünde gördü, yüzü güldü; elini anahtara uzatırken yüksek sesle:

«Bütün mesele yukarıda kaç muhafızın varlığıdır. Kalabalık değil-

seler belki geçerim.. O zaman bu hesabı görürsünüz Baron Rospinyak... Kalabalıksalar... Yine de hücum ederim, Katrin'in işkencesi daha kötü...»

Elini uzatıp durdu tekrar düşündü:

«Acele etmiyeyim... Ne tuhaf mezardan çıkar gibiyim, kılıcım ve hançerim olunca hayat daha tatlı geliyor, ölümü bertaraf etmek istiyorum... Acaba kaç kişi var yukarıda?... Yalnızım... Çok kuvvetli sayılmam, delilik yapmak doğru olmaz... Belki bir kaçma imkânı bulurum. etrafa bir bakayım.»

Merdivenlerden tekrar indi, elinde meşalesiyle uzaklaştı.

Birkaç dakika daha dursaydı arkadaşlarının seslerini duyacaktı. Tanırdı seslerini ve açardı kapıyı.

Kaçacak yol da bulamadı etrafta. Pencereler çok dardı, on yaşında bir çocuk ancak demir parmaklığın arasından çikabilirdi.

Fakat bir köşede muntazam dizilmiş şişeler gördü, bir tanesini açıp içti. Kendini daha iyi hissetti. Başka bir köşede bir sürü küçük fıçı gördü, bir düzine vardı, yanyana dizilmişlerdi. Yaklaştı, baktı, fakat acele geri çekildi. Kabil olduğu kadar uzaklaştı. Meş'aleyi yere koydu, tekrar döndü, fıçıları yakından tetkik etti. Üstlerine vurdu. Çıkardıkları ses dolu olduklarını gösteriyordu.

Bir tanesini kucakladı, yerden kaldırdı. Ve dudak bükerek:

«Pöh! Olsa olsa yirmi kilo, yine de bulduğuma memnunum... Kim bilir?»

Uzaktan sesler duuuyordu, evet merdivenden epey uzaktaydı. Fıçılar onun dikkatini çekmişti. Fakat kapıya vurulan darbeler çoğalıyordu, duymamak mümkün değildi. Merdivene doğru gelirken:

«Acaba arkadaşları yukarı çıkmadı diye merak mı ettiler?.. Bu patırdıya bakılırsa on kişi kadar var.»

Acı acı gülümsedi:

«Şövalye, ölüm darbesinin sırası geldi.... Katrin'in işkencesinden kurtulacaksın... Ama bir dakika... Son seyahatta kalabalık olalım bari....»

Dinledi. Darbeler muntazaman kapıyı zorluyordu. Biraz düşündü.

Fıçıların olduğu tarafa gitti. Bir tane aldı, merdiven ayağına koydu. Hançeriyle deşti. Barut tozunu tepecikler yaptı. Bir de yol çizdi. Bu ölüm işini yaparken içinden gülüyordu:

«Şimdi havaî fişekler hazırlayalım.»

Bütün fıçıları merdivene taşıdı. Ve piramit şeklinde dizdi. Eserine hayran oldu. Dilini damağına vurarak:

«Bu barutu bulmak iyi bir tesadüf... Şimdi isterlerse insinler bakalım... Meşaleyi üstüne atarım... Alev alır, her yer yıkılır; madem öleceğim bol ateş, bol kan olsun!»

Elinde meşalesi, yaptığı ölüm âbidesinin yanında durdu. İlk önce kendisi yok olacaktı.

Yukarıda dört emektar kapıyı açmaya çabalıyorlardı.

Ferier Fiorinda'yla beraber etrafı gözetliyordu. Rospinyak her an gelebilirdi.

Kimse ne tehlikede olduğunun farkında değildi. Barut patlarsa hepsi havaya uçacak, kol, bacak, gövde birbirinden ayrılacaktı.

Bunu yapan da sevgili arkadaşları Borevers, uğruna çalıştıkları adam büyük bir yumuşaklıkla bu fecaati yaratacak, kendi de mahvolacaktı.

Ferier ve Fiorinda gözetlemeyi bırakmıyorlardı.

Uzakta, Sen sokağında bir toz bulutu, atlıların yaklaştığını belirtti.

Bu atlılar onlara doğru gelmeyebilirdi. Fakat bir ön his Ferier'e kendilerine doğru koştuklarını bildirmişti. Nişanlısına şöyle bir baktı.

Genç kız, erkeğin kendisi için endişe duyduğunu anladı ve sakin bir gülümseyişle:

— İnin bakalım ne vaziyetteler, dedi. Ben kalırım burda. Atlılar bu tarafa gelirse iner size haber veririm.

Ferier tavan arasından çıktı. Üzülüyordu. Birliğin o tarafa geldiği anlaşılınca kaçmağa imkân kalmayacaktı.

Dört arkadaşıyla bu kalabalığa karşı koymak mümkün değildi. Onun halini görünce arkadaşları bir aksilik olduğunu anladılar. Durumu sordular. Bu soruş onları infilâktan kurtardı. Çünki konuştular.

Borevers tam barutları ateşliyeceği sıra onların seslerini tanıdı.

İki adımda merdiveni çıktı. Tam kapıya küfrederken kapı kendiliğinden açıldı. Borevers göründü.

Çamur ve kan içindeydi. Başı sargılıydı, yüzü sapsarı bütün vücudu titriyordu.

Borevers en iyi dostlarını az kalsın kendi eliyle öldüreceğini anlıyarak fenalık geçirdi.

Dört ahbaplar bunu anlıyamadılar. Yegâne gördükleri şey: «O» idi. «O» Allaha şükür hayattaydı.

Onlar hep bir ağızdan söylenirken Ferier dostunu kucakladı:

— Neyiniz var Borevers?

Şövalye alnını sıvazladı ve cevap verdi:

— Bir şey yok... Size anlatırım... Ah zavallı arkadaşlarım...

Fazla konuşamadı Fiorinda göründü. Borevers'i görünce bir sevinç çığlığı attı. Vaziyetin vahametini unutarak ona koştu:

Siz sağ gördüğüme memnunum!

Şakalaştı Borevers:

Demek beni ölü sandınız? Beni böyle öldüremezler!

Dört ahbap çavuş bu fikre çok güldüler... Halbuki onlar da öyle sanmıştı.

Borevers onların suçlu halini görünce elini uzattı.

Özürleri küfürlerle karışıktı. Sözlerini kesti Borevers:

— Tamam, bilmek istemiyorum neden yanımda olmadığınızı, tokmak kafama inince... Halbuki kadınlardan sakının demiştim size.

Utanarak başlarını eğdiler.

Fiorinda sükûnetle:

— Müdafaayı hazırlasak, geliyolar, artık çıkamayız...

— Kim? diye şaştı Borevers.

— Rospinyak.

Bu isim yetti. Borevers anladı. Başka izaha lüzum yoktu. Hepsinin hoşuna giden hal, iyi bir haber almış gibi gözleri parlamıştı. Ferier'le Fiorinda bakıştılar. Madem hep beraberdiler Rospinyak gelebilirdi artık.

Yoldan at sesleri geliyordu. Borevers gülümsüyordu.

Sadık arkadaşlarının kulaklarına bir şeyler fısıldadı.

Ok gibi fırladılar merdivenlerden aşağı. Mahzene girdiler.

Ferier ve Fiorinda eleleydiler ve aşkla gülümsüyorlardı, sanki rahat küçük evlerindeydiler. Halbuki kazanmaları mümkün olmıyan bir mücadeleye girmek üzereydiler.

Borevers kanlar içinde yatan yaralıları görünce acıdı.

— Zavallılar!

Kapıyı açtı, dış kapılara gitti. İkisi de kapalı ve mukavemetliydi. Sürgüledi onları. Ferier unutmuştu bu işi.

Tam sırasıydı: At sesleri kapı önünde durdu.

Borevers sükûnetle geri döndü.

— İcap ettiği kadar dayanır onlar, telâş etmiyelim.

Cephaneliğe döndü, orda her türlü bıçak, hançer, tokmak ve ateş taşı vardı. Rospinyak'ın adamları habersiz yakalandıklarından malzemelerini kullanamamışlardı. Borevers çatıya çıktı. Ferier ve Fiorinda onu takip ettiler.

Dört ahbap çavuş dört fıçıyı oraya çıkarmışlardı.

Borevers emretti:

— İş başına!

Onlar da bilmediğimiz bir işe koyuldular.

Borevers bir pencere açtı ve kendini göstermeden baktı.

Rospinyak ve adamları attan inmişlerdi. Elli kişi kadar vardılar. Duvardaki yuvarlak halkalara atlarını bağladılar.

Rospinyak ve Giyom Pantekot küçük kapıya yaklaştılar. Rospinyak anahtarı sokup iki defa çevirdi. Kapı açılmadı... anladı. Bastı küfrü:

— Allah kahretsin! Hâkim oldular duruma.

Kısa bir emir savurdu. Bir kaç adam koşarak gitti. Yukardan Borevers ve Ferier bakıyorlardı. Müthiş bir gülümseyişleri vardı.

Ferier omuzuna dayanan Fiorinda'nın belinden tutuyordu. Genç

kızın yüzünde bir acıma ifadesi vardı. Fakat bir şey söylemiyordu. Hayatlarını müdafaa ediyorlardı çünki.

Dört ahbap işlerini bitirmişlerdi, fıçıların üstüne oturmuş şaşalaşıp gülüyorlardı.

Onların sükûnetini gören elli mütecavizle karşı karşıya olduklarını sanmazdı. Aşağıda koşarak giden adamlar geri gelmişti.

Ekiplere ayrılarak büyük kalaslarla kapılara hücum ettiler. Nerdeyse açılacaktı kapı...

Borevers'in emriyle hepsi aşağı inip hançer elde bekliyorlardı.

Neydi bekledikleri? Belki yukarda çatıda yalnız kalan Borevers'i!

Yanlız? Hayır... Dört fıçı barut gediğin yanına konmuştu.

Adamlar büyük bir intizamla, itişip kakışmadan içeri giriyorlardı.

Rospinyak şimdi evin kapısını açmak icap ettiğini biliyordu. Verdiği talimatı adamları harfiyen yerine getiriyorlardı. Demir gibi bir disipline sahipti. İkinci kapıyı göçertmeye yarıyacak kalasları sürükliyerek geldiler. Ama hepsi gelmedi. On beş tanesi Giyom Pantekot'un emrinde gediğin önüne dizildiler. Evet Rospinyak orayı muhasara etmek icap ettiğini sezmişti. Fakat başına gelecekleri tahmin edememişti.

Bakın neler oldu:

Yukarda Borevers pencerede göründü. Kucağında yirmi kiloluk fıçı vardı. Kırmızı bir noktayı kuvvetle üfledi, alevi görünce fıçıyı sallayıp attı havaya. Bu kocaman kara bir top oldu; öyle siyah bir top ki arkasında küçük bir alevi var.

Fakat kimse görmedi bunu, çünki kimse havaya bakmıyordu. O da geldi kapıyı bekliyenlerin üstüne düştü ve patladı.

Ateş fışkırdı, siyah bir duman kapladı etrafı. Kapının bir kanadı tüy gibi uçtu eli metre öteye.

On beş kişiden onu yok olmuştu. Bunların arasında Giyom dö Pantekot da vardı. Böyle bir son ummazdı tabiî.

Hayatta kalan beş kişi, şaşkın şaşkın bakışıyorlar, niye uğradıklarını anlıyamıyorlardı.

Büyük bir çığlık koptu ve Borevers'in tahmin ettiği oldu. Korkudan panik halinde deli gibi itişerek kapıya koştular.

İkinci fıçı onların üstüne düştü, üçüncü, dördüncü fıçı da düşünce mucize olarak hayatta kalabilenler korkudan delirerek kaçtılar. Patlayışlardan korkan atlar kişniyor, ipini koparan yolunda ne varsa devirerek kaçıyordu.

Avlu ve etraf birden boşalıverdi. Kimsecikler kalmadı.

Sonuncu patlamadan sonra evin kapısı açıldı, Ferier, Trinkemay, Burakan, Korpodibal ve Strapafar önde Fiorinda arkada çıktılar. Ellerinde silâhları vardı, fakat dediğimiz gibi kimse kalmamıştı.

Durup beklediler. Borevers gecikmeden geldi. Acelesiz uzaklaştılar. Kınlarını kılıfa koymuyorlardı; ne olur nc olmaz...

Aldanmamışlardı. Rospinyak kurtulmuştu. Adamları gibi o da korkup kaçmıştı. Bu ilk insiyaki hareketti. Fakat uzağa gitmedi. Kendini toparladı çabucak.

Artık korkudan değil utancından kuduruyordu. Saçlarını yolarak adamlarını toplamaya çalışıyordu. Fakat bu ölüm yağan yerden herkes kaçmak istiyordu.

Bütün yapabildiği yarım düzine serseriyi toplamak oldu.

Elli kişiden ancak okadar kalmıştı. Diğerleri ya ölmüş ya yaralı, yahut kaçmıştı. Topladıkları en cesurlarıydı. Mademki bu ölüm saçan yere dönmeyi kabul etmişlerdi o halde dövüşeceklerdi. İki grup, yani Borevers'le Rospinyak Mare sokağında karşılaştılar.

— Yediye karşı yedi! dedi Borevers... Onlar düşünsün ve Rospinyak'ı kılıcının ucuyla göstererek:

— Bunu bana bırakın! dedi.

İki grup kapıştı...

Borevers, Rospinyak'ı istediyse, Rospinyak ta Borevers'i istemişti. Baron Rospinyak'ın cesur olduğunu itiraf etmek zorundayız.

İki şef karşılaştı. İkisinin de arzusu buydu. Kılıçlar karşılaştı.

Borevers vakit kaybetmedi berrak bir sesle:

— İyi darbeler iyi işlerdir! diyerek daldı.

Rospinyak arka üstü düştü, kan kusuyordu. Biraz debelendi, kırdaki otları tekmeledi, sonra ebedî sükûnete kavuştu.

Sen-Germen Vidam olma hayalini kuran Rospinyak böyle öldü. Yaptığı kötü meslek için iyi bir son sayılırdı bu.

Rospinyak ölünce taraftarları tutunamadılar. Karşı tarafın daha kuvvetli olduğunu anlamışlardı.

Borevers cömertçe bağırdı:

— Haydi gidin!... Sizi affediyoruz!

Bunu duyan kaçıp gitti.

Borevers, Ferier ve Fiorinda dört sadık arkadaşıyla Nesle kapısına yöneldiler. Kimse yollarını kesmedi.

Sen sokağından geçerken arkadan bir patlama duydular. Hepsi birden dönüp baktılar. Kaleli evden ateşler fışkırıyordu.

Borevers:

— Altı fıçı barut kalmıştı... serserinin biri herhalde bir kıvılcım düşürmüş olacak. Şimdi hepsi kül olacak... Önünden şimdi geçtiğimiz sizin eski eviniz gibi Fiorinda.

---o---

SON SÖZ

Kaleli evin yanışından iki gün sonra Borevers'in babası Nostradamus, annesi ve nişanlısı Floriz, Paris'e geldiler. Fiorinda Pöti Şan sokağındaki eve döndü.

Ailesi gelmeden bir gün evvel Borevers Vidam'a gidip Kralın kendisini Luvr'da beklediğini söyleyerek, alıp götürdü.

Kralın ve Borevers'in yanında baba oğul ilk defa karşılaştılar.

Fransua Vidam'a hitaben:

— Mösyö, dedi, oğlunuz vikont Ferier'in münasip göreceğim kızla evlenmesine muvaffakat edeceğinize söz verdiğinizi hatırlatırım.

— Aksini söylemiyorum Sir, diye cevap verdi Vidam... Vikontun kabul etmesi şartiyle.

— Tabii, dedi Fransua, Vikont kabul edecek.

Ferier reddedecekti fakat Kral:

— Nişanlınızı gördükten sonra konuşursunuz! dedi.

Hemen bir zile bastı. Kraliçe Mari Stuart göründü. Kendi eliyle Fiorinda'yı getiriyordu. Genç kız muhteşem saray elbiseleri giymişti. Sanki her zamanki giysileriymiş gibi rahattı.

Fransua, Kraliçeyi karşıladı, Fiorinda'yı elinden tutarak Vikontun önüne getirdi, ve:

— Madam la Kontes dö Şaproz'u size zevce olarak teklif ediyorum.

Ve şakacı bir tavırla:

— Böyle kabul ederseniz?

Ferier diz çöktü, Kralın elini tutup dudaklarına götürdü ve kekeledi:

— Ah! Sir, sorar mısınız?...

Fransua muzaffer Vidam'a döndü:

— Ben demedim mi?

Fransua Vidam'a verdiği sözü tuttu. Mari Stuart'la beraber Ferier'in düğününde bulundular. Fiorinda, Kral buyruğuyla Kontes Şaproz olmuştu.

Baloyu onlar açtılar.

Dük Ferier Vidam vazifesinden vazgeçip oğlu ve geliniyle topraklarına çekildi.

Katrin'den kurtulmanın tek çaresi buydu.

Peri masallarındaki gibi mutlu oldular; ve çok çocukları oldu. Vidam değil tabiî, Ferier ve Fiorinda. Birkaç haftada kayınbabalarını iyice fethetmişti. Bu evliliği istemediğini biri ona hatırlatsa herhalde çok şaşardı.

Zavallı Kral Fransua, 15 Kasım 1560 'da yatağa düşüp 5 Aralıkta öldü. Son günlerinde rahat yaşadı.

Sebebi şuydu:

Geldiğinin ertesi günü Nostradamus Fransua'yı ziyaret etmişti, ve hemen sonra Katrin'e gitti:

— Madam bir aya kadar Kral ölecek. Taht için tasavvurlarınız vardır herhalde.

Katrin Nostradamus'a oyun oynanmıyacağını bilirdi.

— Emin misiniz? diye sordu.

— Tamamiyle eminim.

— Halbuki Fransua sıhhatli görünüyor.

— Doğru söylediniz, görünüyor. Fakat yanlız görünüyor. Aslında on beş yirmi güne kadar yatağa düşecek... Ve az sonra ecdadının yanına gömülecek.

Katrin düşündü. Nostradamus'a dikkatle bakarak:

— Neden bunu bana söylüyorsunuz? dedi.

Nostradamus başka bir sualle cevap verdi:

— Bu zavallı çocuğun son günlerini rahat yaşaması insanca bir hareket olmaz mı?

— Anladım, dedi Katrin. Tasdik ediyorum... İşler bu kadar çabuk giderse tabiî.

— Bundan eminim, madam.

— Peki... Senelerce bekledik, bir ay daha bekleriz

Nostradamus istediğini elde etmişti. Soğuk bir tavırla eğildi ve çıktı.

Borevers'i, Katrin'in unutmasının sebebi de, Fransua'nın ölümünden sonra babası Nostradamus temkinli hareket edip bütün ailesiyle Paris'ten uzaklaşıp Provens'ın güzel güneşine gitmeleriydi.

Katrin'in onu kiniyle takip edecek vakti yoktu, başka işleri vardı çünki. Oğlu Şarl IX un kraliyeti kendi hükümdarlığının başlangıcıydı.

Yalnız Giz'leri gözönüne almamıştı, onlar ihtiraslı projelerinden vazgeçmiyeceklerini ona gösterdiler.

- *Son* -

MİCHEL ZEVAKO SERİSİ

	FİATI Kr.
1 — Kapitan - Cild I	500
2 — Kapitan - Cild II	500
3 — Borjiya	750
4 — Tribule (Ragastanın oğlu)	750
5 — Serseriler Yatağı	750
6 — Buridan	750
7 — Kanlı Kraliçe	750
8 — Kraliçe İzabo	500
9 — Montero Köprüsü	500
10 — Don Juan	500
11 — Ecel Köprüsü	750
12 — Venedik Âşıkları	750
13 — Kahraman Kız	750
14 — Sen Pol Sarayı	500
15 — Âşık Kral	500
16 — Korkusuz Jan	500
17 — Kralın Gözdesi	500
18 — Kralın Rakibi	500
19 — Büyük Macera	500
20 — Güzel Fiorinda	500

MACERA ROMANLARI

EKMEKÇİ KADIN (Xavier de Montépin)	500
KAPİTAN - Cild I. (Mişel Zevako)	500
KAPİTAN - Cild II. (Mişel Zevako)	500
BORJİYA (Mişel Zevako)	750
TRİBULE (Mişel Zevako)	750
SERSERİLER YATAĞI (Mişel Zevako)	750
BURİDAN (Mişel Zevako)	750
KANLI KRALİÇE (Mişel Zevako)	750
KRALİÇE İZABO (Mişel Zevako)	500
MONTERO KÖPRÜSÜ (Mişel Zevako)	500
DON JUAN (Mişel Zevako)	500
ECEL KÖPRÜSÜ (Mişel Zevako)	750
VENEDİK ASIKLARI (Mişel Zevako)	750
KAHRAMAN KIZ (Mişel Zevako)	750
SEN POL SARAYI (Mişel Zevako)	500
AŞIK KRAL (Mişel Zevako)	500
KRALIN GÖZDESİ (Mişel Zevako)	500

FANTOMA SERİSİ

P. SOUVESTRE - M. ALLAIN:

Fantoma	Cilt	I	500
Fantomaya Karşı Jüv	»	II	500
Fantomanın İntikamı	»	III	500
Fantoma Casus	»	IV	500
Fantoma Asılıyor	»	V	500
Fantomanın Kızı	»	VI	500
Fantomanın Arabası	»	VII	500
Fantomanın Kruvazörü	»	VIII	500
Fantoma Yakalandı	»	IX	500
Fantomanın Elbisesi	»	X	500
Fantoma, Jüv'ü Öldürüyor	»	XI	500
Fantoma İş Başında	»	XII	500
Fantomaya Karşı Fandor	»	XIII	500
Fantomanın Düğünü	»	XIV	500
Fantomanın Aşkları	»	XV	500
Fantoma - Haydut Polis	»	XVI	500
Fantoma - Evleri Soyan Hâkim	»	XVII	500
Fantomanın hapsettiği Kıral	»	XVIII	500
Fantomanın Kurbanları	»	XIX	500
Fantomanın Ayakkabıları	»	XX	500
Fantoma Yine Fantoma	»	XXI	500
Fantoma ve Kaybolan Tren	»	XXII	500
Fantomanın Oğlu	»	XXIII	500